

Izdaja delavski svet Železarnice Ravne kot 14-dnevnik v nakladi 5500 izvodov

Ureja uredniški odbor: Jan-ko Dežman, Vida Gregor, Avgust Knez, Marjan Kolar, Franjo Miklavc, Helena Nerat, Rudolf Rajzer, Ivan Vušnik, Milan Zafošnik

Glavni in odgovorni urednik Marjan Kolar
Telefon 861 131, int. 304

Tiska ČGP Mariborski tisk

Glasilo je po 7. točki 1. odst. 38. čl. zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Uradni listi SFRJ, št. 33/72) in mnenju sekretariata za informacije SRS št. 421-1/72 prosto plačila prometnega davka

VELIKANU V SLOVO

Zastave na pol droga so molče naznanile tragično vest, da je preminil naš tovariš Kardelj. Z žalno sejo delavskega sveta železarnice in z žalnimi zbori delavcev v vseh tozidih in DS smo počastili spomin velikega revolucionarja, borca, državnika, politika in misleca, naši zastopniki pa so se udeležili zadnjega slovesa v Ljubljani.

Življenjepis in goli seznam del Edvarda Kardelja bi napolnil več kot eno številko našega lista. Na kratko je zato možno podati le najosnovnejše, temeljne kamne, ki pa so vsi vgrajeni v mogočno stavbo samoupravnega socializma.

V sinu preprostih delavskih staršev je zmagovalni boj trboveljskih komunistov z orjuno zapustil neizbrisno sled. Že kot učiteljskičnik se je vključil v delo SKOJ, 19-leten pa je stopil na trnovo pot revolucionarja. Vrstili so se zapori, v njih mučenja, na prostosti vmes pa takoj spet partijsko delo skupaj s tovarišem Kidričem.

Leta 1934 se je prvič srečal s Titom. Takrat se je začelo iskreno in plodno prijateljstvo, ki ga je prekinila šele smrt.

Ilegala, partijska univerza v Moskvi, sodelovanje pri ustanovitvi KPS in po napadu na Jugoslavijo pri ustanovitvi OF, osvobodilni boj, tvorni delež pri vseh zasedanjih AVNOJ, ustvarjanje temeljev ljudske oblasti — vse to je komaj bežen oris velikega deleža tovariša Kardelja pri naši osvoboditvi in ljudski revoluciji.

Od leta 1945 do zadnje poti v bolnišnico je tovariš Kardelj neprekinjeno opravljal najodgovornejše funkcije v vladi in partiji. Vodil je naše delegacije na mirovni konferenci v Parizu in v OZN, sodeloval pri izdelavi ustave in zakonov, ob vsem delu pa uspel ustvariti izredno obsežen znanstveno publicističen opus.

Že kot učiteljskičnik je začutil, da je treba delavce znanstveno usposabljanje za razredni boj in za preobrazbo starega sveta po zmagi. Zato je postalo pisanje ena najpomembnejših sestavin njegovega življenja.

Noben delavec — samoupravljalec ne more mimo tako temeljnih del tovariša Kardelja, kot so: »Razvoj slovenskega narodnega vprašanja«, »Pot nove Jugoslavije«, »Problemi naše socialistične graditve«, »Socializem in vojna«, »Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja.«

Kot sin delavca se je vedno vračal h geslu: iz delavcev za delavce, iz revolucije v družbi za revolucijo v miselnosti.

Ob Titu je bil glavni pobornik neuvrščenosti in tvorec znanstvenih osnov socialističnega samoupravljanja. Res je odšel od nas, a v svojih delih bo živel med nami večno.

Slava njegovemu spominu!

Nova vsebina — boljše delo

Na seji občinskega komiteja ZKS Ravne, ki je bila 10. februarja 1979, so bile dogovorjene nekatere novosti, ki bodo vidno pospegle v našo prakso.

Potrdili so predlog za novega sekretarja medobčinskega sveta ZKS za Koroško, ki pa ga bodo obravnavali in dokončno potrdili še na občinski konferenci ZKS Ravne.

Predsednik IS SO Ravne tovariš Gvido Kacel je informiral o

stanju v občini v zvezi s stališči in sklepi 9. seje CK ZKS. Enako kot za republiko velja tudi za našo občino, da je precej načrtovanega ostalo neuresničeno. Tako torej v naši občini nismo nič dalj od ugotovitev CK ZKS. Rečeno je bilo naslednje:

— Preobrazba v Rudniku Mežica ni dosti napredovala, tu in tam je celo nazadovala.

— Največje težave so na področju povezovanja dela in sred-

stev. V železarni tečejo dogovori, toda na splošno ni tako vidnih premikov, kot so bili zastavljeni.

— Rezultati preobrazbe bančništva niso zadovoljivi. Še ni ustrezne vsebine, ugotavljamo še čiste kreditne odnose, kar pa ni sprejemljivo, zato je treba nekoliko več truda, da bi na tem področju dosegli kaj več. Banko je treba bolj približati občanu in delavcu v tozdu.

— Mnogo nedodelanega je v sistemu delitve po delu in rezultatih dela. Zaradi problemov, ki tu nastajajo, prihaja do konfliktnih situacij.

— Uresničevanje srednjeročnega plana teče prepočasno. Opazno je zaostajanje na področju tistih nujnih investicij, ki so zelo potrebne za naš razvoj. Vzroki so poleg sprememb na trgu tudi subjektivni.

Nič boljše od doslej naštetega ni v šolstvu in še na nekaterih drugih področjih, kot so: hitrejša uvajanje kakovostnih dejavnikov (produktivnost, večja ustvarjalnost), inovacije, izraba delovnega časa, ekonomski odnosi s tujino, politika cen, svobodna menjava dela, zdravstvo, otroško varstvo,

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani)

stanovanjska izgradnja, investicije v terciarne dejavnosti.

Novosti, za katere so se na tej seji dogovorili, pa so ustanavljanje svetov ZK v krajevnih skupnostih. V vseh KS so sicer ti sveti že bili ustanovljeni, vendar pa še niso bili izvoljeni sekretarji, zato delo ni steklo. Sekretarji teh svetov so zdaj imenovani in so: v KS Ravne tovariš Sead Karadža (ta svet ima tudi sekretariat, saj združuje 38 osnovnih organizacij ZK), v KS Mežica tovariš Perkič (7 osnovnih organizacij ZK), v KS Črna tovariš Praprotnik (10 osnovnih organizacij ZK), v KS Prevalje tovariš Kotnik (14 osnovnih organizacij ZK). Ustanovljene bodo tudi nove osnovne organizacije ZK v sedmih delovnih organizacijah.

Pomembna novost, ki bo gotovo prinesla bistveno boljše vsebino v družbenopolitično delovanje, je imenovanje izvršnih sekretarjev pri komiteju OK ZKS Ravne. Za področje družbenoekonomskih odnosov in družbenoekonomski razvoj v občini je bil imenovan Ivan Žunec, za kadrovsko politiko v občini, organiziranost in razvoj tovariš Ivan Žerdoner, za idejno-politično delo, vzgojo in izobraževanje ter kulturo Alojz Germ, za delo komunistov v družbenopolitičnih organizacijah in društvi Boris Florjančič. Ker so skoraj vsi imenovani že preobremenjeni z drugimi funkcijami, je bilo dogovorjeno, da jih bodo razbremenili vsega, kar ni vezano na področje dela, ki jim ga nova funkcija nalaga. Ta nova metoda dela pa pomeni že obliko kolektivnega vodenja v občini. Sekretarji bodo imeli popolnoma samostojen vpliv

na delo, seveda pa v skladu s celotno družbenopolitično usmeritvijo.

Odgovorne družbenopolitične delavce so zadolžili za delo v posameznih osnovnih organizacijah ZK. Za zdaj se te zadolžitve nanašajo le na železarno Ravne. Tako je 22 tovarišev zadolženih za 22 osnovnih organizacij ZK v železarni. Namen tega je, da bi se politični vrh v občini seznanil s problemi v železarni, kajti ne more mu biti vseeno, kaj se dogaja v OZD. Naloga vsakega zadolženega komunista je, da se aktivno vključi v razreševanje problemov, ki nastajajo pri delu komunistov v osnovnih organizacijah, tako da bo sestanek le-teh res dogovor za akcijo.

Vse našete novosti so v skladu s stališči 3. seje CK ZKS.

Zlatka Strgar

41,4 odst. in fakturirano realizacijo 30,2 odst. V teh odstotkih ni upoštevana proizvodnja grobo obdelanih palic, za katere v letu 1979 ni predvidenega plana, saj je TOZD začel s proizvodnjo teh izdelkov brez vednosti nekaterih služb. Ob upoštevanju proizvodnje grobo obdelanih palic znaša zaostanek skupne proizvodnje 11,6 odst. odprema je prekoračena s 14,3 odst. in zaostanek plačane realizacije 27,4 odst.

TOZD pnevmatični stroji. Težave v TOZD so nastale zaradi izpada strgarskih kapacitet — popravila strojev in nepravčasne dobave rezervnih delov. Odstotnost z dela, predvsem bolniški izostanki so povzročili ozko grlo pri ključavničarskih delih pri dodelavi posameznih delov pred termično obdelavo.

TOZD vzmetarna. Odraz neoviranega poteka proizvodnje je visoka prekoračitev proizvodnega plana. Manjše težave so bile le z neredno dobavo središčnih vijakov.

TOZD rezalno orodje. Tozd je sicer prekoračil plan skupne proizvodnje za 5,5 odst., vendar je odprema znatno nižja, saj zaostaja za predvidenim planom 27,8 odst. V TOZD je tako več kot 33 odst. proizvodnje ostalo na zalogi.

TOZD Kovinarstvo Ljubno. TOZD v minulem mesecu svojega predvidenega proizvodnega plana ni dosegel. Najbolj se je planu približal pri odpremi, kjer znaša zaostanek 8,7 odst. F. U.

Kako izpolnjujemo planske obveznosti

V juniju smo dosegli 98,5 odst. planirane skupne proizvodnje. Odprema je bila presežena za 2,7 odst., pri realizaciji zaostajamo za planom 2,0 odst., pri izvozu pa 46,0 odst. V primerjavi z enakim lanskim obdobjem zaostaja skupna proizvodnja 0,1 odst. Odpremo smo presegli za 17,6 odst., realizacijo 44,6 odst., zaostanek pri izvozu pa znaša 43,5 odst.

TOZD jeklarna. Zaostanek za predvidenim planom v januarju je 1,5 odst. To je predvsem posledica okvare 10 t — elektro obločne peči ter dveh rednih remontov peči v novi jeklarni.

TOZD jeklolivarna. Za nedoseganje predvidenega mesečnega plana je treba iskati vzroke predvsem v izredno kompliciranem asortimentu z velikim deležem nerjavečih jekel. Vodstvo TOZD nadalje ugotavlja, da zaradi podražitve osnovnih surovin in energije na eni in zelo majhnega povečanja prodajnih cen na drugi strani nastaja preveliki razpon med proizvodnimi stroški in prodajno ceno, katere pa kljub boljši produktivnosti in večji štednji z materialom in energijo ne bo mogoče v celoti premestiti.

TOZD valjarna. Zaostanek proizvodnje gredic 4,5 odst. je predvsem posledica pomanjkanja jekla. Težave na težki progi so nastajale pri valjanju nekaterih cementacijskih jekel. Droben asortiment pa je zaviral proizvodnjo na srednji in lahki progi.

TOZD kovačnica. Proizvodnja je potekala neovirano, rezultat tega pa je tudi visoka prekoračitev predvidenega plana skupne proizvodnje 10,3 odst., odpreme 55,8 odst. in fakturirane realizacije 51,8 odst.

TOZD jeklovlek. Nedoseganje plana skupne proizvodnje je treba iskati predvsem v pomanjkanju vložka za vlečenje. Proizvodnjo je ovirala tudi močna škajavost vložnega materiala. Le-ta se je med proizvodnjo luščila in tako prišla v stik s pogonskim mehanizmom, kar je povzročalo na strojih daljše zastoje in okvare.

TOZD stroji in deli. Proizvodnjo zavirajo predvsem zaostanki pri odpremi valjev — brušenje in tehnološka problematika, montaža stiskalnic — kjer iz uvoza ni bilo dostavljenih vseh delov. Pri trnih

se pojavljajo preveliki dodatki, medtem ko za proizvodnjo orodja ni dovolj ustreznih naročil.

TOZD industrijski noži. Zaostanek za planirano skupno proizvodnjo znaša 52,6 odst., odpremo

Odstotek doseganja načrtovane(ga)

TOZD	Skupne proizvodnje		Odpreme		Fakturirane eksterne realizacije		Izvoza	
	Januar	Kumulativ.	Januar	Kumulativ.	Januar	Kumulativ.	Januar	Kumulativ.
Jeklarna	98,7	98,7	—	—	—	—	—	—
Jeklolivarna	88,1	88,1	81,8	81,8	84,4	84,4	89,2	89,2
Valjarna	99,1	99,1	99,7	99,7	104,9	104,9	78,4	78,4
Kovačnica	110,3	110,3	155,8	155,8	151,8	151,8	31,9	31,9
Jeklovlek	86,2	86,3	94,8	94,8	105,5	105,5	36,4	36,4
Stroji in deli	61,4	61,4	57,8	57,8	67,6	67,6	15,0	15,0
Industrijski noži	47,4	47,4	58,6	114,3	69,8	72,6	25,4	25,4
Pnevmatični stroji	98,2	98,2	96,5	96,5	89,1	89,1	58,9	58,9
Vzmetarna	109,9	109,9	114,7	114,7	109,1	109,1	157,9	157,9
Rezalno orodje	105,5	105,5	72,2	72,2	92,3	92,3	—	—
Kovinarstvo-Ljubno	88,4	88,4	91,3	91,3	77,1	77,1	—	—
SKUPAJ DO	98,5	98,5	102,7	102,7	98,0	98,0	54,0	54,0

Odstotek doseganja v primerjavi z enakim obdobjem lani

TOZD	Skupne proizvodnje		Odpreme		Fakturirane eksterne realizacije		Izvoza	
	Januar	Kumulativ.	Januar	Kumulativ.	Januar	Kumulativ.	Januar	Kumulativ.
Jeklarna	98,1	98,1	—	—	—	—	—	—
Jeklolivarna	87,9	87,9	111,5	111,5	137,6	137,6	154,1	154,1
Valjarna	99,5	99,5	114,3	114,3	138,2	138,2	144,9	144,9
Kovačnica	112,0	112,0	129,3	129,3	173,5	173,5	26,0	26,0
Jeklovlek	121,6	121,6	138,1	138,1	183,0	183,0	167,5	167,5
Stroji in deli	88,6	88,6	86,8	86,8	128,6	128,6	7,2	7,2
Industrijski noži	112,5	112,5	190,5	190,5	118,9	118,9	54,4	54,4
Pnevmatični stroji	101,8	101,8	107,7	107,7	139,0	139,0	267,3	267,3
Vzmetarna	134,4	134,4	148,8	148,8	166,9	166,9	309,2	309,2
Rezalno orodje	95,0	95,0	100,0	100,0	137,0	137,0	—	—
Kovinarstvo-Ljubno	84,6	84,6	84,6	84,6	102,0	102,0	—	—
SKUPAJ DO	99,9	99,9	117,6	117,6	144,6	144,6	56,5	56,5

OB DNEVU ŽENA

V literaturi so našle ženske svoje mesto pri Cankarju, Kvedrovi, Tolstoj, Hardyju in drugih. Njihove usode pa se niso iztekle na straneh knjig, ker vse te ženske živijo še danes. Ne morda v Ameriki, ampak čisto blizu nas; srečujemo jih in pogovarjamo se z njimi. Tisto kar se je spremenilo, je družbeni sistem. Ta sistem pa z vsemi svojimi zakoni dela za ženske. Zakaj torej sodobna ženska še vedno »ječi«, kot je tista pred sto leti, ko pa ima za razliko od one realne možnosti narediti kaj iz sebe?

Vsekakor je treba upoštevati zgodovinska dejstva, ki pravijo, da je bila ženska stoletja dolgo zatirana, upoštevati njeno biološko funkcijo in končno tudi vzgojo. Seštevek tega pa nam da žensko, ki tarna nad možem, je nezadovoljna sama s seboj in dostikrat jezna kar na ves svet. Recepta, kako te stvari spremeniti, ni. To mora ženska urejati sama, seveda s širšo družbeno pomočjo. Če pa je s poroko pristala samo na gospodinjstvo, na rojevanje otrok in kar je še takih osnovnih reči, je to njena stvar, tem manj pa je potem upravičena tarnati, kajti tako življenje si je določila sama.

V socialistični samoupravni družbi je sistemu, ki odreja ženski pravice in dolžnosti, zares težko kaj očitati. V življenju pa je nekoliko drugače. Življenje je gojišče konfliktov, ki so najpogostejše med miselnostjo moškega in zahtevami ter potrebami ženske. Ironija usode je v tem, da isti moški, ki žensko ponižujejo in ji kratijo pravice, pozabljajo, da jih je rodila ženska.

Vse te reči bi bilo treba obravnavati zelo kompleksno, česar pa ta zapis ne more, saj bi bila za to potrebna vrsta raziskav in študij. Gotovo pa je res, da ženske prevečkrat potegnejo kratko samo zato, ker premalo poznajo svoje pravice, so premalo izobražene, pa vse prehitro zadovoljne s statusom matere in zakonske družice in šele mnogo kasneje se zavedo posledic take samozadovoljnosti. Takrat pa so običajno brez pravega orožja in zato ostanejo pri tem, kar so.

Z. Strgar

ne drugi, še daljši »šiht« doma. Najprej dirka po trgovinah in mimogrede po otroke v vrtec ali kjerkoli so v varstvu. Nato kuhanje, pranje, pospravljanje do poznih večernih ur. Delavka, ki je tudi žena, mati, komajda najde čas tudi zase. Največkrat je popolnoma izključena iz družbenopolitičnega življenja in na kakršnokoli funkcijo ne more niti pomisliti. Medtem ko moški najde čas za to, čeprav naj bi imel praviloma iste zadolžitve kot njegova žena.

Friderika Filip, delavka v orodnem skladišču, TOZD prevmatični stroji:

»Vsekakor smo žene — matere danes preveč zaposlene. Še posebno delavka — mati danes ne pozna počitka. Tempo življenja je zanjo prehitel, da bi mu lahko sledila. Tudi delo v železarni in dom od nje zahtevata preveč. Zato ni čudno, če včasih kateri popustijo živci, da ni več prijazna, kot zna biti drugače. Ob takih prilikah vedo povedati moški, da je takšna nerazpoložena delavka vstala z levo nogo. Moram reči, da je nam ženskam potrebno precej več spodrselajev kot moškim, da nas vrže s tira.

Friderika Filip

Mislim, da smo delavke v neposredni proizvodnji dosti bolj izčrpane in z leti kažemo dosti vidnejše posledice na rokah in obrazu. Samo zase in svoje sodelavke lahko rečem, da to delo, ki ga opravljamo, zahteva od sleherne nadčloveške napore. Dan za dnem moramo tudi po 500-krat po stopnicah gor in dol. Po razno orodje je treba iti. Delavec pri lini ga hoče imeti, saj brez njega ne more opraviti zadane naloge. Vendar kljub izčrpanosti, ki sledi iz dneva v dan, se znamo delavke obvladati. Ne pokažemo svojemu bližnjemu, da nismo razpoložene. Le včasih te spravi kakšen delavec iz tira, da vzkripiš, mu poveš svoje in je že spet po starem. Taki tudi moramo biti, nezamerljivi.

Kako sem zadovoljna z delom tu v orodnem skladišču? To vprašanje sem si postavljala zadnje čase že sama. Ali sem zadovoljna z osebnim dohodkom? Ni tako slab, lahko bi tudi nam povišali SSD. Daleč pa nisem zadovoljna s pogoji dela. Tri leta že delam v tem skladišču. Res da je to dokaj kratka doba, pa ven-

dar moram o tem nekaj povedati. Kar pogledate, po vsem skladišču imamo betonska tla, ki so le tu in tam pokrita s tankim gumijem. Ni prijetno in tudi zdravo ni hoditi in stati celih osem ur na betonu. Seveda smo že večkrat o tem seznanjale naše v tozdu, vendar o rešitvi ni sluha. Marsikaj bi se dalo v našem skladišču urediti, če bi bila volja, denar baje ni problem. Ze zdavnaj bi morali urediti razsvetljavo in ventilacijo. Zakaj ju ne, ne vem. Vemo le to, da zaman že kar lep čas prosimo, naj nam vendar prisluhnejo.

Če že res lahko govorim ob tej priliki, bi rada postavila vprašanje našemu vodstvu v tozdu in službi varstva pri delu. Zakaj nam delavkam v orodnem skladišču ne pripadajo ortopedski visoki čevlji? Ker jih ne dobimo v železarni, si jih kupujemo same. Ena v letu ponosi dva para. To je za zaposleno žensko z nizkim osebnim dohodkom že kar lep izdatek.

Danes me kljub našemu napredku v Mežiški dolini precej moti to, da na Prevaljah nimamo preveč dobro urejenega otroškega varstva. Vsi dobro vemo, kolikor mater mora vsako jutro nositi svoje otroke k drugim v varstvo, saj v vrtec za vse ni prostora. Za privatno otroško varstvo morajo danes matere odšteti mnogo več denarja, kot bi ga v vrtcih. Menim, da to ni prav. Bolj bi se moralo gledati na delavko — mater. Ne bi jih smeli pustiti ob njihovih težavah samih. Kolikokrat smo že govorile v železarni, da bodo na Ravnah dobili »jasli«. Precej čudno, da tudi na Ravnah nimajo v tem pogledu preveč uspeha.

Ne morem si kaj, da ne bi spregovorila besedo, dve še o (ne)preskrbi. Mislim, da ta zasluži najbolj ostro kritiko. Ni pošteno do nas delavk, da se moramo po težkem delu še poditi za kruhom, zelenjavo in sadjem. Res čudno, da naše trgovine ne uspevajo oskrbovati svojih potrošnikov. Posebno slabo je na Prevaljah.

Kaj si želim ob dnevu žena? Predvsem, da bi bilo delo delavke — matere bolj cenjeno. Želim, si tudi, da bi sedanja naša generacija še bolj pripravila temelje, na katerih bodo lahko gradile poznejše.

Emilija Uršnik, rezkalka, TOZD industrijski noži:

»Pred dobrimi petnajstimi leti sem se zaposlila v železarni. Ves čas že delam v tem tozdu. Zaradi bolezni sem bila 1976. leta invalidsko premeščena na drugo delo. Vse bi nekako še šlo. Prebolela bi v sebi občutek ponižanja, zavračanja, če tega ne bi občutila tudi vsakega petnajstega v kuverti. Precej nižji osebni dohodek dobivam. Zato sem se že tudi pritožila. Veste, ni pošteno vse to do mene. Ali je človek res sam kriv, če med delom zbolijo? Ne krivim nikogar. Želim le, da bi spoznali, da sem bila nekoč zdrava, pripravljena prijeti za vsako delo.

Če mi ne bi bilo treba iti v službo, nikoli ne bi šla. To rečem sedaj. Prej tega ne bi nikoli rekla. Sem mati dveh šoloobveznih otrok. Doma imam bolnega moža. Naj mi še kdo reče, da smo enakopravne in da ni razlik.

MNENJA DELAVK:

Nagelj in pravo tovarištvo

Voščilo, preprosto, kratko, včasih izrečeno tudi mimogrede ob delovnem stroju, na cesti ali doma, vsebuje polno toplino in spoštovanja. Tudi tokrat voščilo ob dnevu žena, izrečeno od sodelavca, moža, otrok in znanca, bo vsebovalo želje po miru, zdravju, sreči, ljubezni in delovnih uspehih, želje, ki so prisotne pri slehernem človeku.

Kaj si želijo ob svojem letošnjem prazniku naše delavke, matere in žene, smo vprašali nekatere. Spregovorile so o željah, o težavah na delovnem mestu in kraju, kjer živijo. Ko so odgovarjale na vprašanja, so bile skromne in bolj zadržane. Tihe, ko je bilo treba spregovoriti o željah, o zdravju, sreči in složnosti v družini in med sodelavci v železarni.

Prisluhnimo jim torej vsaj enkrat v letu!

Majda Horjak, tajnica, TOZD industrijski noži:

»Ne samo dan žena, vsi dnevi v letu naj bi bili v znamenju prizadevanja za čimbolj človeške in enakopravne medsebojne odnose. Tudi na delovnem mestu, kjer so zaupana našim ženam težka, včasih najtežja opravila, niso pa jim zaupane odgovorne funkcije. Delavka, ki je preobremenjena z delom doma, ki nima urejenega varstva otrok, komajda zmaguje tistih osem ur dela v železarni za strojem, v pisarni

ali pometajoč halo, ceste ali pisarne. Kakršnokoli drugo udejstvovanje bi bilo zanjo nemogoče. Treba jim je nuditi otroške vrtce, predvsem »jasli«, obrate družbene prehrane in spremeniti miselnost, da je izključno dolžnost ženske skrb za dom in otroke. Samo po sebi umevno se zdi ne samo moškemu, ampak tudi ženskam samim, da so gospodinjstvo, vzgoja otrok in skrb za dom dolžnost žene.

Ko mine osem ur na delovnem mestu, se za večino delavk prič-

Majda Horjak

Emilija Uršnik

Mogoče res, a jaz s svojimi težavami o tem nisem prepričana.

Res se nam delavkam, materam in ženam bliža praznik. Upam, da bomo spet dobile od sodelavcev rdeč nagelj. To mi precej pomeni. Z eno samo rožo nam pokažejo spoštovanje. Vsakič, ko so delavci prijazni z nami delavkami, smo vesele, bolj razpoložene za delo.

Tudi jaz si marsikaj želim, najbolj zdravja za vse nas. Želim da bi še naprej tako dobro delali in gospodarili v železarni, da si bomo uredili medsebojne odnose in spet dali železarni dobro ime.

Ema Plemen, brusilka, TOZD čistilnica:

»Pravijo, da je osmi marec, dan žena. Lepo bi bilo, če bi bil res. Moti me, da nam prosti dan, ki ga dobimo zaposlene žene, kaj hitro nekateri delavci, tisti bolj mladi, »gor oberejo«.

Ema Plemen

Ker sem mati dveh šoloobveznih otrok, se nisem mogla prej zaposliti. Delati sem pričela pred šestimi leti, in sicer kot brusilka v čistilnici. Kljub temu da sem vedela, kakšno delo me tu čaka, sem ga sprejela. Celo zadovoljna sem bila, da sem ga dobila. Ne bom se pritoževala, da za nas brusilke ni nič poskrbljeno, kar se tiče čistega in varnega dela. Nekaj so pri tem že naredili. Še zmeraj pa je v ozračju v brusilnici precej jeklenega prahu. Ta ne deluje prijetno na človeka, še

posebno težko ga prenašamo ženske. Poleg tega pa pri našem delu trpijo noge in roke, saj moramo držati in premetavati težke jeklene ulitke. Za to niti nismo dobro plačane. Res dobimo okrog 6000 dinarjev, vendar je treba vedeti naslednje: enako brusimo me ženske in brusijo moški. Razlika je le v tem, da oni za svoje delo prejema dosti večji OD.

Tudi meni precej pomeni rdeč nagelj, če je izročen s srcem. Zato si želim, da bi nas delavci upoštevali in nam prisluhnili tudi čez leto, ne samo za osmi marec. Če pa sem že bila izbrana med brusilkami za ta pogovor, bom zato v imenu njih tudi povedala, kaj nas najbolj žuli. Zelim si, da bi naš mojster znal kdaj pa kdaj reči tudi kakšno dobro za nas brusilke. To bi nam pomenilo več kot kakršnokoli darilo in voščilnica ob našem prazniku.

Erika Lesnik, dispečerka, TOZD kontrola kakovosti:

»Kot dispečerka delam na kvan-tometru že dobrih trinajst let. To delo opravljam vsa leta na štiri izmene, od lanskega marca pa samo še na tri. Torej delam tudi ponoči. Prej sem delala sedem dni ponoči, sedaj samo pet. Lahko si mislite, kaj pomeni nočno

Erika Lesnik

delo za mater — ženo. Dosti težje je za otroke, če mora zvečer v službo mati kot oče. Na to se je moja družina že navadila. In prav je tako. Tudi to delo mora nekdo opraviti, pa naj bo delavka ali delavec.

Sedaj pravijo, da nam ne bo treba več delati ponoči. To bi bilo res čudovito. Da bo do tega sploh prišlo, težko verjamem. Mislim pa, da bi to morali storiti že zdavnaj. Kot mnoge druge delavke v naši železarni ali v drugih delovnih organizacijah, kjer poznajo nočno delo, želim, da bi do opustitve nočnega dela čim prej prišlo.

Sama z otroškim varstvom nisem imela težav, ker je za otroka poskrbela moja mama. Vem pa, da jih imajo druge delavke. Oba vrtca na Ravnah sta baje prepolna, drugih ne gradimo. Ni čudno, da je na račun vzgojno-varstvenega zavoda precej pri- tožb. Vem, da on sam ne more graditi novih vrtcev, organizator pa bi lahko bil, ali ne? Tudi v železarni bi morali za otroško var-

stvo imeti več posluha. Ne sme nam biti vseeno, kam in po čem dajejo naše matere v varstvo svoje otroke. Če vidimo uspeh dela delavke — matere, bi morali videti tudi njene težave in probleme.

Kaj si želim ob letošnjem prazniku delavk, mater in žen? Moja največja želja se mi je skoraj že uresničila. Z mojem nama je uspelo v starem delu mesta adaptirati staro hišo. Letošnjo zimo pa smo dobili še toplovodno ogrevanje. To je veliko darilo, pa četudi moraš za usluge včasih več plačevati. Torej je moja želja, da ustvariva z mojem naši družini, predvsem babici in otroku, topel dom.

Marjana Kac, žerjavovodkinja, TOZD valjarna:

»Minili so časi, ko je bilo ženski zaupano le lažje delo. Danes ženske že opravljamo zelo težka in odgovorna opravila, le pomembnejše funkcije današnji ženi ni-

Marjana Kac

so v tolikšni meri zaupane. Tudi jaz sem dobila pred šestimi leti odgovorno in težko delo. Ni kar tako voditi in upravljati žerjav, vseeno ali v mehanični, jeklarni ali valjarni. Veliko poguma je že treba, da si sploh upaš na lestev in žerjavsko progo. Posebno je treba paziti, ko prenašaš težka bremena, pod katerimi so delavci. Kljub večkratnim opozorilom se včasih nočejo odstraniti. Še dobro, da ni zaradi tega več nesreč.

Mogoče ne bi nikoli postala žerjavovodkinja, če bi zame bilo kakšno drugo delo, a nisem imela izbire. Sem poročena in mati dveh sinov. Šele pred dvema letoma sem pričela delati na štiri izmene. Ker si nisem mogla urediti otroškega varstva, sem morala žrtvovati neprespane noči, da sem lahko pazila na otroke. Ne razumem, zakaj se ne bi dalo urediti na Ravnah tudi popoldansko varstvo, saj nas je precej mater, ki delamo na izmene. Dolgo si že želim, da bi dala v vrtec oba otroke. Želim, da bi spoznala več tovarišev in se sploh privadila kolektivnemu življenju.

Pred dvema letoma je naša družina dobila na Javorniku novo dvosobno stanovanje. Z njim smo zelo zadovoljni. Ne pa tudi z novim naseljem, saj v njem ni nič poskrbljeno za otroška igrišča. Ceste, pločniki in gradbišča so postali otroška igrišča za številne otroke. Mislim, da bi morali načrtovalci novih stanovanjskih zaselkov že na začetku misliti na igrišča in trgovine.

Tudi jaz imam želje ob dnevu žena. Predvsem to, da bi v ad-justaži ostali še naprej tako tovariški in prijazni drug do drugega. Veste, naši delavci so do nas delavk dokaj pozorni, in to ne samo ob našem prazniku. Skozi vse leto so res pravi tovariši.

Franc Rotar

Ali je zaključni račun lahko poljuden

ZZD v 546. členu zahteva, da je treba delavcem zagotoviti po vsebini in obliki dostopno obveščanje o celotnem poslovanju OZD in njenem materialno-finančnem stanju, o pridobivanju in delitvi dohodka ter uporabi sredstev itn. V zvezi s tem je letos še posebno na široko segla akcija »zaključni račun«.

Vse laike (in v tem primeru smo laiki vsi nefinančniki in neračunovodje) pa je groza poplave števil. Zato tembolj pozorno sledimo vestem v časnikih, kako so se tega lotili v posameznih OZD.

O tiskarni »Jože Moškrič« v Ljubljani smo prebrali, da je z večbarvnimi grafikoni in diagrami poenostavila govorico števil in plastično predstavila finančne kazalce oziroma končni poslovni rezultat DO.

Ponekod tako, drugod drugače. Cilj je razumljivo, pa vendarle še ekonomsko neoporečno zaključno poslovno poročilo. Kako smo se

tega lotili mi, smo vprašali ravnatelja DS za finance in računovodstvo tovariša **Eda Javornika**.

»Letošnja akcija v zvezi z razpravo o poslovnih rezultatih, ki se je je lotil tudi sindikat, ni nič novega. Praksa o prikazovanju rezultatov ob zaključku leta je pravzaprav že ustaljena. Res pa je ta naloga z novimi tozdi postala zahtevnejša.

Z novimi zakonskimi predpisi in s samoupravnim sporazumevanjem je postala problematika ugotavljanja in razporejanja finančnih rezultatov bolj komplicirana, tako da je zelo malo ekonomskih strokovnjakov, ki so jo v celoti osvojili. K temu pa dodatno prispeva še nova metodologija t.i. skupnega prihodka, skupnega dohodka in svobodna menjava dela.

Dobro samoupravljanje zahteva več družbenopolitičnega in ekonomskega znanja. Strokovne službe in poslovodni delavci tozdog

si prizadevamo, da bi poslovne rezultate prikazali, kar se da enostavno in razumljivo. Posluževali smo se že grafične metode (ob zaključnem računu 1977) in pismenih komentarjev k podatkom, ki naj bi pomagali razumeti vsebino nekaterih kategorij celotnega prihodka, dohodka in čistega dohodka.

Dobro samoupravno odločanje razumem samo v tem, da delavci ustvarjalno sodelujejo pri oblikovanju predlogov za razporejanje dohodka. To možnost smo v letošnjem letu imeli ob predhodnih razpravah k zaključnem računu, kjer so delavci v tozidih sprejeli nekatere sklepe in stališča, ki se nanašajo na usmeritev razporejanja finančnih rezultatov. Te sklepe bodo strokovne službe pri sestavljanju predloga v celoti upoštevale.

Pri razlagi oziroma razpravi o finančnih rezultatih moramo poznati osnovne ekonomske pojme od celotnega prihodka, dohodka, čistega dohodka, skupne porabe, vlaganje v materialne osnove, vlaganje v rezerve in pojem amortizacija, obveznosti iz dohodka (zakonske in samoupravne). Pri tem ne gre za to, da bi delavci morali poznati podrobnejše načine izračunavanja, ker je to stvar strokovnih služb. Vsebinsko pa nam mora biti jasno, kaj pomenijo posamezna vlaganja v bodočem razvoju za železarno in za našo družbo sploh, in kaj bi bilo, če teh vlaganj (razporejanj čistega dohodka) za te namene ne bi bilo. Dodatno k temu je treba upoštevati pri razlagi še sredino, kjer so bili ustvarjeni ti rezultati, posebnosti proizvodnje, količinsko proizvodnjo, izmeček, izkoriščanje kapacitet, izostanke z dela itn., skratka vse to, kar je delavcem v celoti razumljivo. Finančne rezultate je nujno treba vezati na te podatke, ki so v resnici samo vrednostni izraz vseh teh dobrih in slabih dogajanj v proizvodnji.

Pri razlagi finančnih rezultatov se srečujemo še z naslednjim: da ima dohodek družbeni značaj, ki temelji na lastnini proizvodnih sredstev in ugodnosti, ki jih ima posamezen tozid v naši družbeni skupnosti. Iz tega sledi, da delavci ne morejo v celoti samostojno razporejati dohodka in čistega dohodka, temveč morajo pri tem upoštevati tudi splošne in skupne potrebe. Neomejena je samostojnost razpolaganja z dohodkom samo pri tistem deležu, ki je rezultat vloženega dela. Pa še pri tem je treba upoštevati potrebe, ki jih imajo občani v KS pa tudi delavci v drugih tozidih OZD.

K preprosti razlagi finančnih rezultatov lahko največ prispeva poslovnost in strokovni delavci v tozidih, ker živijo s tamkajšnjimi problemi in delavci. Strokovni delavci smo pripravljeni dati podrobnejša pojasnila k posameznim postavkam, vendar menim, da bi njihove razlage finančnih rezultatov v tozidih bile prej negativne kot pozitivne, ker bi se ti delavci lahko posluževali v glavnem le števil, katerih pa je že tako preveč in bi bila razprava zato le formalna. Poleg tega pa strokovne službe težko prikazujejo finančne rezultate v preprostem jeziku, ker imajo za to uradno predpisano metodologijo.

Posebej bi spregovoril o kratkoročnih in dolgoročnih ciljih nas vseh. Delavci smo v fazi razpore-

janja rezultatov dela najbolj zainteresirani za razporejanje čistega dohodka na tisti del, ki je namenjen za osebno in skupno porabo, t. i. delavčev dohodek, manj pa za razporejanje čistega dohodka za rezerve in vlaganja v osnovna in obratna sredstva. To je naš kratkoročni cilj — npr. letni. Da bi ta cilj dosegli, pa moramo nenehno ustvarjati (ne samo v enem letu), in to vedno več, da bo tudi naš standard iz leta v leto višji.

V ta namen pa je treba stalno povečevati naše proizvodne zmogljivosti, večati obseg poslovanja, kar pa pomeni, da je treba del čistega dohodka vlagati nazaj v proizvodnjo (za nakup strojev, za izboljšanje delovnih pogojev, ekologije itn.). Nadalje je treba ustvarjati rezerve, za morebitne slabe čase, ki so lahko trenutni, lahko pa so motnje v proizvodnji tudi take, ki bi zahtevale večjo uporabo rezervnih sredstev, da bi prišli na normalno poslovanje.

Pri razporejanju čistega dohodka ne smemo pozabiti še na razvoj zdravstva, kulture, šolstva, športa in rekreacije ter na stanovanjsko izgradnjo. V te namene moramo odvajati del čistega dohodka, ker vse te reči potrebujemo iz dneva v dan. Samo tako celovito gledanje na pridobivanje in razporejanje rezultatov dela naj bo interes nas vseh.

Za vlaganje v proizvodnjo in rezerve moramo skrbeti vsi delavci. To ne more biti samo naloga poslovnosti in strokovnih delavcev, ker smo vsi življenjsko zainteresirani za večji dohodek, ki pa si ga dolgoročno lahko zagotovimo samo s smotno politiko razporejanja čistega dohodka. Ali drugače: ne smemo si spodrežati veje našega bodočega razvoja.

Mislim, da nekatera naša politična in samoupravna prizadevanja gredo preveč v poudarjanje razporejanja čistega dohodka za osebno in skupno porabo. Večkrat sem slišal tudi razlage, kjer se OD in skupna poraba enačita s čistim

Sestanek

dohodkom, kar je seveda popolnoma napačno. Je pa res, da se zadnje razprave po 3. seji CK ZKS bistveno spreminjajo v smeri poudarjanja dolgoročnih ciljev.

Železarna je kot celota v letu 1978 poslovala dobro. To velja predvsem za nekatere tozde, medtem ko so drugi imeli težave. Dobrim rezultatom so sledili tudi temu primerni OD, saj se gotovo ne moremo pritoževati, da nam je standard stagniral ali celo padel. Z nekaterimi ukrepi uravnalovke so kategorije z nižjimi OD lani veliko več pridobile kot ostali. Nadalje smo v letu 1978 začeli s pomembnimi rekonstrukcijami železarne, zgradili smo novo šolo in pridobili 88 stanovanj, kar so gotovo pomembni uspehi.

Z ustvarjenimi rezultati leta 1978 bomo krili potrebe skupne porabe, zagotovili potrebna vlaganja v razširjeno reprodukcijo, to je vlaganje v osnovna in obratna sredstva, ter zagotovili potrebna vlaganja v rezervna sredstva. Specifičnost gospodarjenja v posameznih tozidih pa bodo obravnavane na zborih delavcev.

Zlatka Strgar

Razgibano delo zveze komunistov

Na 3. seji centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, ki je bila izrazito akcijsko naravnana in s svojimi sklepi pomembna podlaga in spodbuda komunistom za hitrejše uveljavljanje vloge zveze komunistov v celoti pri urejanju odnosov v sistemu socialističnega samoupravljanja, se je vidno ojačala aktivnost osnovnih organizacij zveze komunistov tudi v naši občini in železarni. Kot v druge občine je tudi v ravensko prišla posebna delovna skupina centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, ki so jo sestavljali: Peter Toš, izvršni sekretar predsedstva CK ZKS, ter strokovni sodelavci CK ZKS Drago Lukič, Alenka Kocjan in Alfred Golovšek, Ivan Bošnik, medobčinski sekretar za koroško regijo, Rudi Lepej, član CK ZKJ, in Franc Tušek, sekretar komiteja občinske konference ZKS Ravne. Osnovna naloga te delovne sku-

pine je bila, da skupaj s komunisti v določenih sredinah pride do nekaterih kolikor koli objektivnih ocen in ugotovitev o delovanju in uresničevanju nalog komunistov v občini Ravne na Koroškem.

Sklepne ugotovitve te delovne skupine, ki se je v okviru občine posebej poglobila v situacijo Železarne Ravne, delno pa tudi rudnika Mežice in nekatere druge organizacije, preučila pa je tudi razvoj usmerjenega izobraževanja v občini in nekatera druga vprašanja, so obširne, z določenimi napotki za konkretne akcije. Iz uvodnih ugotovitev k oceni delovanja in uresničevanja nalog komunistov pa lahko razberemo:

Široka in poglobljena družbenopolitična aktivnost zveze komunistov, ki je še zlasti v obdobju med kongresom ZK Slovenije in ZK Jugoslavije zajela širok krog delovnih ljudi, je tudi v občini

Ravne na Koroškem dala mnoge pomembne rezultate. Zanj je značilno ponovno kritično ovrednotenje mnogih pomembnih vprašanj dela in življenja in doseženih rezultatov. Na temelju sklepov in smernic obeh kongresov zveze komunistov so bili dogovorjeni akcijski programi za hitrejši razvoj odnosov na vseh področjih družbenega življenja, zlasti pa glede nadaljnjega uresničevanja zakona o združenem delu, posebno reševanja problemov ustvarjanja in delitve dohodka, združevanja dela in sredstev, svobodne menjave dela, urejanja samoupravnih dohodkovnih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva, reševanja odprtih vprašanj bančništva in kreditno-dnenarnih odnosov, uresničevanja koncepta usmerjenega izobraževanja, uveljavljanja delegatskega skupščinskega sistema, vloge zavestnih socialističnih sil v njem in ob tem vloge in položaja delegacij vseh samoupravnih organizacij in skupnosti itd.

Široko zastavljen program družbene preobrazbe ter široka aktivnost so vzporedno terjali od zveze komunistov v občini Ravne na Koroškem, da razvije ustreznejše oblike in metode svojega delovanja. Tako je zveza komunistov izvršila rekonstrukcijo občinske konference in komiteja zveze komunistov, jasnejše opredelila politične in izvršilne funkcije v konferenci in komiteju ter pričela uveljavljati nove metode v delovanju občinske organizacije zveze komunistov.

V občinski konferenci zveze komunistov so bili zadolženi posamezni člani za delo posameznih osnovnih organizacij zveze komunistov. Ta odgovornost pa še ni v celoti uresničevana. Vsebinska povezanost konference in osnovnih organizacij zveze komunistov zato še ni zagotovljena oziroma se še ne odraža v zadostni meri pri obravnavanju aktualnih vprašanj uresničevanja politike zveze komunistov v občini tako v konferenci kot v osnovnih organizacijah zveze komunistov.

V utrjevanju in razvijanju vloge komiteja kot izvršilno-političnega organa konference so bile porazdeljene področne zadolžitve posameznim članom. V konkretni vsebinski obravnavi na sejah komiteja se že kažejo prvi pomembni premiki tega načina dela. Na sejah komiteja so vse pogostejši problemi temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti.

Povečati pa se bo morala aktivnost članov komiteja, ki so zadolženi za posamezna področja. Sedaj so nekateri člani preobremenjeni z najrazličnejšimi drugimi funkcijami in dolžnostmi in jih bo potrebno razbremeniti.

Tudi konferenca, komite in komisije se bodo morale v bodoče bolj lotiti razreševanja konkretnih problemov ter celovitega uresničevanja politike zveze komunistov. Zaradi pospešene aktivnosti drugih družbenopolitičnih organizacij, SZDL, ZSS in ZSMS pa bo potrebno povečati število komunistov v teh organizacijah in jih ustrezno povezovati. Podobno pa velja tudi za komuniste v skupščinskem sistemu.

Iz ocene je nadalje razvidno, da vse razprave in usmerjenost akci-

je kažejo, da so v občinski organizaciji spoznali bistvene spremembe v organiziranosti in delovanju zveze komunistov in da te spremembe tudi uresničujejo. Vendar pa je ugotovljeno, da je bila pretekla aktivnost preveč usmerjena v razmišljanje in razprave, manj pa v uresničevanje spoznanih novih oblik in metod delovanja. Na to so delno vplivale tudi zadnje kadrovske spremembe v komiteju.

V naslednji številki internega glasila bomo poskušali podati nekatere bistvene ugotovitve delovne skupine CK ZKS o uresničevanju nalog in delovanju zveze komunistov v Železarni Ravne.

-deja

O čem razpravljajo ravnatelji

Na 4. seji poslovodne konference zadnjega dne v januarju so ravnatelji podrobno obravnavali predlog gospodarskega načrta, ki je bil v tem času sicer že obravnavan in po samoupravni poti sprejet. Kljub temu pa ne škodi, če si priključimo v spomin nekatera vprašanja, ki smo jim pri razpravah o sprejemanju plana dali precejšnjo pozornost.

Na poslovodni konferenci je bilo izpostavljeno zlasti:

— Da bo v letošnjem letu potrebno boljše gospodariti kot v preteklih letih. Po planu predvideni rezultat je slab in je zato stopnja sigurnosti majhna. Vsak pretes ali večji negativni odmak od planiranih ciljev nas lahko prizadene in ogrozi pozitivno poslovanje. V strukturi celotnega prihodka so v preteklem letu predstavljala porabljena sredstva še 81,7 odst. Za letošnje leto pa bo potrebno znižanje stroškov materiala te znižati na najmanj 80,8 odst. S planom so predvidene tudi nekaj nižje obveznosti iz dohodka, kar vse skupaj vpliva na to, da je plan čistega dohodka v strukturi predviden za leto 13,6 odst., lani pa je bil le 12,5 odst.

— Da je po tolmačenjih, ki so jih dali republiški organi, samoupravne obveznosti iz čistega dohodka po sprejetih sporazumih za ceste, energijo itd. ter zakonske obveznosti iz čistega dohodka potrebno poravnati ne glede na to, ali tozda dosega toliko čistega dohodka ali ne. Če čistega dohodka ne dosega dovolj, je obvezen tozda poravnati iz poslovnega sklada, ki ga je ustvaril v prejšnjih letih.

— Da je po sprejetem in veljavnem zakonu za leto 1979 določeno, da se sredstva za stanovanjsko izgradnjo ne morejo uporabiti med letom, temveč šele, ko bodo ustvarjena po zaključku bilance v letu 1980. Tu je tudi priporočilo CK ZKS in sindikata, naj bi OZD, da bi premostila tekoči izpad sredstev v letu 1979, namenila več sredstev za stanovanjsko izgradnjo po zaključnem računu iz leta 1978. Izdelati bo potrebno analizo in ugotoviti, kakšne mož-

nosti imamo za kontinuirano stanovanjsko izgradnjo.

— Planu tozdov in delovnih skupnosti kažejo, da bodo ob doseganju planiranih razmerij vsi tozdi in delovne skupnosti, razen tozda jeklolivarna in tozda rezalno orodje lahko ustvarili toliko čistega dohodka, da bodo zadovoljili vse samoupravno in z zakonom dogovorjene obveznosti za osebno, skupno in splošno porabo ter bo nekaterim tozdom ostalo še nekaj sredstev za razširitev materialne osnove dela.

— TOZD jeklolivarna in TOZD rezalno orodje bosta morali takoj v sodelovanju s tozdi skupnih in spremljajočih dejavnosti pripraviti analizo in ukrepe za zagotovitev: povečanja proizvodnje in produktivnosti, znižanja stroškov, povečanja cen tistim proizvodom, kjer je to upravičeno zaradi pordajev surovin, sprejemanja takih naročil, ki bodo ob danih cenah in stroških zagotovila višjo akumulativnost.

— Tudi vsi ostali tozdi in delovne skupnosti bodo morali takoj ukrepati v enakem smislu kot navedeni tozdi, ker je stopnja sigurnosti premajhna, poleg tega pa so spričo investicijskih naložb velike potrebe po sredstvih za razširjeno reprodukcijo, ki pa jih lahko zagotovimo le z dobrim poslovanjem.

— Učinkovitejšo poslovanje bo potrebno spodbujati z motivacijo posameznikov za prihranke materialov, znižanje izmečka in neodvisnosti mesečno izplačanih osebnih dohodkov vseh zaposlenih v tozdi in delovnih skupnosti od dosežene učinkovitosti dela teh tozdov in delovnih skupnosti, kar je sedaj v pripravi in je potrebno čimprej uvesti v prakso. Pri tem pa je potrebno, da so normativi postavljeni realno, to je tako, da bo dodatni osebni dohodek dosežen šele, če bodo doseženi tudi taki rezultati, ki bodo v celoti pripevali k izboljšanju rezultatov poslovanja.

— Večje prizadevanje bo potrebno za boljše izkoriščanje kapacitet (preventivno vzdrževanje,

organizacija, terminiranje, ustreznost naročila itd.), za odpravo ozkih grl, za racionalizacijo obstoječih naprav, kar z malo sredstev lahko da velike rezultate. Zlasti bo v tej zvezi treba zagotoviti, da se oslabljena skupina, ki je bila za to odgovorna v TOZD priprava proizvodnje, nadomesti z drugo ali prenese delo v TOZD SGV. Več organiziranosti in hitrejšo poslovanje bo potrebno pri oskrbi s surovinami, zlasti pa z rezervnimi deli, kar sedaj ni najboljše urejeno. Pri uvozu rezervnih delov iz sredstev investicijskega vzdrževanja je še poseben problem, da moramo zagotoviti stoodstotno izvozno kvoto enakih deviz, kot jih potrebujemo za uvoz. Bolj kot doslej se bo potrebno dogovarjati s kupci jekla, da odstopijo del devizne kvote (primer kupci ventil-skega jekla). Pospešiti bo potrebno ureditev plinskih gorilnikov na vseh pečeh, tudi na teh, ki so sedaj mazutni, in zagotoviti tekoče vzdrževanje.

— Potrebno bo, da se poslovodni svet in TOZD komerciala bolj zavzame za realizacijo naročil za izvoz. Če naročil ne bo, ne bo možno realizirati plana izvoza.

— TOZD komerciala mora skupaj s TOZD energija pripraviti samoupravni sporazum s samoupravno komunalno interesno skupnostjo Ravne za reguliranje cene toplotnega ogrevanja. TOZD energija po sedanjih cenah in predvidenih količinah primanjkuje 5 milijonov din prihodka.

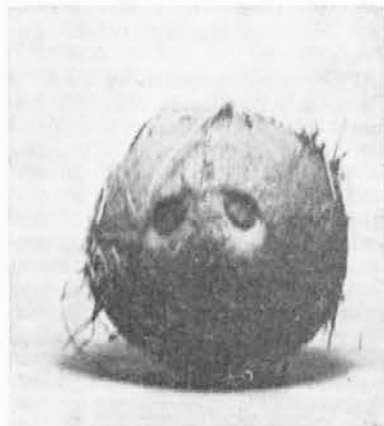
— Osební dohodki so v čistem dohodku računani na višino normalnih, kar znese 7200 din na zaposlenega na mesec. Ker smo že ob začetku z dejanskimi izplačili OD skoraj na tem nivoju, bodo višje OD v skladu s samoupravnim sporazumom o razporejanju čistega dohodka delavci v tozdi in delovnih skupnostih pridobili le, če se bo ustrezno povečal tudi uspeh gospodarjenja. V planu je v vsakem tozdu in delovni skupnosti v čistem dohodku pod rubriko »ostalo« predvideno, da bodo iz tega dela, če bo dosežen, razporejeni dodatni OD do 5 odst. nad normalnimi.

Razen o planu je bil govor tudi o deljenem delovnem času in dogovorjeno, da je potrebno takoj po sprejemu pravilnika o delovnih razmerjih določiti oblike delovnega časa za posamezne delavce.

Na peti seji so se ravnatelji dogovorili o pristupu k obravnavi zaključnih računov za leto 1978, zlasti pa o predhodni analizi uspešnosti gospodarjenja v letu 1978. Dogovorjeno je bilo, da mora vsak ravnatelj za svojo temeljno organizacijo izdelati pismeno analizo oziroma oceno poslovanja enostavno in razumljivo, da jo bodo lahko razumeli vsi delavci. V oceni morajo biti celovito predložene specifičnosti posameznega tozda ali delovne skupnosti. Za pripomoček se uporabi navodilo za izdelavo uspešnosti gospodarjenja, ki ga je izdelala delovna skupnost za gospodarjenje. Koliko so posamezni ravnatelji oceno ustrezno pripravili in so bili delavci na ta način zadovoljivo informirani, lahko ugotovimo le v vsakem tozdu posebej, če analiziramo izvedeno razpravo na zborih delavcev oziroma delovnih skupinah.

Na tej seji je bilo sprejetih tudi več konkretnih sklepov za izboljš-

šanje rezultatov poslovanja v nekaterih tozdi, ki zlasti zaradi objektivnih težav ne dosegajo in v letu 1979 tudi ne bodo dosegali najboljših poslovnih rezultatov. V vseh temeljnih organizacijah, kjer obeti za tekoče leto niso najboljše, morajo že v začetku leta sprejemati ukrepe in izvesti preventivne akcije, da ne bi bilo pozneje prepozno. Konferenca je ugotavljala, da se sicer delno kažejo tudi že pozitivni premiki pri gospodarjenju. Med drugim je pozitivno to, da se odstotek izmečka v primerjavi s predhodnim obdobjem zmanjšal. Posebej je bilo izpostavljeno vprašanje izvoza, ki kljub temu, da je visok, še vedno ni zadovoljiv, in kronično pri-

Strašek

manjkuje deviz. Ugotovljeno je tudi bilo, da je situacija na deviznem trgu kritična. Med drugim zaradi tega, ker v zadnjem času nismo mogli realizirati in nam je zapadlo okrog 10 uvoznih dovoljenj. Zlasti problematičen je uvoz opreme iz nekaterih zahodnoevropskih držav, v katere praktično ne izvažamo. Na tej seji so tudi kritično ugotovili, da nam za izvoz industrijskih nožev federacija za leto 1978 ni izplačala okrog 600 milijonov din izvoznih premij, zaradi česar je poslovni rezultat TOZD industrijski noži za leto 1978 bistveno manjši. Kljub določenim objektivnim težavam, na katere pa sami težko vplivamo, moramo biti optimisti in zlasti pri izvozu storiti vse, kar je v naši moči, da bi prišli do potrebnih deviznih sredstev in si zagotovili nemoten proces reprodukcije ter razširitev materialne osnove po zastavljenih investicijah.

de-ja

PREGOVORI

Da bi bolje služili ljudem, se jim moramo včasih odtegniti.

Albert Camus

To, kar vemo, je kapljica, to, česar ne znamo, je morje.

Isaac Newton

Pameten menja mnenje, ko je potrebno, neumnež je trmast.

Indijski pregovor

Človek mora imeti troje ušes: dvoje na glavi in eno na srcu.

Armenski pregovor

Znanost je pajčolan: dvignite ga, poglejte! Išcite lepoto!

Auguste Rodin

Nepapirnatost o delu sindikata

Zdi se, da je v januarju sindikalna aktivnost šla na počitnice. Seveda se da to soditi le po zapisnikih, ki jih imamo pred seboj. Le sedem jih je, osnovnih organizacij sindikata pa je v železarni 26. V devetnajstih OO se torej ni dogajalo nič takega, kar bi vnesli v zapisnik? Ali pa zapisnikov ne pišejo, in torej niso najboljše merilo dejavnosti?

O ČEM SO GOVORILI

Vse OO so imele na dnevnem redu obravnavano oceno o poslovnih rezultatih v letu 1978. O kršitvah delovnih obveznosti so govorili le v eni OO, drugod pa še o pravilniku o varstvu pri delu in varstvu okolja, o SS o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za OD in kajpak — nikjer niso pozabili na rekreacijo.

KAJ SO SKLENILI

V OO tozda valjarna so sprejeli taka stališča:

1. Delavskemu svetu tozda valjarna predlagamo, da zadolži kadrovske komisije in ravnateljstvo, ki naj preverijo dosedanje aktivnost vodij in delovodij pri samoupravljanju. Le-ti niso odgovorni samo za normalen potek proizvodnje, marveč tudi za pravilno izvajanje dogovorjenih samoupravnih aktivnosti.

RAZNO

V OO tozda PP MP niso mogli obravnavati pravilnika o varstvu pri delu in varstvu okolja, ker vsi niso dobili tega akta in se zato s tematiko niso mogli seznaniti.

Delavci, ki se vozijo na delo z lastnim prevoznim sredstvom, negodujejo zaradi neurejenega parkirnega prostora (luže, neoznačena mesta) pri spodnjem vходу v tovarno. Ali so v letu 1979 namenjena oz. planirana sredstva za ureditev tega? Želijo konkreten odgovor!

V OO tozda jeklarna so se dogovorili, da naj njihov delavski svet zahteva, da se bolniška brez bolniškega lista in bolniška za nazaj ne priznava. Delavski svet naj podpre tudi idejo, da se sodelavci, ki niso bili v bolniški vse leto, na neki način nagradijo.

DELAVCI VPRAŠUJEJO:

— Zakaj DPO v železarni niso sestavile komisije za revizijo novih delovnih mest?

— Ali je bila revizija izvršena in kdo jo je izvršil?

— Zakaj ni nobenega odgovora na zahteve zborov delovnih ljudi v tozdu?

Člani delegacij SIS za kulturo se ne udeležujejo sestankov, ki jih vodi delegacija pravočasno skliče. Delegacija se še ni sestala.

V OO tozda PP MO: »Ob izplačilu osebnega dohodka 15. 1. 1979 se je povečala prispevna stopnja od 30,61 na 31,41 % brez predhodnega obvestila, kar povzroča nemir in očitek, da nekateri organi samostojno odločajo.«

V valjarni so sklenili, da naj se nagrada upokojencem izplača ob odhodu v pokoj, ker se je pokazalo, da ni najbolj primerno, če to store na občnih zborih.

Bili so pozorni tudi do tistih sodelavcev, ki so bili dolgo bolni ali pa imajo več otrok. Ta pozornost je sicer nekoliko kasnila, saj je bila mišljena kot novoletna obdaritev, toda bila je vendarle

NI ZA ZGLED

Iz zapisnika tozda vmetarna, kjer so imeli na dnevnem redu oceno poslovnih rezultatov, ni razvidno, kaj so se dogovorili. Kaže, da je edini, ki je kaj povedal, bil ravnatelj. Zapisali so namreč samo to. Če si zdaj predstavljamo, da morajo biti o vsem, kar se dogovarja na IO OO obveščeni vsi člani sindikata v tozdu, potem je težko reči, da je ta zapisnik dobra informacija.

Kot informacija v dobrem smislu pa je docela neuporaben zapisnik tozda raziskave in razvoj. Ogledajmo si primer:

KAKO DOBI DELAVEC ŽELEZARNE RAVNE STANOVANJE

Delavec, ki bi rad rešil stanovanjski problem, tako da dobi prvič stanovanje železarne Ravne ali ki želi sedanje zamenjati za večje, mora obvezno biti točkovan po pravilniku o stanovanjskih razmerjih. Točkovanje se opravlja samo enkrat letno. Takrat se razpiše interni natečaj, ki se objavi na vseh oglasnih deskah v železarni in tudi v vsaki TOZD ali DS. Objavlja se tudi vsak dan po ozvočenju.

Ko je natečaj zaključen, ne more nihče več kandidirati za stanovanje v tekočem letu. Na podlagi tako opravljenega točkovanja se izdela lista po vrstnem redu glede na število točk — prioritarna lista. Taka lista se obravnava po vseh tozdih in DS, in ko se doseže soglasje glede vrstnega reda v skladu s pravilnikom, postane ta lista dokončna in se po njej delijo stanovanja, ki so na razpolago.

Delavci, ki med letom, ko ni natečaja, prinašajo vloge — prošnje za stanovanje, ne pridejo na to listo, pač pa se samo evidentirajo v ustrezni evidenci, kar jim po določenem času prinese točke za čakalno dobo. Te vloge med letom torej ne veljajo pri natečaju, ker so samo za evidenco, kakšne so stanovanjske potrebe naših delavcev.

Delavci, ki imajo nerešene stanovanjske zadeve, naj se predvsem obračajo na predsednike komisij za kadre in splošne zadeve po tozdih ali DS, ki so dolžni zastopati interese delavcev svojih tozdov.

— desetim sodelavcem so izdali nakaznice v vrednosti 500 din.

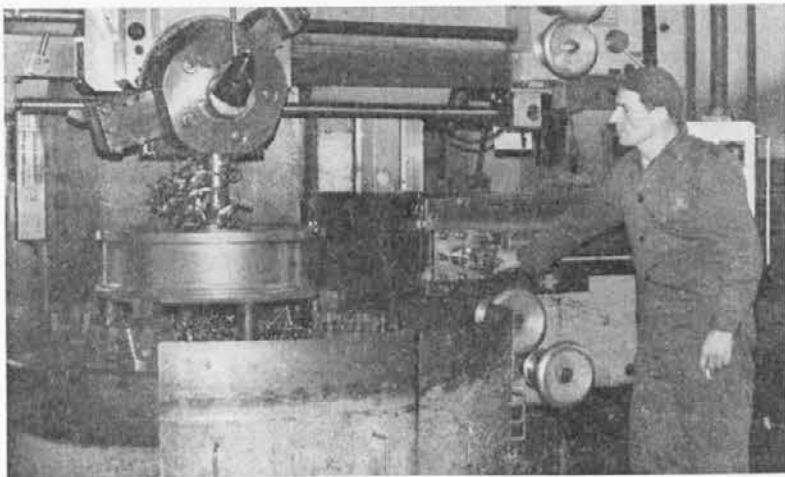
Velja pa omeniti tudi to, da so v razpravi za delitev dohodka na podlagi devetmesečnega poslovanja sodelovali v valjarni prav vsi. Imeli so: skupni sestanek članov IO OO, članov ZK, vodji delovnih skupin, vodstveni delavci tozda, predsednik zbora delavcev in predsedniki delovnih skupin, sejo delavskega sveta, organizirane sestanke delovnih skupin, zbore delovnih ljudi.

1. Prošnja za dodelitev stanovanja za gradbenega nadzornika je bila ugodno rešena.

2. Pri obravnavi poslovnih rezultatov smo imeli pripombo na 3. varianto poročila akontacij OD za leto 1978.

3. Glede na ugodne snežne razmere smo se odločili, da priredimo sankaske tekme dne... Za organizacijo se zadržimo... To je bilo vse, kar so zapisali.

Zlatka Strgar

Pri stroju

Vodje oddelkov so prav tako odgovorni za pravilno delovanje delovnih skupin, zato morajo biti prisotni na vseh delovnih skupinah v svojem oddelku. Na zborih delavcev pa morajo biti prisotni vodje tozdov in aktivno sodelovati.

Zavzeli so tudi sklep, da se opravi disciplinski postopek pred komisijo za dvajset sodelavcev.

V OO tozda PP MP: »Glede na nespornost, ki nastajajo pri odločanju o razdelitvi ostanka dohodka, predlagamo, da se v bodoče opravi poračun vsako četrtletje po delu (sprejem ustreznega akta).«

V OO tozda rezalno orodje so imensko obravnavali kršitve delovnih obveznosti. Kršitve so se v glavnem nanašale na to, da nekateri delavci zapuščajo delovna mesta, hodijo po obratih in s tem motijo druge, ki delajo. Bilo je tudi nekaj takih, ki prihajajo na delo vinjeni ali se alkoholizirajo med delom. Vse take delavce so poklicali na razgovor in jih opozorili, da jih bodo ob ponovnih prekrških prepustili disciplinski komisiji.

Izrečena je bila tudi kritika na račun slabe aktivnosti delegatov, saj nekateri sploh ne prenašajo sklepov organov SIS v bazo.

O družbeni prehrani — mi in drugi o nas

Delavski sveti tozdov in delovnih skupnosti so konec januarja in delno februarja razpravljali tudi o vprašanju družbene prehrane v železarni. Za osnovo jim je bilo obširno poročilo, ki ga je pripravila TOZD družbeni standard in verificiral odbor za družbeni standard in stanovanjske zadeve s predlogi nekaterih ukrepov in rešitev v namenom, da se zagotovi boljša urejenost družbene prehrane v železarni nasploh. Iz poročila o rezultatih razprave

na delavskih svetih je razvidno zlasti: skoraj v vseh tozdih zagovarjajo prehrano v lastni režiji, torej v okviru TOZD družbeni standard, ne pa da jo pripravlja Merx. Večina tudi meni, da je potrebno graditi lastne kapacitete — jedilnice in kuhinje, uskladiti čas malice in jih prilagoditi izmenskemu delu. Praktično povsod se zavzemajo za ukinitve prispevka delavca pri plačevanju malice oziroma se sklicujejo na to, da je malica v TOZD rezalno orodje

Ženski del obrata

brezplačna in da moramo biti v celotni železarni izenačeni. Razen redkih kritičnih ugotovitev na račun reda in discipline samih delavcev-uporabnikov malice pa gre večina pripomb na kvaliteto malice, zlasti na popoldanski in nočni izmeni. Zahtevajo večjo kontrolo sanitarnega inšpektorja, želijo pestrejšo izbiro jedil in pijač, postavitev avtomatov za brezalkoholne pijače in cigarete v proizvodnih prostorih, večjo kontrolo nad sredstvi, ki se odvajajo za malico ipd. Do nadaljnjega, dokler prehrana ni v lastni režiji, smatra večina, da bi moral Merx voditi določeno knjigovodstvo, torej posebej prikazovati stroške malice in še marsikaj.

Skratka, iz zapisnikov delavskih svetov je razbrati, da so razprave slejkoprej zadevale vprašanja, ki ne zadevajo direktno delavca-posameznika, kljub temu da je bilo že v predhodnih razpravah ugotovljeno, da je ogromno problemov in vzrokov sedanjega stanja ravno v nedisciplini posameznikov. Ob zaključku razprave pa je železarna prejela tudi ugotovitve medobčinske sanitarne inšpekcije, ki sta jih podpisala načelnik oddelka za medobčinsko inšpekcijsko službo Peter Praprotnik in medobčinski sanitarni inšpektor Tone Jeromel. Iz poročila je razvidno, da so inšpekcijske službe doslej izvajale redno kontrolo v jedilnicah in tudi ukrepale, sugerirale pa so TOZD družbeni standard, da sproži v vseh tozidih in delovnih skupnostih samoupravno akcijo, kjer bi se zlasti apeliralo na zaposlene, da bolj racionalno ravnaajo s kruhom in drobnim inventarjem, ki da se razmetava in uničuje ter neodgovorno troši. V tem poročilu piše, da pristojni inšpekcijski organi ponovno ugotavljajo, da se v stari jedilnici pri valjarni med malico dogajajo nemogoče stvari oziroma da so nemogoči odnosi, kot npr.:

— kljub pismeni prepovedi delavci med malico še vedno kadijo, s cigaretami ogorki uničujejo inventar, se obmetavajo z ostanki hrane itd.;

— pri serviranju mrzle hrane konserv, delavci konzerve odpirajo toliko, da je možno v pločevinko potisniti žlico, nato pločevino stisnejo in jo odvržejo v odpadke za pomije;

— papirnati serviet se porabi skoraj še enkrat toliko, kot je število malice. Ob pregledu je ugotovljeno, da so tla v jedilnici s servietami pokrita in je jedilni

prostor podoben hlevu, ne pa jedilnici;

— če nekaterim delavcem ne ustreza dnevni obrok malice, se nad razdeljevalkami razburjajo, tako da jim v obraz mečejo hladne obroke, v posameznih primerih pa tudi pladnje.

— Ugotavljajo, da se ob dnevih, ko je morda slabši obrok malice, delavci teh malice ne poslužujejo. Vse te malice se dajo v pomije, pri čemer nastaja ogromna gospodarska škoda, po drugi strani pa so med delavci neupravičena negotovanja in pritožbe. Delavke v menzah naročujejo dnevne obroke pavšalno. Njim ni znano, koliko delavcev bo malicalo tisti ali naslednji dan. Ko so servirani boljši obroki, je teh obrokov vedno premalo in zopet sledijo pritožbe. Ker delavkam v menzah ni znano, koliko obrokov bo naslednji dan, se ti obroki za dopoldansko, popoldansko in nočno malico pripravljajo že v jutranjih urah za ves dan. Ti obroki popoldanskih malic se celodnevno ogrevajo na štedilniku ali pa v ogrevalnih komorah. Hladna malica (npr. krompir v solati) pa postane do popoldanske in nočne malice trda. Tedaj so pritožbe delavcev upra-

vičene. V takem primeru se zopet odvrže ogromno hrane v pomije.

— Delovni prostori v stari jedilnici ne ustrezajo pogojem za razdeljevanje takšnega števila dnevnih obrokov. Zaposleno osebje v menzi nima dovolj garderobnih omar, zato se poslužujejo raznih manjših skladišč in prostora, v katerem je urejen kompresor.

— Delavke menze se pritožujejo, da morajo skoraj dnevno od 300 do 400 hladnih obrokov zavijati v papir, katere raznašajo delavci v razne obrate. Posledica tega je, da se v raznih obratih, predvsem v garderobnih prostorih, ugotavljajo ostanki hrane.

Na podlagi teh ugotovitev predlagajo:

1. da se v vseh jedilnicah preprope kajenje;

2. da se poostri disciplina pri vseh delavcih, da se racionalno ravna s kruhom in drugimi prehrabnimi obroki ter z družbeno imovino (inventar, jedilni pribor);

3. da se v vseh jedilnicah preprope zavijanje hrane v papir in odnašanje na delovna mesta oziroma druge delovne in garderobne prostore;

4. da se uvede za malico enoten dnevni topli kvantitativni in kvalitativni obrok hrane, prav tako tudi diabetični obrok hrane;

5. da se uvede dnevno javljanje števila potrebnih obrokov za naslednji dan;

6. da se dosledno upoštevajo sklepi, navedeni v zapisniku z dne 23. 10. 1978;

7. da se strogo kontrolira izvajanje sklepov, ki jih je sprejela TOZD družbeni standard.

Menimo, da bi s temi ukrepi izboljšali higiensko stanje kljub delno neustreznim delovnim prostorom (stara jedilnica), da bi bili delavci v celoti bolj zadovoljni in da bi bilo tudi manj pritožb.

Tako torej na kratko mi o sebi in drugi o nas. Če ni tako, pa bi bilo prav, da povedo svoje mnenje tudi drugi delavci. —deja

nega dela. Vmes pa pogosto posežejo še starši s poklicnimi željami za svojega otroka, saj mu vendar hočejo v življenju kar najboljše in ga po različnih zvezah in poznanstvih vpišejo v šolo, ki je glede na otrokove sposobnosti prezahtevna ali glede na interese nezanimiva. Posledice vemo, kakšne so.

V sedanjí situaciji se nam zdi vse to skoraj nerešljivo, čeprav se na vseh nivojih trudijo, da bi posledice vsaj omilili.

Rešitev za vse te probleme pričakujemo od usmerjenega izobraževanja, ko bo odločitev za poklic pomaknjena v nekoliko zrelejšo dobo in bodo učenci na osnovi izbirnih predmetov usmerjali sami sebe v bodoči poklic. Pomembno vlogo pri tem pa bo odigralo tudi dejstvo, da bo izobraževanje povezano z delom in bodo imeli vsi učenci enake možnosti za napredovanje.

Za šolsko leto 1979/80, ko menda zadnje leto vpisujejo učence v srednje šole »po starem«, je novost ob tem vpisu ta, da se pristopa k zgodnejšemu vpisu učencev v srednje šole in bo potekal od objave skupnega razpisa (od začetka marca) do 11. aprila 1979. V tem času bodo učenci osnovnih šol vlagali vpisne prijave.

Naša železarna bo za šolsko leto 1979/80 razpisala okoli 140 štipendij, od tega 57 za metalurgijo. (Razpis štipendij bomo objavili.)

Ob dosedanjih razpisih smo potrebe za kovinarske poklice pokrivali še kar zadovoljivo, problem pa je zmeraj pri metalurških poklicih, kjer leto za letom ne uspemo pridobiti učencev za poklicno šolo. Vzroki za to so verjetno različni. Nekateri izvirajo iz tega, da so v metalurških obratih težji pogoji dela, nekaj pa jih je tudi v nepoznavanju teh poklicev. Da bi metalurške poklice približali mladini, pripravljamo brošuro, v kateri bomo predstavili delo v železarni Ravne, tako bomo to vrzel zapolnili. Učence, ki pa se ne morejo odločiti za metalurške poklice zaradi pretežkih pogojev dela v metalurških obratih, pa bi morali seznaniti, da se razmere na tem področju izboljšujejo, da bomo v železarni Ravne modernizirali skoraj vse metalurške obrate in se bodo s tem pogoji dela bistveno izboljšali. Tako bodo metalurški poklici postali enaki kovinarskim.

Ana Pavše

Naš otrok izbira poklic

Za mnoge osmošolce in srednješolce se približuje zaključek šolanja na osnovnošolski oziroma srednješolski ravni. Prišli so do razpotja in izbrati si morajo pot, po kateri bodo nadaljevali svoj korak naprej v življenje, če povečemo v prisposodbi, tolikokrat uporabljeni v zvezi s poklicnim odločanjem.

Dobra poklicna odločitev ne more zrasti in dozoreti kar čez noč, ampak je lahko le sad dobrih in sistematičnih priprav, v katerih mladi ljudje spoznavajo poklice in sebe ter nato s pomočjo poklicnih svetovalcev in psihologov izbirajo zase primeren poklic oziroma šolo, ki jim bo dala strokovno, teoretično in praktično znanje za opravljanje izbranega poklica.

Pred dokončno odločitvijo se morajo vsi, ki se odločajo za po-

klic, še enkrat iskreno vprašati, kakšne so njihove sposobnosti, zanimanja, lastnosti značaja ter učne in delovne navade. Na drugi strani pa morajo pri odločanju za poklic upoštevati tudi potrebe gospodarstva oziroma združenega dela, kajti nobena družba ni tako bogata, da bi mlade ljudi šolala zaradi šolanja, ne da bi zahtevala in potrebovala tudi rezultate tega šolanja.

Če bi pri poklicnem odločanju potekalo vse tako idealno, kakor je zapisano, da bi moralo, najbrž ne bi bili priča vsako leto znova težavam, kritikam in ne nazadnje jezi in bolečini mnogih staršev. Tako pa vemo, da ob vpisu nastopajo nasprotja na različnih ravneh — nasprotja v sposobnostih osmošolcev in njihovih poklicnih željah in ambicijah, v poklicnih željah in potrebah združe-

HUMOR

Strogost

»Gospodična Jana, ali vas lahko povabim na kratko večerno vožnjo z avtomobilom?«

»Ja, seveda,« reče Jana, »toda moji starši so zelo strogi in do zajtrka moram biti na vsak način spet doma.«

Odrezavost

»Ne lažite, Micka! Vi ste v drugem stanju,« reče gospodična svoji pomočnici.

»In vi nič manj, milostljiva!«

»Jaz sem od gospoda!«

»In jaz nič manj!«

Pogosto

»Veš, ljubček, odkar sva poročena, si nežen samo še takrat, kadar potrebuješ denar.«

»Ali nisem dovolj pogosto?«

glasilo mladih delavcev železarne ravne

mladi fužinar

priloga informativnega fužinarja

Leto VI

Ravne na Koroškem, 1. marca 1979

Št. 4

Mladi fužinar pripravljajo:
Vida Gregor, Bojan Lesjak,
Franjo Miklavc, Rudi Mlinar
ter COP pri OK ZSMS
Ravne na Koroškem.

Naša občina se predstavi

Občina Ravne na Koroškem sega od Dravograda vzporedno z državno mejo, med Peco in Uršljo goro na ozemlje Savinjskih alp pod Olševo in Raduho. Meri 304 km² in meji na občine Mozirje, Velenje, Slovenj Gradec, Dravograd ter sosednjo Avstrijo. Občina je hribovita, gozd pokriva

več kot 2/3 njene površine, zato je malo obdelovalne zemlje in kmečkega prebivalstva, ki predstavlja v celotni strukturi prebivalstva občine le 7 %.

Celotno območje občine je v družbenopolitičnem pogledu razdeljeno na štiri krajevne skupnosti, kjer živi 25.709 prebivalcev. Po številu teh je največja krajevna skupnost Ravne na Koroškem z 9.843 prebivalci, sledi ji krajevna skupnost Prevalje s 7.454 prebivalci, krajevna skupnost Črna ima 4.251 prebivalcev in krajevna skupnost Mežica 4.161 prebivalcev. V gospodarstvu je zaposlenih 10.182 prebivalcev, v negospodarstvu pa 1.087. Upravno središče občine je na Ravnah na Koroškem.

Kljub svoji prirodni zaključenosti je območje občine izrazito prehodni svet. Že v rimski dobi je tod tekla cesta, ki je povezovala Celovško kotlino prek Mislinjske doline z drugimi rimskimi postojankami na našem ozemlju. Prometno-posredovalna vloga se je ohranila skozi ves srednji vek,

v novejši dobi pa se je odrazila tudi v zgraditvi železnice leta 1863.

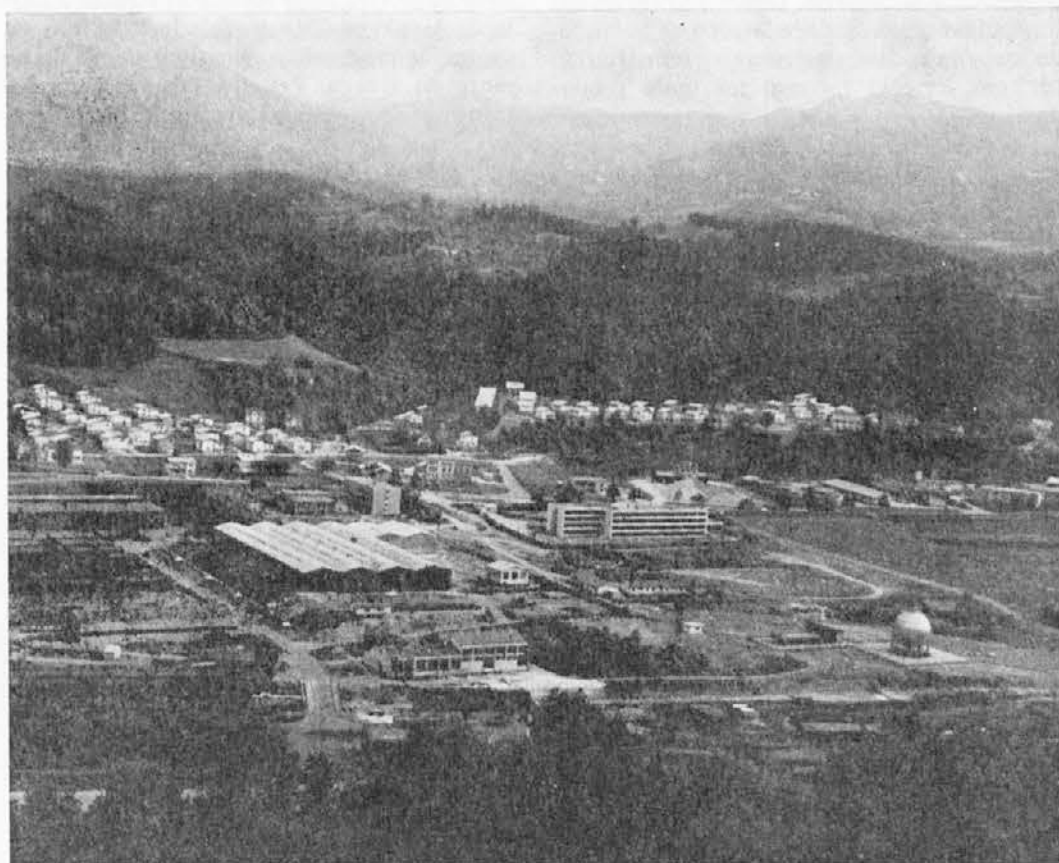
Po razpadu Avstro-Ogrske je postala v novi državi obmejna občina, dokaj odmaknjena od večjih gospodarskih in kulturnih središč. Novi obrobni položaj je močno zaviral razvoj industrializacije, zaustaviti pa je ni mogel. Bogata nahajališča svinčeve in cinkove rude, stoletna tradicija železarstva ter bližina dravskih elektrarn so bili glavni dejavniki, ki so omogočili nagli industrijski vzpon občine.

V Mežiški dolini se je pričelo revolucionarno gibanje v prevratnih dneh ob koncu prve svetovne vojne, še bolj pa leta 1920, ko so na Ravnah ustanovili celico KPJ. Prizadevni ravenski komunisti, med njimi najbolj znani Lovro Kuhar — Prežihov Voranc, so omogočili partiji, da je bil od 24. do 26. junija 1923 II. kongres SKOJ, od 17. do 20. junija 1926 pa III. kongres SKOJ v Kefrovem mlinu pri Ravnah na Koroškem. Do leta 1930 je bil na Ravnah tudi sedež okrožnega komiteja KPJ, — Sever. Ko je policija odkrila tajni komunistični prehod skozi Ravne in prek državne meje, so vodilni člani KPJ in SKOJ emigrirali. Nove partijske celice so znova za-

TEMA TEDNA

Mladinska organizacija kot frontna organizacija vseh mladih ima za cilj, da v svojo organizacijo združi vse mlade in da idejno deluje v vseh družbenih organizacijah in društvih. Da bi mladi imeli interes aktivno delovati v ZSMS, mora ta organizacija nuditi predvsem naslednje: v našem samoupravnem sistemu moramo delovati tako, da bodo vsi mladi z uresničevanjem mladinskih programov uresničevali tudi svoje interese, da bodo z razreševanjem odprtih vprašanj reševali tudi svoje probleme na vseh področjih.

Do sedaj delujemo predvsem na političnem in vzgojnem področju, manj pa po posameznih interesnih področjih. Z namenom, da organiziramo, pristopimo in poživimo razne dejavnosti, s tem pa pritegnemo večino mladih v naše vrste, smo imeli 1. 2. 1979 problemsko konferenco OK ZSM Ravne na Koroškem. Vsebinsko usmeritev za razvijanje interesnih dejavnosti je pripravila področna konferenca mladih v krajevnih skupnostih, sodelovala pa sta predsednik ZKO in tajnik kulturne skupnosti. Na osnovi predhodnih razprav smo sprejeli naslednjo usmeritev: interesne dejavnosti v OO obsegajo področje delovanja družbenih organizacij in društev; področje mladinskih delovnih akcij; negovanje in razvijanje revolucionarnih tradicij med mladimi; področje mladinskega turizma; področje kulture, telesne kulture, tehnične kulture ter klubsko dejavnost. Na osnovi teh usmeritev bomo pri naši OK formirali center za klubsko dejavnost in komisijo za delo DO-D z namenom, da bo delo na teh področjih potekalo koordinirano.

Delo, domovi, gore

živele po ustanovitvi KPS in delovale proti takratni vladni politiki.

Med okupacijo je pokrajinski komite KPS za severno Slovenijo postavil na Prevaljah močno odporiško skupino, katero so Nemci kmalu odkrili. Člani skupine so padli 19. avgusta 1941 kot talci v Begunjah na Gorenjskem. Avgusta 1942 sta se v goratih predelih Mežiške doline pojavila I. štajerski bataljon in Kranjčev bataljon, novembra 1942 pa je pričel delovati tudi okrožni komite KPS za Koroško. Vzhodnokoroški partizani so zasloveli predvsem z napadi na Nemce v Solčavi, Beli, Mežici in Otiškem vrhu, avgusta 1944 pa v bitki pri Črni. Vzhodna Koroška je dala raznim slovenskim enotam prek 500 borcev. Večina prebivalstva Mežiške doline se je borila proti okupatorju za enotno Slovenijo in novo Jugoslavijo.

Leta 1945 so potekali zadnji boji II. svetovne vojne v Evropi prav na območju občine Ravne na Koroškem. Bojišče na Poljani je pomnik na veliko bitko z nemškimi enotami, kvizlinškim kosaškim korpusom ter ustaškim vodstvom. V spomin na tiste dni praznuje občina Ravne na Koroškem vsako leto 15. maja svoj občinski praznik.

Med vojno je okupator izgnal 198 zavednih prebivalcev Mežiške doline v Srbijo, Makedonijo in Hrvaško. Zato se je občina Ravne pobratila z občinama Čačak in Varvarin in sodeluje z njima predvsem na kulturnem področju, razvijajo pa se tudi določene gospodarske vezi.

Gospodarstvo občine Ravne na Koroškem je izrazito industrijsko usmerjeno s prevladujočo težko industrijo. Največji organizaciji združenega dela sta Železarna Ravne, proizvaja plemenita jekla, ter Rudniki svinca in topilnica Mežica, proizvaja rafiniran svinec, akumulatorje itd. Poleg teh so zastopane v občini še kovinsko-predelovalna industrija, lesno-predelovalna in tekstilna industrija. Dobro je razvito tudi gradbeništvo. Zadnja leta pa se pospešeno razvijajo tudi trgovina, gostinstvo in turizem, kmečki turizem ter malo gospodarstvo.

Po osnovnih kazalcih razvoja (družbeni proizvod, narodni dohodek, število zaposlenih itd.) se uvršča občina Ravne na Koroškem med deset najbolj razvitih občin v socialistični republiki Sloveniji. Hitri razvoj gospodarstva v občini ima za posledico tudi pospešeno stanovanjsko izgradnjo. Največ se je gradilo na Ravnah, sedaj pa se politika gradnje usmerja tudi na ostale večje kraje, in sicer na Prevalje, Mežico in Črno.

Zaradi naglega vzpona industrije, naza-dovanja agrarne strukture, urbanizacije, prometa in ostalih dejavnikov sodobnega razvoja je bilo območje občine precej onesnaženo, predvsem v okolici Žerjava. Čistilne naprave za odplake Rudnika Mežica so napravile Mežo zopet čisto, montaža filtrov v Rudniku Mežica in v Železarni Ravne pa že preprečuje nadaljnje onesnaževanje zraka in okolice.

Otroško varstvo in šolstvo sta dobro razvita. Po zadnjih podatkih je število učencev in študentov 4.562. V občini je šest osnovnih šol, osem podružničnih, glasbena šola, dve srednji šoli, šolski center za kovinsko in metalurško stroko, rudarski šol-

ski center ter delavska univerza, ki ima v svojem sestavu naslednje dislocirane enote: enota visoke šole za organizacijo dela iz Kranja — I. stopnja, enota fakultete za tehnologijo in montanistiko iz Ljubljane — I. stopnja, enota visoke tehnične šole iz Maribora — I. stopnja in enota višje upravne šole iz Ljubljane.

Tudi kulturna dejavnost je v občini zelo razvita, saj kulturna skupnost omogoča in pospešuje opravljanje tistih vrst dejavnosti, ki približujejo kulturne vrednote čim večjemu krogu občanov in neposredno povezuje življenje in delo delovnih ljudi s kulturnim ustvarjanjem in poudarjanjem.

V občini so: muzej, galerija, študijska knjižnica in pet kinodvoran.

S telesno kulturo se v občini ukvarja skoraj tretjina občanov individualno ali združeno v 40 športnih društvih. Žarišče telesnokulturnih dejavnosti predstavljata dva športno-rekreacijska centra in 61 športnih terenov.

Zaradi prirodnih lepote in specifičnosti terena ima občina velike možnosti za razvoj vseh zvrsti turizma. Poleg številnih manjših gostinskih objektov zavzemajo pomembno mesto trije hoteli in Dom železarjev na Ravnah, prav tako tudi vas Šentanel, ki je znana po kmečkem turizmu.

Naš šopek Titu in mladosti

Že nekaj časa tečejo pospešene priprave tako mladih kot tudi vseh delovnih ljudi koroške regije na tisti veličastni trenutek, ko bo letošnja štafeta mladosti z najboljšimi željami in pozdravi našemu dragemu tovarišu Titu krenila na pot po Jugoslaviji prav z Raven na Koroškem, ko se bodo vse naše najboljše želje spletile in strnile v najlepši šopek za Tita in mladost. In naj ga vreme še tako seklja, pomladi vendarle ne more do živga. Prihaja, čutimo jo in letošnja je drugačna od prejšnjih. Pesem, radost, pričakovanje in nestrpnost ob velikem dogodku...

In štiriintrideset pomladi je manj kot pesem — za večino mladih — klic v prebujeno, oživljeno naravo, pesem zaljubljenih, miru in svobode in tudi pričakovanja.

Mladost pa tudi tokrat kar po svoje. In ne vpraša za leta. O, pač, prav rada se spomni tistih dni pred štiriintridesetimi leti, ko je njena srčnost in neizmerna želja po svobodnem, ustvarjalnem življenju v Drvarju preprečila sovragu, da bi strl naš upor ter zajel vrhovni štab NOV in POJ s tovarišem Titom na čelu. In najbrž ni lepšega darila, kot je zmaga. Zmaga, ki se je leto dni kasneje razcvetela v najlepši nagelj — nagelj svobode. V vseh teh letih se je temu cvetu pridružilo še milijon, mnogo milijonov cvetov in se združilo v najlepši šopek, kar jih je pod soncem. Zate, dragi tovariš Tito. In za vse mlade, za vse lepo, kar imamo, in tudi za to, da bo naš jutri še lepši.

Tito in mladina sta v preteklih 40 letih stalno pomenila mladost in moč naše revolucije, simbol njene sedanjosti in bodočnosti.

Težnja po ohranitvi čimbolj neokrnjene narave je narekovala zaščito slikovite To-ple in severnega območja Uršlje gore. Zaradi posebnega etnografskega in memorialnega pomena je zavarovana tudi neposredna okolica »Prežihove bajte«.

Osnovne smernice nadaljnega družbeno-gospodarskega razvoja občine Ravne na Koroškem so:

— nadaljnje razvijanje in utrjevanje samoupravnih in socialističnih družbenoekonomskih odnosov;

— nadaljevanje pospešenega razvoja gospodarskih dejavnosti s posebnim poudarkom na razvoju terciarnega sektorja (gostinstvo in turizem, trgovina...);

— povečanje stopnje predelave svinca, jekla in lesa;

— uveljavljanje kvalitetnih dejavnikov razvoja in zagotovitev usklajene rasti produktivnosti dela kot osnove za realno povečanje osebnih dohodkov ter drugih oblik osebne, skupne in splošne porabe;

— nadaljnje izvajanje politike ekonomske stabilizacije na vseh področjih in uveljavljanje selektivnih kriterijev za povečanje cen skladno z dogovorjenimi razvojnimi usmeritvami;

— izvajanje prednostnih nalog v družbenih dejavnostih;

— pospeševanje vseh akcij za varstvo okolja.

sti. Tovariš Tito je v mladi generaciji vedno iskal moči za nove zmage, v njej je videl in vidi vitalnost naše revolucije.

Tako je tudi mlada generacija povezala svojo revolucionarno opredelitev s Titovo osebnostjo in delom. Zato je ponosna, da živi, ustvarja in gradi svojo bodočnost v Titovi dobi in v Titovi Jugoslaviji.

V kratkih orisih smo zapisali nekatere misli tako mladih kot tudi ostalih v občini koroške regije, ko smo jih pred kratkim obiskali, da nam povedo, kaj mislijo o tem, da odhaja letošnja štafeta mladosti prav z Raven, kaj občutijo, in doživljajo ob tem. Njihova razmišljanja smo strnili v naslednjem zapisu:

Azid Ahmo, 22 let, doma iz Kosova, trenutno služi vojaški rok v obmejni karavli Sonjak: »Prijetno me je presenetila novica da bo štafeta mladosti krenila prav s Koroške, saj bom mogoče kot mladinec in kot pripravnik JLA tudi sam sodeloval v pripravah nanjo. Seveda pa so moje želje in ne samo moje, da bi bil tovariš Tito še dolgo vrsto let zdrav in da bi nas še naprej tako uspešno vodil na čelu z ZKJ.«

Mithans Bojan, 17 let, Radlje: »Zelo sem presenečen, da gre letošnja Titova štafeta prvič iz teh krajev. In vzdušje, ki ga občutim ob tem, je zelo prijetno, prav tako pa tudi občutki, v katere so vtokane najboljše želje tovarišu Titu.«

Silvo Bukovnik, 11 let, Suhi vrh: »Za novico o poteku letošnje štafete mladosti sem izvedel v šoli. To nam je povedala tovarišica in vse to me je zelo presenetilo. Naš razred se je že sedaj začel pripravljati na ta slovesni trenutek.«

Prod Lenart, 71 let, Radlje: »Zelo me veseli, da bo odšla štafeta mladosti iz naše regije in ob tem bi želel, da bi še štafeta mladosti veliko let odhajala na pot po vsej Jugoslaviji, tovarišu Titu pa želim veliko trdnega zdravja.«

Šanti Anton, 21 let: »To, da gre štafeta mladosti letos ravno iz Koroške, je za nas vse skupaj izjemno velik dogodek ter pomen, ker še ni kdaj šla s tega konca. Posebno pa je za nas pomembno to, da bo ravno prvi ponesel štafetno palico mladinec iz OK ZSMS Radlje.«

Kecbaheer Ljudmila, 45 let: »Kaj naj zaželim tovarišu Titu za njegov rojstni dan? Predvsem zdravja in da bi nas še naprej tako uspešno vodil, saj takšne blaginje, kot je sedaj, še ni bilo in je najbrž tudi ne bo.«

Mravljak Marina, 17 let: »Izjemno me je presenetila vest, da odhaja letošnja štafeta mladosti z Raven. Vsi smo tega zelo veseli. Ob novici iz radia sem čutila neko notranje zadovoljstvo.«

Kogelnik Anton, 67 let: »Za novico o letošnji štafeti sem izvedel prek časopisa in presenetila me je, to pa zategadelj, ker odhaja iz naše krajine. Tovarišu Titu želim vse najboljše in še vrsto let trdnega zdravja.«

Lucija Modic, 12 let: »Za novico o štafeti sem izvedela v šoli in me je zelo presenetilo to, od kod bo šla na pot. Vse to mi pomeni zelo veliko. Tovarišu Titu pa želim, da bi nas še dolgo dolgo tako uspešno vodil.«

Natali Suzana, 16 let, Dravograd: »Zvedela sem, da bo štafeta potovala z Raven in te novice sem se zelo razveselila. Tovarišu Titu pa bi zaželela, da bi nas še dolgo vodil in da bi nam bilo še naprej tako lepo, kot je do sedaj.«

Grešovnik Marija, 14 let: »Ob tem, da bo štafeta mladosti odšla z Raven, čutim veliko veselje, radost ter srečo, saj bom mogoče tudi sodelovala na osrednji proslavi na Ravnah. Moje želje za Titov rojstni dan so predvsem, da bi ostal še dolgo zdrav in da bi nas tako uspešno vodil kot tudi ZKJ.«

Gostenčnik Roman, 74 let: »Vesel sem novice, da bo štafeta mladosti odšla z Raven, saj je tudi za nas stare to izjemen dogodek, meni osebno pomeni nekakšno prelomnico. Seveda pa tovarišu Titu želim veliko trdnega zdravja ter še veliko let uspešnega dela.«

Silva Breznik, Ravne: »Veselo sem bila presenečena, ko sem izvedela za novico, da bo odšla letošnja štafeta mladosti iz našega kraja. Po drugi strani pa si mislim, da si ravno ti kraji, ki so nekako odročni, manj dostopni, zaslužijo takšno čast, da gredo od tod najboljše želje za tovariša Tita. Za vse nas občane Raven, ne samo za mladince, je to velika obveznost, kako vse skupaj izvesti, ker ne gre samo za naš kraj, ampak za vso Slovenijo. Tako bodo tudi drugi videli, kako smo vse pripravili in bomo na očeh vse Jugoslavije.«

Kutnik Zdravko, 17 let: »Meni pomeni, da gre štafeta z Raven, neko notranje zadovoljstvo, ker so Ravne središče Mežiške doline in se spodobi, da gre štafeta od tod. Novico sem izvedel iz časopisa, veliko pa se je o tem govorilo tudi na šoli.«

Kotnik Janez, 15 let: »Novico o štafeti sem izvedel prek občil in mi pomeni neko

čast, ker pripadam občini, iz katere bo šel prvi pozdrav našemu dragemu Titu.«

Žunko Ivan, 57 let: »Odločitev, da gre štafeta prav iz našega kraja, ni zgolj naključje, ampak je to zasluga Raven zaradi kongresov SKOJ in delovanja partijske celice pred 59 leti. Mislim, da je prav tu plačilo za delo in trud naših ljudi. Tovarišu Titu želim samo to, da nas še veliko veliko let vodi tako čil in s svojo miroljubno mislijo kot doslej.«

Lorenci Vladimir, 27 let: »Vsi prebivalci Raven, člani ZK in mladinci si štejejo v veliko čast, da je bila zaupana ravno nam ta velika in odgovorna naloga ter dolžnost. Vemo, da so doslej skozi našo občino potekale večinoma lokalne štafete, tako da je start zvezne štafete res izjemen dogodek.«

Meh Justin, Mislinja, 65 let: »Presenetila me je novica, da bo šla letos štafeta iz koroške regije z najboljšimi željami za dragega Tita, kajti to je človek, ki se vedno in povsod bori samo za mir, prijateljstvo in humanost med narodi vsega sveta.«

Zavodnik Franc, 36 let, Ravne: »Meni osebno pomeni to, da gre štafeta ravno iz naše občine, zelo veliko, ker smo občina na skrajnem severu Slovenije. Želim, da bi bil naš predsednik še dolgo dolgo med nami.«

Pešl Maks, 38 let: »Vsekakor je to priznanje našim ravnskim organizatorjem, ki so se že velikokrat doslej izkazali. Tudi sedaj sem prepričan, da bodo v tem uspeli. Čeprav smo zadnje čase pogosto na tapeti, češ da se ne prilagajamo dovolj hitro novim družbenim tokovom, je vsekakor to neko priznanje, da smo vendarle na pravi poti. Štafeta mladosti je velik praznik, neka sprememba v vsakdanjem utripu. In po mojem sodeč bo to tudi letos za nas vse velik praznik.«

Vera Košutnik, 26 let, Črna na Koroškem: »Tudi sama sem v lokalni štafeti že sodelovala, moram pa priznati, da sem vedno doživljala neko notranjo radost in veselje. Za letošnjo štafeto mladosti pa sem

bila pošteno presenečena, ker je to velika čast za vse nas Korošce.«

Grmadnik Emil, 46 let: »Zelo me veseli, da bo letošnja štafeta odšla na pot z našega konca, ker sem velikokrat z avtobusom vozil udeležence lokalnih štafet, me je to zelo presenetilo. Seveda pa bi tovarišu Titu zaželel še veliko let zdravja in da nas še naprej tako uspešno vodi.«

Marta, 19-letna mladinka iz Podgorja pri Slovenj Gradcu: »Presenečena sem. Tovarišu Titu pa bi rada sporočila najtoplejše besede iz srca, besede, ki najbolj odražajo ljubezen nas mladih do njega. Še veliko let, tovariš Tito!«

Samo Horvat, 22 let Slovenj Gradec: »Novico o odhodu štafete z Raven sem izvedel preko sredstev javnega obveščanja in me je pošteno presenetila. Seveda je tudi zame posebna čast, da odhaja iz koroške regije, da bodo mladi Korošci in delovni ljudje prvi vtakali najboljše želje za tovariša Tita.«

Ljiljana Gornik, 14 letna učenka iz Mislinje pa je takole strnila svoje razmišljanje: »Gledala sem dnevnik, ko sem prvič slišala za novico o letošnji štafeti mladosti. Tako blizu nas starta. In od nas gre pri Črnomlju na Hrvaško in potem naprej skozi tisoče rok mladih proti svetlemu cilju — Titu. V štafeti so srca in želje vseh nas združene v enem samem klicu: »Živel še dolgo, dragi naš tovariš Tito!«

Po vsem tem sodeč se lahko sklepa, da so tako mlada generacija kakor tudi vsi delovni ljudje ponosni, da lahko tudi na način, kot je štafeta mladosti, potrdijo neizmerno ljubezen in zaupanje v tovariša Tita, ki jim je učitelj in voditelj, revolucije. Nešteto niti povezuje Tita z mladino, neizmerljiva je povezanost njegove misli in dela z življenjem, akcijo, idejami in snovanji mladih. To globoko prežemanje Tita in mladine praktično ni opredeljivo, še manj ga je mogoče izdvojiti iz življenja in skupne revolucionarne prakse. Mladina je Titu vedno veliko pomenila; zanj ni le ne-

Nasmeh

izčrpen vir boljše in srečnejše prihodnosti, temveč hkrati tudi aktivna sila, ki sedanjost pretvarja v novo, boljše.

Ljubezen do Tita je ljubezen do njegovega dela, ki ima trajno vrednost. To veliko delo je naša bit in razodetje in v njem so združene trajne želje in inspiracije. Tudi mlada generacija bo dostojno varovala in nadaljevala njegovo revolucionarno delo.

Naj ta zapis strnem z zaključkom, ki je povzetek tistega, kar so mladi v anketi povedali, to pa je želje ob odhodu štafete strniti v eno samo, veliko željo: »Da bi tovariš Tito še dolgo dolgo živel in da bi nas še naprej tako uspešno vodil v nove zmage, da bi bil zdrav in vitalen, kakor je vitalna naša revolucija, ki je njegovo in naše delo!«

Silvo Jaš

Tito na Ravnah, Ravne k Titu

MARŠALU ZA ROJSTNI DAN

Jekleni liv, udar kladiv je naše opravilo.
Za hip odmor, jeklarjev zbor, da pošljemo voščilo.
Voščilo za Vaš rojstni dan z mejā koroške zemlje:
svobodo, srečo, zdravje, mir sovrag Vam naj ne jemlje!
Tovarna zrasla je petkratno, Ravne so postale mesto,
Vaši smo za mir in brambo, srcē tu bije zvesto.
Koroški fužinarji.

(Ena izmed brzojavk ob maršalovem rojstnem dnevu s koroškega kraja.)

Tovariš predsednik, pod Vašim vodstvom je naš kraj v tem svobodnem desetletju bolj napredoval kakor prej v sto letih (je med drugim zapisano v Koroškem fužinarju iz leta 1958).

Predsednikov obisk

Tiste dni se je predsednik republike maršal Tito namenil, da obišče več industrij na Štajerskem in Koroškem. Dne 19. avgusta dopoldne je obiskal Velenje in Šoštanj, potem pa je čez Sleme prispel na Koroško. Čeprav v Črni ni bil predviden postanek, se je predsednik ob pozdravu ljudstva, ki se je v hipu zbralo, ustavil in si ogledal razstavo turističnega tedna.

V Žerjavu — ob prvih industrijskih obratih in v največjem svojem grabnu — so maršala pozdravili mežiški rudarji, predsednik vhodne koroške občine Ivan Hercog ter zastopstvo mariborskega okraja s predsednikom Milanom Apihom na čelu.

Nekaj minut pred 14. uro je prispel Maršal s spremstvom na Ravne in se je ustavil najprej v Domu železarjev. Čeprav nenapovedano — za obisk smo zvedeli le nekaj ur pred prihodom — je predsednika na tej sončni polici dočakalo in pozdravilo, kar je le moglo. Z Maršalom so prišli tudi predsednik ljudske skupščine LRS Miha Marinko, član izvršnega sveta LRS Tone Bole, predsednik OLO ter organizacijski sekretar ZKS mariborskega okraja. Naš častni občan, podpredsednik zvezne ljudske skupščine Franc Leskošek-Luka pa je prevzel kar dolžnost domačina. Tedaj je prispel na Ravne toplo pozdravljen z druge strani tudi podpredsednik zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj.

Predsednik je ostal s spremstvom v domu na kosilu, nakar si je ob vodstvu direktorja železarne Gregorja Klančnika in predsednika domače občine Adolfa Černe-

ca ogledal tovarno. Po obratih se je zadržal eno uro ter se zanimal za delo in izdelke naših fužin.

Posebej so predsednika pričakali in pozdravili mladi železarji, gojenci metalurške industrijske šole, ki so mu izročili vezane letnike vseh do sedaj izišlih števil »Koroškega fužinarja« ter umetniško sliko koroške pokrajine (Godčevo Peco z Meleznikovega vrha).

Ob odhodu iz podjetja je predsednik republike želel kolektivu uspešno delo in da se čimprej znebi starega dela obratov, da bi tako imeli sodobno tovarno. Po prisrčnem slovesu ob novi industrijski šoli je kolona avtomobilov krenila proti hidrocentralam na Dravi.

Potem ko smo doživeli in doživljamo veliko rast pod njegovim vodstvom, smo doživeli tudi prvi obisk našega Maršala, ki ga ne bomo nikdar pozabili.

Ob visokem obisku dragega predsednika Maršala Tita leta 1958 so se železarji predstavili takole:

Železarna Ravne Tovarna plemenitih jekel Ravne na Koroškem

Tradicija

Železarna Ravne ima tradicijo oziroma izkušnje ene najstarejših proizvodnih žlahtnega jekla v Evropi. Njeni začetki segajo v dobo znane in živahne proizvodnje in predelave železa na Koroškem, ki je predzgodovinskega porekla (plavži in fužine v Hüttenbergu). Pridobivanje železa se v tej deželi omenja že v času keltskih Noričanov in so rimski pesniki, ki so opevali »noriško« železo, slavili s tem tudi mojstrovine koroških železarjev. Železarski ognji so goreli in železarska kladiva so udarjala po tej alpski deželi skozi stoletja. Še leta 1830 je obratovalo po vzhodni in spodnji Koroški 130 večjih in manjših železarskih obratovalnic, med njimi tudi fužine na Meži — obrati v Črni, v Mežici, v Prevaljah in na Ravnah. Za leto ustanovitve ravske železarne velja leto 1774 (kasneje ugotovljeno l. 1620, op. p.), ko je bila pridobljena koncesija za postavitev kladiva v črnskem obratu.

Ravska jekla so bila znana po čistosti in homogenosti in so bili izdelki — predvsem pudlarska jekla in jekla v loncih — čislani na vseh tržiščih. Iz ohranjenih prodajnih knjig vidimo, da so šle pošiljke po vseh kontinentih oziroma lukah, kakor: Vera Cruz, Barrios, Marido, Columbia, S. Felix, Paranagua, Kalkuta, Šanghaj, Tokio,

Hongkong, Bombay, Damask, Sevilla, Manchester, Kijev (kamor so šle pošiljke jekla za nože) itd.

Vzpon po osvoboditvi

Vsa ta velika praksa je prehajala bolj in bolj v ozke razmere ter je proti koncu stare Jugoslavije padla v drugovrstni pomen in v brezizgled.

Okupacijska doba je demontirala še preostale prvine (pudlarstvo, kovačnico, vzmetarno) in tako ohromila bistvo nekdanje jeklarne na Ravnah.

Nove možnosti

Nova rast na Ravnah je začela takoj po osvoboditvi. Zgrajena je bila nova jeklarne s SM- in El-agregati, upostavljene in povečane kladivarna, mehanska obdelovalnica, vzmetarna ter pomožne naprave. Sredstva, vložena v proizvodnjo, znašajo do sedaj nad 4 milijarde dinarjev.

Program

Poglaviti program Železarne Ravne na Koroškem so plemenita jekla — valjana, kovana in lita, termično in mehansko obdelana. Trenutno izdelujemo prek dvesto različnih vrst kvalitetnih jekel.

Dopolnilni program so končni izdelki, kakor: rezilno orodje, pnevmatično orodje, vzmeti in kolesni stavki.

Uspehi in gospodarnost

Napredek in pomen Železarne Ravne dokumentirata letni bruto proizvod oziroma prodaja, ki je porasla od maksimalne prodajne v primerjalni vrednosti 1 milijardo 700 milijonov dinarjev leta 1957. Za leto 1958 pa je predvidena ta vrednost na 8 milijard 700 milijonov dinarjev.

Kader zaposlenih se je v tem času povečal na 2200 sodelavcev ali za petkrat. Po meri storilnosti — proizvodnja na moža — je Železarna Ravne med prvimi v naši črni metalurgiji, po stopnji delovne varnosti pa že več let prva med vsemi železarnami FLRJ.

Perspektiva

Perspektiva na bazi jeklarne je: povečanje kapacitet metalurške predelave za zadostitev potrebam celotnega jugoslovanskega trga s plemenitimi jekli.

Maršalu Titu
Z Vami v borbi
zdaj gradimo v miru z Vami domovino
Srečo damo
zvesti vaši

koroški fužinarji

(Vpis v vezan izvod »Koroškega fužinarja«, ki so ga ob obisku izročili za fužine predsedniku Titu gojenci Metalurške industrijske šole.)

Titovega obiska na Ravnah leta 1958 se takratni predsednik delavskega sveta Železarne Ravne Jože Kert spominja takole:

»Zelo me je presenetila vest, da bo Ravne obiskal naš dragi Maršal, ki smo jo prejeli nekaj ur pred njegovim prihodom.

Vz nemirjenost in radost pa sta se še veliko bolj povečali z odločitvijo, da mu v imenu občanov in železarjev izrečem našo dobrodošlico ter pozdrav. Predvsem mi je ostal v spominu pogovor v vrtu doma železarjev, njegova neposrednost in konkretna vprašanja, na katera smo morali odgovarjati kratko ter jedrnat, saj je takoj dal vedeti, da ne mara dolgih, okrašenih odgovorov. Predvsem se je zanimal za naš razvoj, pogoje dela in plače delavcev tako v metalurških kakor v kovinskih obratih in točno se spominjam vprašanja:

„Koliko zasluži kranfirar?“

Takrat sem bil izredno ponosen, da sem mu med drugim lahko povedal tudi to, da smo pod njegovim vodstvom naredili več kot prej v tristo letih in tega je bil zelo vesel. Sploh pa je bil na ta dan tovariš Tito zelo razpoložen in med kosilom ni

manjkalo dobre volje in sproščenega smeha na račun vicev, ki jih je rad poslušal in pripovedoval. Najrajši se je pogovarjal z delavci, o čemer sem se še posebej prepričal za časa obiska železarne. Po ogledu tovarne nam je še svetoval večjo specializiranost in finalizacijo naših proizvodov.

Naj omenim še to, da sem bil prijetno presenečen, ko sem izvedel, da bo Titova štafeta startala prav na Ravnah, kar je sigurno veliko priznanje, čast in ponos za slehernega Korošca. Tovarišu Titu pa želim še veliko zdravih in srečnih let ter ustvarjalnega dela, res iz vsega srca vse najboljše za rojstni dan!

Toliko o prvem obisku predsednika Tita na Ravnah — 19. 8. 1958. leta.

(Se nadaljuje)

(Gradivo — Koroški fužinar št. 10-12, 1958)
Prepis in razgovor pripravil Franjo Miklavc

Za množičnost in učinkovitost mladih

Vsi se še spominjamo časov pred IX. kongresom ZSMJ, obdobje, v katerem smo mladi delovali predvsem akcijsko, neučinkoviti pa smo bili kot politična organizacija v našem sistemu. Vsa pozornost temu problemu je bila posvečena na IX. kongresu, kjer smo se mladi organizirali v duhu nove ustave, in vse sile usmerili v politično delo mladih. Priznati je treba, da smo na tem področju dosegli precejšnje uspehe, čeprav ne moremo trditi, da smo v celoti uspeli uresničiti vse naloge in delovati tako, kot smo si z resolucijo začrtali. Tu mislim na slabo delo med IX. in X. kongresom predvsem na naslednjih področjih:

idejnopolitično usposabljanje ni niti približno zajelo vse mlade, kar pa bi spričo nujnosti znanja mladih na tem področju morali, saj le od sposobnih članov lahko pričakujemo učinkovito delo bodisi v OO, kjer so člani, ali v kakršnemkoli samoupravnem in skupščinskem organu, kjer se mladi pojavljamo kot delegati mladinske organizacije. Zaradi idejne nesposobnosti tudi nismo uspešno delovali v DO-D, imeli pa smo prav tako več problem pri kadrovanju mladih na odgovorne funkcije.

Drug pojav, ki se delno vzročno povezuje in je tudi posledica prej opisane slabosti, je, da smo v naši organizaciji pričeli izgubljati množičnost, to pa tudi zato, ker verjetno ni interes vseh mladih, da bi delovali samo politično, ampak je veliko mladih, zato ker so pač mladi, v našem delu pogrešalo možnosti za sproščanje svoje energije npr. na naslednjih področjih: zabavnem, kulturnem, telesnokulturnem itd.

Naslednje področje, kjer smo delali slabo, pa so mladinske delovne akcije. Sodelovali smo sicer na republiški in zvezni ravni, popolnoma pa smo zanemarili lokalne akcije. Tako smo tudi onemogočili večjemu številu mladih, da s prostovoljnim delom dajo svoj prispevek k razvoju našega kraja in se vzgajajo v duhu patriotizma do domovine. Z letošnjim progra-

mom komisije za mladinske delovne akcije bomo tudi na tem področju naredili precejšnje spremembe, žal pa konkretnega programa na tem področju nismo sprejeli, ker je le-ta odvisen od programov krajevnih skupnosti. Menda bodo ti programi znani v začetku marca?

Na opisanih treh področjih so naloge, katere smo mladi na svoji letni programski seji sprejeli kot bistvene pri našem delu. Prav tako pa bomo delovali na področju socialne politike, kjer se moramo spopasti s problemi, ki so predvsem mladinski, in to: stanovanjska problematika, štipendijska politika, problem zaposlovanja in problem vključevanja mladih iz bratskih republik v naše vsakdanje družbeno politično in kulturno življenje. Vsi vemo, da v naši občini dela približno 900 mladih iz drugih republik, zato čutimo za potrebno in koristno, da jih vključimo v naše delo v prostem času in jim dajemo možnost, da delujejo na različnih področjih, za delo katerih od bruto osebnega dhodka odvajajo znan procent. Prav gotovo pa je to pravi način, da ne bodo imeli več samo občutka, da so delavci v mezdnem položaju, ampak enakopravni kreatorji naše politike na vseh področjih.

Na seji smo sprejeli naslednje programe:

- program dela OK ZSMS,
- program dela predsedstva OK ZSMS,
- programe vseh področnih konferenc,
- programe vseh komisij pri predsedstvu OK ZSMS.

Vse programe so sprejele vse OO v naši občini, kljub temu pa niti en delegat OO na seji konference ni razpravljajal. Soglasno so vsi vse sprejeli z dviganjem rok, kar jih obvezuje, da bodo delali tako, da bomo naše programe tudi realizirali.

Verjetno ne gre prezreti dejstva, da smo si bili enotni tudi glede gradnje potrebnih vzgojno varstvenih ustanov, šol in kulturnih domov, kar pa je navsezadnje tudi popolnom razumljivo, saj smo prav mladi živ-

Velikan

ljenjsko zainteresirani za nadaljnje uspešno reševanje te problematike in da vidimo le v odrekanju sebi v prid družbi in sebi še lepše življenje in našo prihodnost. Priznati namreč moramo, da smo le zaradi takšne miselnosti vseh naših revolucionarjev danes lahko mladi v samoupravni socialistični družbi. Samoupravno pa nismo mladi usmerjeni samo zato, ker smo rojeni v samoupravni družbi, ampak zato, ker le v nadaljnjem razvijanju tega sistema vidimo dokončno osvoboditev človeka, ki je lahko srečen in ustvarjalen le v družbi enakopravnih.

Vzpodbujajoče so na nas delovale tudi besede gostov na naši seji, in sicer: tov. Rudija Vrčkovnika, predsednika SO, tov. Ferda Medla, predsednika SZDL, in tov. Borisa Florjančiča, člana komiteja OK ZKS. V svojih razpravah so dali vsi podporo našim prizadevanjem, v katerih z večjo množičnostjo in učinkovitostjo želimo prispevati čimveč za našo skupnost.

Zdravko Fajmut

MLADOST

Karakteristika mladosti je romantizem, starosti revmatizem.

Lazari

Mlad človek brez nadarjenosti je star človek.

Renard

Mladost predlaga, starost odlaga, sredina izvršuje.

Kitajski pregovor

Mladost je nekaj, kar imajo samo mladi, cenijo pa samo stari.

Nykle

Denar ni edini pogoj

Pri OK ZSMS Ravne na Koroškem deluje področna konferenca mladih v krajevnih skupnostih. Mladi, organizirani v to konferenco, smo sestavni del socialistično usmerjenih sil, zato si moramo tako kot vsi krajani in delovni ljudje prizadevati, da postanejo družbeni problemi mladih, prav tako pa se morajo težave in problematika mladih reševati v širši skupnosti.

V občinsko konferenco MKS je združeno 16 osnovnih organizacij, v katere je vključeno 686 mladih aktivistov ali 19,71 % mladih v naši občini. Od tega je v mestnih krajevnih skupnostih 357 ali 52,04 % mladih in v primestnih 329 ali 47,96 %.

V zvezi s članstvom osnovnih organizacij po krajevnih skupnostih pa je še mnogo nejasnosti. Kdo vse je lahko član osnovne organizacije, kako se le-ta organizira, kdo je dolžan delati v njej, plačevanje članarine ...?

Konferenca mladih v krajevnih skupnostih in OK ZSMS Ravne vsako leto razpisujeta tekmovanje za najboljšo osnovno organizacijo v okviru konference. Namen tekmovanja je predvsem pospešiti aktivnost osnovnih organizacij in jih usmeriti na dejavnosti, ki so doslej nazadovale. Sistem ocenjevanja je točkovni. Vsaka akcija — dejavnost se točkuje po izdelanem sistemu. Točkuje se vsako trimesečje na seji predsedstva KMKS, kateri prisostvujejo vsi predsedniki OO ZSMS v krajevnih skupnostih. OO ZSMS so dolžne ob zaključku vsakega meseca poslati poročilo o delovanju OO ZSMS na OK. Iz poročila pa mora biti razvidna dejavnost, katero je možno oceniti po pravilniku točkovanja. Osnovne organizacije, ki zberejo v letu tekmovanja največ točk, dobijo priznanja kot najboljše OO v KS in denarne nagrade.

Tudi v letu 1978 je potekalo tekmovanje za najboljšo OO. Prvo mesto je zasedla OO ZSMS Prevalje I., drugo OO ZSMS Kotlje in tretje OO ZSMS Koprivna. Večina OO je do tega tekmovanja pokazala zelo neodgovoren odnos (udeležba je bila zelo slaba, zapiski o dejavnosti so bili neredni, v svojih poročilih so OO ZSMS napačno prikazovale akcije, da bi si neopravičeno pridobile točke, nekatere OO so delovale zgolj zaradi tekmovanja in ne zaradi svojega lastnega interesa). Zaradi tega so bili člani predsedstva mnjenja, da se letos denarne nagrade ne podelijo, ampak samo priznanja. Razmisliti je potrebno, ali tekmovanje v taki obliki (točkovni) še vpliva na OO kot stimulans za nadaljnje delo in sploh o obstoju tekmovanja na tak način.

OO, ki se združujejo v KMKS Ravne, lahko razdelimo na vaške in mestne. Vemo, da imajo vaške OO slabše pogoje za delovanje, vendar so kljub temu veliko aktivnejše kot mestne. Razloge za to je treba iskati v tem, da so mladi v mestih že vse oblike delovanja ZSMS skusili, videli in doživeli, problemov skoraj nimajo. Rešena imajo prostorska in druga vprašanja. Mladim na vasi pa problemi sproti

prihajajo, in če hočejo, da ne bi propadli, se morajo z njimi aktivno spoprijeti. Naša naloga je, da poiščemo nove oblike dela, ki bodo mlade v mestih zopet pritegnile k delovanju v mladinski organizaciji. Ena izmed možnosti je že npr. organiziran obisk kakršnekoli prireditve OO na vasi.

Ugotovimo lahko, da večina OO še ni živela, še vedno ni čutili njihovega delovanja. Še več, so okolja, kjer mladi še zdaj niso organizirani (Žerjav, Polena). Razlogi, zakaj OO po krajevnih skupnostih tako slabo delajo, so različni. Prav gotovo je, da je v krajevni skupnosti najtežje organizirati osnovno organizacijo. So teritorialno razširjene, zato vse prevečkrat prihaja do forumskega dela. Vodstva se preveč sestajajo in o posameznih vprašanjih razpravljajo, ne posvečajo pa se obravnavi konkretnih vprašanj. V delovanju mladih ni širine.

Mladi vse prevečkrat pozabljamo, da OO niso mesto za odločanje. DPO so mesto za dogovarjanje in usklajevanje stališč. Za uresničitev le-teh pa so zadolženi naši delegati in predstavniki na posameznih področjih. Iz svojih vrst moramo delegirati take mladince, ki bodo sposobni naše mnenje aktivno prenašati na te organe in obratno.

Zbori krajanov in občanov pa so mesto, kjer mladi lahko vplivamo na oblikovanje politike v krajevni skupnosti. Vse premalo izkoriščamo te zore za celovit prikaz problematike mladih v krajevni skupnosti. Na njih bi bilo treba spregovoriti o vseh bistvenih področjih našega dela (o finančni problematiki, o vključevanju mladih v druge DPO, DO-D in organe krajevnega samouprave, o možnostih razvedrila mladih v kraju). Vendar se OO te možnosti ne poslužujejo. Zato pa osnovne organizacije še nimajo tistega mesta v krajevni skupnosti, ki bi ga morale imeti.

Ugotovimo lahko tudi, da OO prehitro iščejo odgovor za svojo neaktivnost, kot na primer, da je nezainteresiranost. Pri tem iščejo odgovor zunaj sebe, v drugih socialističnih silah. Pozabljamo pa, da smo sami del teh sil. Nezainteresiranost pa je lahko tudi posledica nerešenih in neurejenih finančnih in prostorskih razmer. Z nerednim delom in dalj časa trajajočimi obdobji neaktivnosti pa OO izgubi zaupanje svojih članov. Prav gotovo je, da OO, ki vnašajo v svoje delo pestrost in raznolikost vsebine, naletijo na večji odziv med mladimi.

Na podlagi izvedene ankete med OO je možno ugotoviti, da vse OO nimajo zagotovljenih finančnih sredstev. Denar za svoje delovanje pridobivajo s prirejanjem plesov, vendar lahko ta način pridobivanja sredstev močno okrne raznolikost delovanja, ker je vso delo usmerjeno k enemu samemu cilju: denarju. OO prevečkrat le čakajo, da jim bodo druge družbenopolitične organizacije v kraju ali krajevna skupnost nakazala denar. Pri tem pa ne pomislijo, da je sredstva za delovanje mogoče zahtevati le z dokazanimi poročili o svo-

jem delovanju in seveda, z ustreznimi finančnimi plani.

Osnovne organizacije v kraju se morajo organizirati tako, da bo vsak član vedel, kaj mora delati, da bo imel možnost aktivnega sodelovanja pri oblikovanju stališč in da bo lahko vplival na vodstva. Veliko mladih še ne vrednoti OO ter vodstev kot obliko svojega organiziranja in metodo za reševanje svojih materialnih in socialnih problemov. Ravno zaradi tega, ker mladi ne vidijo interesov in možnosti za reševanje svojih problemov v ZSM, se v njeno delovanje ne vključijo.

Delo v OO poteka še vedno preveč zaprto v svojih sredinah. Kljub temu da imajo OO planirane nekatere skupne akcije (proslave, pohode), ne moremo biti povsem zadovoljni s skupnimi doseženimi rezultati, ampak lahko trdimo, da še vedno nismo v celoti dosegli idejne in akcijske povezave ter enotnosti. Tudi krajevni sveti še niso odigrali takšne vloge, kot bi jo lahko. Z uspešnim delovanjem krajevnih svetov pa bomo mladi postali učinkovit dejavnik v družbenoekonomskem in političnem razvoju krajevnih skupnosti. Temeljna sestavina našega dela mora postati skrb za idejno-politično rast mladih. Upamo, da nam bo s celovitim programom idejnopolitičnega usposabljanja uspelo pripraviti vodstva za uspešno delo po krajevnih skupnostih ter za enakopravno vključevanje v krajevno samoupravo.

Še naprej si moramo prizadevati, da bomo OO ustanavljali povsod, kjer so za to dani pogoji. Pri tem pa je potrebna usklajena akcija z ostalimi DPO na področju krajevnih skupnosti. Potreba po ustanovitvi osnovnih organizacij se kaže na Strojni, Lokovici in Javorniku, medtem ko smo na področju Podpece že uspeli, kajti OO je že začela aktivno delati (ustanovljena konferenca je bila 12. 1. 1979).

Pri KMKS pa deluje tudi komisija mladih zadrušnikov. Njena naloga je predvsem poživitev dejavnosti mladih v kmetijstvu ter aktivno sodelovanje z zadružno organizacijo.

Nazadnje bi naštel samo še nekaj aktualnih nalog za naše nadaljnje delo:

1. V naše delo je treba pritegniti čimveč mladih iz sosednjih republik, ki so tu zaposleni.

2. Prizadevati si moramo za ohranjanje in razvijanje revolucionarnih tradicij in pridobitev NOB.

3. Razvijati vse oblike organiziranega preživljanja prostega časa.

4. Večji poudarek je treba dati prostovoljnemu mladinskemu delu na lokalnih mladinskih delovnih akcijah.

Kot ste lahko zaključili, so naše naloge zelo obsežne. Za njihovo uspešno realizacijo bomo morali v prihodnje vložiti veliko časa in truda. Toda že danes je čas, ko lahko organizirano in skupno začnemo reševati te probleme. Da nam bo to uspelo, pa je nujno sodelovanje vseh mladih.

Davorin Benko

Možnosti razvoja interesnih dejavnosti v OO ZSMS po krajevnih skupnostih

Interesna dejavnost v osnovnih organizacijah obsega področje delovanja družbenih organizacij in društev v okviru ZSMS, področje mladinskih delovnih akcij, negovanje in razvijanje revolucionarnih tradicij med mladimi, področje mladinskega turizma ter telesne in tehnične kulture.

Klubska dejavnost kot organizirana oblika aktivnosti v prostem času v okviru OO ZSMS presega tipično klubske oblike dela, ker sega po vsebini in oblikah v širšo interesno dejavnost. Ne gre le za klubske večere, krožke oziroma zaprte, na določeno skupino vezane dejavnosti, temveč za odprte dejavnosti, kjer mladi razvijajo dramsko, likovno, lutkovno, plesno dejavnost, trenirajo na športnih igriščih, organizirajo raznolike tehnične dejavnosti, skupinske ogledke kulturnih prireditve, izlete, gostovanja, tekmovanja med OO ZSMS ter drugimi organizacijami in društvi.

Vse te dejavnosti se bodo še naprej spontano dogajale in razvijale glede na interes mladih — ni pa vseeno, kako se bodo razvijale — ali organizirano v okviru OO ZSMS in DO-D, kjer so pravilno usmerjene, ali izven njih.

MLADINSKI KLUBI

OO ZSMS Reka, Leše, Prevalje, Kotlje bi morale razmisliti o vprašanju mladinskih klubov kot o eni izmed svojih oblik dela. Tako bi mladi lahko boljše in koristneje izrabili svoj prosti čas in manj bi bilo posedanja po raznih lokalih. Pomen poživljanja prostega časa v klubih je vzgojnoizobraževalni, saj mlade oblikujemo v celovite osebnosti, pripravljene za vključevanje v družbene procese. Interes mladih za klubske dejavnosti se kaže v razvitosti posameznih oblik te dejavnosti v okviru večine osnovnih organizacij.

Opozoril bi, da danes klubska dejavnost ni ozko usmerjena in zaprta. Ne gre več za klasičen klub, kot smo jih vajeni iz preteklosti (velik prostor), ampak lahko osnovne organizacije posamezne interesne dejavnosti v okviru organiziranega prostega časa združijo in ustanovijo svoj klub. Razvoj klubske dejavnosti pa ne sme biti usmerjen le v raznovrstnost vsebine, temveč k kvalitetnemu delu v njih.

Eden izmed osnovnih problemov, ki se je pojavil, pa je, da se v osnovnih organizacijah ukvarjajo dejansko s tistimi problemi, katerih nosilci in organizatorji bi morale biti posamezne družbene organizacije in društva ravno s področja telesne kulture. V poročilih o delu osnovnih organizacij ugotavljamo, da so organizirali razna tekmovanja in podobne prireditve, namesto da bi razpravljali o problematiki, ki se pojavlja v osnovni organizaciji. V nobenem primeru ne morejo biti OO nosilci take dejavnosti oziroma organizatorji neposredno na področju telesne kulture ali ka-

terekoli dejavnosti s področja družbenih organizacij. V OO, kjer so pobudniki take dejavnosti, pa naj bi obstajale komisije, ki bi obravnavale zgolj tematiko, ne pa da bi bile nosilke organiziranja posameznih oblik in vključevanju mladih v te interesne dejavnosti. OO bi si morale prizadevati za vključevanje svojih članov v društva glede na njihove interese.

Veliko problemov pa tudi nastaja v zvezi s kolektivnim članstvom ZSMS. Ko govorimo o kolektivnem članstvu, se moramo zavedati, da govorimo o kolektivnem in individualnem članstvu. Zavedati se moramo, da pri kolektivnem članstvu vključujemo celotno organizacijo v svojo organizacijo in ne samo tisti del mladih, ki so v organizaciji. Nespremenljivo je dejstvo, da bi v teh DO-D ustanavljali osnovne organizacije ali aktive ter tako ustvarjali posebne frakcije v okviru teh DO-D.

Ravno zaradi tega so ti člani kot enotna organizacija kolektiven član z vsemi tistimi, ki jih vključujejo v to družbeno organizacijo, član naše organizacije in morajo sprejeti vsa stališča mladih.

Vključevanje mladih v DO-D je dolgoročnejša akcija, kar zahteva, da sposobnosti mladih dosežejo še višjo kvaliteto raven, interesne dejavnosti v okviru OO pa dajejo možnost spoznati in oblikovati te interese ter tako predstavljajo odskočno desko za vključevanje mladih v DO-D. Osnovna organizacija pa lahko skozi posamezne vsebine aktivnosti uresničuje nekatere idejno-politične cilje:

1. z demokratičnim vodenjem v posameznih oblikah dejavnosti vzgaja mlade v samoupravljalce,

2. omogoča nadaljevanje vsestranskega razvoja osebnosti.

Tako imajo interesne dejavnosti vzgojno vlogo v procesu razvoja mladega človeka. V okviru ZSMS in SZDL pa naj se rešujejo vsa temeljna in programska načela, predvsem pa naj se na osnovi dogovarjanja rešujejo vprašanja, kot so financiranje, prostor itd.

Interesna dejavnost predstavlja tudi eno od možnosti, kako pritegniti mlade za delo v OO ZSMS, prav tako pa tudi vzpodbuja mlade za širše družbenopolitično delo. Opozorim lahko, da v OO interesne dejavnosti potekajo neprogramirano, nepravilno vodeno in nepovezano z drugimi društvi in organizacijami, ki se bavijo z dejavnostmi enakih vsebin. Posledice tega so:

— dejavnost še vedno spremljajo osnovni materialni problemi,

— dejavnosti potekajo po značilni krivulji — nastajanje, naraščanje in upadanje z dalj časa trajajočimi kriznimi obdobji — neaktivnosti, torej ni kontinuitete dejavnosti,

— med skupinami s podobno dejavnostjo ni povezave.

Potrebno bo, da v OK ZSMS ustanovimo koordinacijski odbor DO-D ter center za klubske dejavnosti, katerega naloga bo, da bo skušal odpraviti nezaželene spremljajoče pojave in koordinirati dejavnost na ravni občine. Istočasno pa bomo lahko z analizami spoznali dejansko stanje razvoja interesnih dejavnosti v naši občini ter nudili OO strokovno pomoč v obliki posvetov, literature, z organiziranjem občinskih seminarjev za mentorje in nakazali možnosti sprotne reševanja problemov v zvezi s pogoji dela in vsebinsko izvedbo programov.

INTERESNA DEJAVNOST PO PODROČJIH

Marksistični krožki

Temeljna sestavina našega dela mora postati skrb za idejnopolično rast in marksistično osveščenost mlade generacije. Ta

Sproščenost

dejavnost mora postati bistveni del aktivnosti sleherne osnovne organizacije. Veliko vlogo pa bodo pri tem odigrali marksistični krožki. Izredno pomembno je in bo, da bodo mladi, ki se bodo vključevali v dejavnost teh krožkov, resnično seznanjeni s problemi sodobnega sveta, naše družbe. Mladi moramo spoznati in skušati razreševati probleme, ki so nam vsem skupni, pa naj bo to na šoli, v delovni organizaciji, krajevni skupnosti, skratka, probleme in težave, ki jih srečujemo in razrešujemo vsakodnevno. Ugotovimo lahko, da dejavnost marksističnih krožkov poteka predvsem na šolah (na srednjih šolah delujejo v okviru OZN — gimnazija, šolski center). To dejavnost pa je treba razširiti tudi med mlade v TOZD in v krajevne skupnosti. Pri tem pa bo potrebna tudi pomoč izobraževalnih skupnosti, vodstev šol in drugih DPO.

Kulturna dejavnost med mladimi

»Naša beseda« je tista najmnogičnejša kulturna akcija mladih, ki jo bomo morali s pomočjo Zveze kulturnoprosvetnih organizacij po vsebini in množičnosti dograditi. Nezadostno število primerno usposobljenih mentorjev in animatorjev kulturne dejavnosti še vedno predstavlja resno oviro za razmah kvalitetnih oblik amaterske kulturne dejavnosti med mladimi.

Zato bomo morali mlade v krajevni skupnosti spodbuditi v tej smeri. Obstoječe kulturne organizacije in društva pa bodo morale prevzeti mentorsko delo med mladimi. Le na tak način se bomo lahko uspešno uprli vplivom šunda in kiča. Boriti se bomo tudi morali za kvalitetno izvedbo množične kulture.

Ugotavljamo pa lahko, da mladi v naši občini ogromno delajo na kulturnem področju in v športnih društvih. Posamezne OO ZSMS na tem področju izstopajo (Leše, Kotlje). Vendar bomo morali to razširiti na vse OO ZSMS po krajevnih skupnostih. Zanimivo bi bilo izdelati analizo, koliko mladih se v naši občini vključuje v pevske zборе, folklorne, dramske skupine, v družbeno prosvetna društva po krajih. Številka prav gotovo ne bo majhna. To pa je tudi že ena izmed nalog centra za klubsko dejavnost. Problem pa je v tem, da OO ne vedo, da so mladi v teh skupinah tudi člani njihove OO. Mladi v občini moramo izdelati svoj kulturni program in ga potem sinhronizirati s programom ZKPO in SIS za kulturo. Predlagam, da vse OO izdelajo programe kulturne dejavnosti za vsako trimesečje (katero dramsko igro, koncert bi si radi ogledali), ki se bodo potem uskladili. Osnovno vodilo pri tem pa nam mora biti sodelovanje. Če nam bo uspelo, tudi problemov financiranja in drugih ne bo več.

Tehnična vzgoja

Zavzemati se bomo morali, da bomo skupaj z DO-D na področju tehnične kulture širili te dejavnosti v šole vseh stopenj, krajevne skupnosti in TOZD kot pomemben element organiziranega poživljanja prostega časa. Razmisliti je treba o klubih mladih tehnikov, mladih raziskovalcev. Pomen take dejavnosti je širjenje znanstvenoraziskovalne dejavnosti in krepitev obrambnih sposobnosti mladih.

Razvijanje revolucionarnih tradicij

Ohranjanje in razvijanje revolucionarnih tradicij mora preiti v zavest slehernega mladince. Temu področju moramo posvetiti veliko skrb, kajti s tem mladi spoznavamo revolucionarno dediščino našega naroda in jih povezujemo s pridobitvami socialistične revolucije. Trajne vrednote naše revolucije so tudi neizčrpen vir vzgoje nas mladih.

Mladinske delovne akcije

Vse premalo pozornosti smo posvečali lokalnim mladinskim delovnim akcijam kot obliki organiziranega preživljanja prostega časa. Vemo, da bi vsaka OO morala organizirati vsaj eno lokalno delovno akcijo, ki naj bi prerasla okvir očiščevalnih akcij. Težišče teh akcij naj bi bilo predvsem na mladih v vzgoji in izobraževanju ter po krajevnih skupnostih. Glede na obseg so te akcije lahko eno-ali večdnevne. Enodnevne akcije ne zahtevajo toliko organizacijskih in tehničnih priprav, vendar so z vzgojnega stališča mnogo manj učinkovite od večdnevni. Z akcijami moramo enakovredno pokriti vse krajevne skupnosti, s tem da je treba med programiranimi objekti določiti mejo med krajevnimi in občinskimi po pomenu. S tem bomo mladi okrepili zaupanje starejših občanov v mlado generacijo. K delu pa moramo pritegniti tudi kolektivne člane ZSMS, pripadnike JLA, udeležence povojnih MDA in prek SZDL tudi ostale občane. Ne smemo dopustiti, da bi prebivalci, ki bodo uživali sadove dela, bili zgolj opazovalci. Program akcij za letošnje leto so OO že dobile. Lokalne mladinske delovne akcije pa naj bi

postale tudi merilo za izbiro kandidatov za udeležbo na republiških in zveznih delovnih akcijah. Tudi lokalne akcije ne bi smele biti brez programa. Najmanj, kar lahko storimo, je, da organiziramo zaključek ob tabornem ognju.

Mladinski turizem

Ta postaja v zadnjem času vse bolj pomembna aktivnost mladih, ki pa v naši občini še ni našla pravega mesta. Gre za to, da bi slehernemu mlademu človeku, ne glede na materialni položaj in socialni status omogočili, da bi enakovredno spoznal domovino ter njene zgodovinske in kulturne vrednote, da bo imel možnost srečevanja z vrstniki. Mladini moramo omogočiti večje možnosti poceni potovanja in letovanja. Potrebno je preseči pojmovanje, da je problematika mladinskega turizma zgolj stvar mladine.

Kaj pričakujemo od vsega tega?

Upamo, da nam bo s programom IPD in z razvijanjem interesnih dejavnosti uspelo v vrste ZSMS pritegniti najširše množice mladih v naši občini. Na ta način pa bomo tudi najučinkovitejše onemogočili vpliv škodljivih idejnih posegov v izobraževanje nas mladih. In navsezadnje mladi pogosto vidimo napake, smo prizadeti, vendar ukrepamo vse premalo organizirano, vse premalo predlagamo ustrezne rešitve in se zavzemamo za njihovo uresničitev.

(Pisano na osnovi razprav predsednikov osnovnih organizacij ter o klubski dejavnosti in resolucije X. kongresa ZSMS)

Davorin Benko

Kronika aktivnosti OK ZSMS Ravne

4. 1. 1979 — Srečanje stipendistov železarne Ravne.

5. 1. 1979 — Obisk predsednice RK Zveze socialistične mladine Slovenije Vide Mikuš in predsednika RK MD Bojana Butolena na Ravnah v zvezi s tehničnimi možnostmi za organizacijo odhoda štafete mladosti. Razgovorom so prisostvovali tudi predstavniki DPO in SO Ravne ter člani sekretariata medobčinskega sveta ZSMS za koroško krajino.

9. 1. 1979 — Seja konference mladih v krajevnih skupnostih.

10. 1. 1979 — Seja komisije za ljudski odpor in družbeno samozaščito v zvezi s pripravami na pohod KOROŠKA V ZIMI.

— 8. seja sekretariata predsedstva OK ZSMS Ravne o pripravah na obisk predstavnice RK ZSMS.

11. 1. 1979 — Seja komisije za socialno politiko — priprava programa dela.

— Seja centra za obveščanje in propagando.

12. 1. 1979 — Seja komisije za delo s pionirji.

— Konferenca Zveze tabornikov občine Ravne.

— Ustanovna konferenca OO ZSMS Podpeca, ki sta ji iz POK ZSMS prisostvovala Fajmut Zdravko in Benko Davorin.

15. 1. 1979 — Razgovori s tov. Mlinar Rudijem v zvezi z njegovim obiskom v Suvi Reki.

— Seja POK SZDL (Fajmut).

16. 1. 1979 — Obisk predstavnice RK ZSMS — Tatjane Suhadolnik.

— Seja predstavnikov DPO in SO Ravne.

— Obisk Tatjane Suhadolnik v OO ZSMS stroji in deli.

— Obisk v krajevnem svetu OO ZSMS Črna na Koroškem.

— 5. seja predsedstva OK ZSMS.

17. 1. 1979 — 3. seja RK ZSMS. Potrditev sklepa o organizatorju starta štafete mladosti.

18. 1. 1979 — Seja občinske konference SZDL (delegacija).

19. 1. 1979 — Seja predsedstva KMD.

— Seja komisije za mednarodne odnose.

23. 1. 1979 — Seja konference mladih v vzgoji in izobraževanju.

— Posvet predsednikov komisij LO in DS pri OK ZSMS v Velenju.

— Posvet predsednikov komisij LO in DS pri OK ZSMS v Velenju.

24. 1. 1979 — 3. seja komisije za idejno-politično delo (določitev avtorjev tem za posamezna področja iz koncepta za idejno-politično usposabljanje).

— 1. seja kadrovske komisije.

— 9. seja sekretariata predsedstva OK ZSMS.

26. 1. 1979 — Obisk v OO ZSMS Žerjav in Polena (analiza neaktivnosti Benko).

27. 1. 1979 — Obisk v OO ZSMS Javorje in Koprivna (analiza neaktivnosti Benko).

29. 1. 1979 — Razširjena seja predsedstva KMKS s predsedniki OO ZSMS

— 1. seja republiškega odbora za praznovanje meseca mladosti in štafete mladosti (Kacl, Bodner, Fajmut).

30. 1. 1979 — 6. seja predsedstva OK ZSMS (razgovor z delovno skupino CK ZKS).

31. 1. 1979 — Seja odbora za obnovo Kefrovega mlina.

— Seja kadrovske koordinacije pri OK SZDL.

1. 2. 1979 — Seja OK ZSMS v sejni dvorani železarne. Obravnavanje problematike aktivnosti mladine v prostem času in potrditev zaključnega računa za leto 1978.

— Seja z delovno skupino CK ZKS (analiza politične situacije).

— 4. seja predsedstva RK ZSMS.

2. 2. 1979 — Delovni dogovori z ekipo scene ob odhodu zvezne štafete mladosti in ogledi terena. Prisotni — režiser in scenarist Drago Pečko, podpredsednica RK ZSMS Vida Mikuž, vodja republiške komisije za tehnična vprašanja in finance pri odboru za praznovanje meseca mladosti Gorazd Marinček.

— Seja koordinacije OO ZSMS v rudniku Mežica (Kerec, Kranjc).

— Posvet z OO ZSMS Reka (analiza neaktivnosti Benko).

3. 2. 1979 — Letna konferenca OO ZSMS Viator TOZD promet in delavnice (Kranjc, Kerec, Bodner).

— Javna radijska oddaja Spoznavajmo svet in domovino med ekipama OK ZSMS Lendava in OO ZSMS Dobja vas.

5. 2. 1979 — Dogovori za pripravo brošure o delavskem in mladinskem gibanju na Koroškem v Delavskem muzeju Ravne.

— Seja ožjega sekretariata odbora za pripravo odhoda štafete mladosti (sklic 2. seje občinskega odbora).

6. 2. 1979 — Izdelava finančne konstrukcije odhoda štafete mladosti (ekipa za finance).

7. 2. 1979 — 2. seja koordinacijskega odbora za vodenje akcije družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja v občini Ravne.

— Posvet z vodstvi osnovnih in srednjih šol o poteku aktivnosti do odhoda štafete.

— Posvet z vzgojiteljicami VVZ občine Ravne o možnostih vključevanja najmlajših v praznovanje meseca mladosti.

— Razgovori s predstavniki UJV o varnostni situaciji v občini.

8. 2. 1979 — 2. seja občinskega odbora za pripravo odhoda štafete.

9. 2. 1979 — 1. seja sekretariata za praznovanje meseca mladosti pri RK ZSMS (Kacl, Bodner).

— Obisk skupine tujih študentov na Ravnah (ogled železarne Ravne, muzejev, študijske knjižnice in likovnega salona — koncert Koroškega okteta in skupine tujih študentov, ki je izvajala tuje revolucionarne pesmi).

10. 2. 1979 — Pohod »Koroška v zimi«.

Pripravil sekretar OK ZSMS
Stane Bodner

pa tudi mladinske delovne brigade, ki se šele v sedanjem trenutku obnavljajo.

Razvoj družbenoekonomskih odnosov, zlasti pa sprejemanje zakona o združenem delu sta prinesla nove vidike dejanskega delavskega samoupravljanja, v okviru katerega pa smo še preveč omejeni samo na del, po katerem se ne zavedamo dovolj, da večino dneva preživimo v krajevni skupnosti.

V naših usmeritvah je v prioriteti gradnja vzgojnih ustanov s področja otroškega varstva, šolstva, kulture in telesne kulture. To so objekti, ki v občini še daleč ne pokrivajo potreb, te potrebe pašo širše in za vsakega posameznika hkrati tudi zelo osebne.

Urejeno otroško varstvo, kakovostno šolsko in študijsko izobraževanje, kulturno bogatenje duha in zdrave rekreacije za zdravo telo so pogoj višje produktivnosti, urejenim družinskim razmeram in sožitju ljudi v kraju. Kaj si lahko želimo boljšega?

Zlasti moramo spoznati krog, v katerem se dogodki v osnovi nenehno ponavljajo, vendar v vedno višji kvaliteti. To pomeni, da dvig produktivnosti pogojuje višek novo ustvarjene vrednosti, novo ustvarjena vrednost pa je osnova za boljše gospodarske rezultate, ki zopet pogojujejo izboljšanje osebnega in družbenega standarda delavcev, pa tudi oplemenitenje presežkov v investicijskih naložbah, ki nazadnje omogočajo boljšo produktivnost.

Posebni pogoj za izboljšanje produktivnosti je tudi psihično neobremenjen delavec. Za ta pogoj pa je nujno, da ima v družini dobre odnose, ki mu jih zagotavlja standardiziran bivalni prostor, da ima urejeno otroško varstvo predvsem v ustanovah, za katere je prepričan, da pravilno vzgajajo in usmerjajo njegove otroke, ki bodo s takšno vzgojo prerasli v normalno razvite in delovno ter idejno sposobne člane naše skupnosti.

Pogoj za višjo produktivnost je tudi zdrav delavec, kar pomeni, da moramo naprezati vse sile za zagotavljanje zdravstvenega varstva in množične rekreacije, ki krepi telo. Ob bogatitvi duha, ki mora preživeti poplave šunda, pa bo človek z vsem naštetim zadovoljno opravljal svoje delo in se zavzemal za to, da še bolj izkoristi možnosti kakovostnega nadaljnjega razvoja njegove delovne organizacije in kraja, v katerem prebiva.

Nimamo strica v Ameriki, ki bi nam to omogočil, zato se moramo zavestno opredeliti, da bomo to, kar bomo ustvarili s svojim delom, lahko pozneje tudi uporabljali — drugega ni.

Tako nam mora v zavest prodreti spoznanje, da je krajevni samoprisevek odraz hotenj vseh delovnih ljudi in krajanov, ki si želijo boljše urediti pogoje za obstajanje in ne programska prisila, po kateri si vsemogočni posamezniki večajo glavnicu kapitala. Zavesten odnos od odločanja o samoprisevku je osnova, ki plemeniti naše življenje in ga nasploh omogoča, če smo že preživeli čase, ko smo znali zavihati rokave.

Stane Bodner

Nekoč smo znali zavihati rokave

Letošnja pomlad postavlja pred nas še posebno velike in odgovorne naloge od referendumov za krajevni samoprisevek, prostorskega preoblikovanja in ustanavljanja novih krajevnih skupnosti volitev v SZDL, do specifično mladinskih prireditev, kot so: organizacija kurirčkove pošte, obelježevanje 35-letnice pohoda XIV. udarne divizije na Štajersko, generalne očiščevalne in delovne akcije do organizacije odhoda zvezne štafete mladosti s pozdravi tovarišu TITU.

Izjemni obseg teh nalog zahteva popolno angažiranost vseh delovnih ljudi, zlasti pa tistih, ki so politično odgovornejši v občini.

Prav je, da se v tem trenutku spomnimo dni, ko smo znali zavihati rokave.

Pozna pomlad leta 1945 je bila še toliko bolj cvetoča, zemlja bolj dehteča, svoboda je zaorala novo brazdo v zgodovini Jugoslavije dovolj globoko, da je iz nje zrasla

plemenitost in udarniška volja. Graditi, ustvarjati, dokazovati svetu, da je ta pot edina, ki vodi boljši in srečnejši jutri!

Noči in dneve so neumorno peli krampi, sekire, množice svobodnih in presrečnih ljudi je z zavihanimi rokavi hotela celo gore premikati — in jih je v svoji zagnanosti tudi zmogla.

Edini presežek, ki se je pokazal ob »zaključnem računu«, je bil v objektih, tovarnah, cestah, železnici, kulturnih domovih, stanovanjih... in vse, kar je srečen človek po »bilanci« lahko delil, je bilo zmagoslavje, ponos, da vse to ustvarja s svojim delom.

Prekinjeno razmerje s Sovjetsko zvezo ob podlem informbirojevskem izpadu, pa končno vpliv zahodnega kapitalističnega sveta, v katerem so dežele podoživljale industrijsko revolucijo, je z leti prineslo Jugoslaviji tolikšno stopnjo razvoja, da so sprva prenehala udarniška dela, nazadnje

Kako mladi v kmetijstvu

Glavne naloge, ki so značilne za vlogo kmetijstva v občini:

— povečati kvantitativno in kvalitativno kmetijsko proizvodnjo — to je intenzifikacija proizvodnje,

— skrbeti moramo, da bo gorski svet ostal naseljen. To je pomembno za SLO, ohraniti je treba kulturnost krajine.

— Z usmerjanjem zasebnega kmetijstva v intenzivno specializirano proizvodnjo zavreti deagrarizacijo in zmanjšati socialno-ekonomske probleme ostarelih ljudi na vasi.

— Dohodek zaposlenih v kmetijstvu naj bo približno enak dohodku zaposlenih izven kmetijstva.

Občina Ravne meri 30.365 ha in se deli na družbeni sektor 47,4 % in zasebni sektor 52,6 %. Od kmetijskih površin (na katerih je možno pridelati proizvode) pa ima zasebni sektor kar 75,9 %.

V občini Ravne se je število prebivalcev v zadnjih 24 letih, to je od leta 1953—1977, povečalo za 6334 prebivalcev ali za 33,5 %, to je po poprečni letni stopnji rasti 1,3 %, po podatkih iz leta 1977 pa živi na območju občine 25.335 prebivalcev, gostota je 83 prebivalcev na 1 km².

Število kmečkega prebivalstva pa se je gibalo takole:

Leto	Kmečko prebivalstvo	Struktura v %
1953	3207	16,9
1961	2798	12,7
1971	1810	7,5
1977 (ocena)	1760	7
1971 SRS		20,4
Velika Britanija		3—4

Od teh 7 % agrarnega prebivalstva pa je okoli 600 ljudi mlajših od 15 let in okrog 340 starejših od 60 let — slaba starostna struktura.

Torej je glavni potencial odšel v industrijo. Znano je, da je človekova fizična in umska sposobnost največja nad 25. in 35. letom starosti, torej vidimo, da se je v glavnem delež teh ljudi v industriji najhitreje večal. S tem pa je kmetijstvo izgubilo glavno delovno silo. Za primerjavo naj navedem podatek, da v agrarno razvitih zahodnoevropskih deželah en človek, ki se bavi s kmetijstvom, pridelava hrane za 20 do 40 ljudi. Tega mi od našega kmeta ne moremo zahtevati zaradi specifičnosti konfiguracije terena in klimatskih dejavnikov, vsekakor pa je cilj, da poleg tega, da preživi sebe, pridelava za 7—10 ljudi hrane (SRS). In sedaj se vprašam: »Kako naj s takšnim potencialom kmečkega prebivalstva dosežemo zaželeno proizvodne cilje?«

Zaradi razdrobljenosti proizvodnje je nizka produktivnost in sorazmerno s tem dohodek. Ekonomičnost poslovanja je od-

visna od paritete cen, predvsem eksterne — to se pravi, da cene storitev, cene reprodukcijskega materiala in cene osnovnih sredstev naraščajo hitreje kot finalni kmetijski proizvodi (mleko, meso itd.).

Z borčevskim, invalidskim, pokojninskim zavarovanjem smo zagotovili pokojnino starejšim od 55 let (ženske) 60 let (moški). Nismo pa še točno uredili zavarovanja mladih bodočih gospodarjev. Za zavarovanje je potreben neto OD 35.000 din, vprašanje pa je, če je kmetija sposobna doseči tako vsoto za starega in mladega bodočega gospodarja.

Poleg tega se mladi srečujejo še z določeno konservativnostjo staršev oziroma gospodarjev. To utemeljujem s tem, ker v določenem času oziroma letih mlad človek ni uspel prepričati očeta gospodarja o novostih, izboljšavah, postane tudi sam imun za novosti. Lahko je obstati na določeni stopnji proizvodnje, težje je to potem zvišati. Gospodarji na kmetijah se menjavajo z generacijami, ena generacija pa pogosto traja 50—60 let. S tem se potem novosti tudi počasneje uvajajo in s tem nastopi stagnacija proizvodnje.

Sedaj ne prevladuje načelo kot nekoč, da tisti, ki ni nadarjen za učenje, naj bo gospodar. Sedaj imamo kmete, ki so po poklicu inženirji (elektrike, agronomi, kmetijski tehniki), vse več pa je poklicnih kmetovalcev.

Aktivni mladih združnikov naj bi bili nosilci življenja na vasi. To smo zapisali v vseh srednjeročnih programih razvoja kmetijstva v občini in republiki. Življenje

oziroma dejavnost aktivov pa je odvisna od posameznih organizacijskih prijemov. Za aktivno delovanje aktivov pa je potrebna angažiranost večine članov. Če tega ni, tudi dejavnost aktivov zamre. Decembra 78 nam je uspelo aktivirati nekaj članov AMZ za poživitev delovanja aktivov, ker se je to pokazalo kot potreba mladih. Glavna prioriteta našega AMZ je vključiti v delo aktivov čim širši krog mladih ljudi, predvsem bodočih gospodarjev in tudi vse druge, ki delajo in živijo na kmetiji, tudi dijakke in študente kmetijskih šol.

V tem letu 1979 načrtujemo organiziranje in sodelovanje na kvizu, oživitve dela raznih krožkov, razna traktorska tekmovanja, prireditve strokovnih predavanj in tudi kulturno zabavne večere, če pa uspe, tudi idejnopolitično usposabljanje mladih (dopisna šola samoupravljanja). Za aktivno delovanje aktivov niso dovolj samo dobra volja in zanesenjaštvo posameznikov, ampak tudi finančna sredstva. Kolikor bomo uspeli rešiti ta problem, tudi dejavnost aktivov ne bo zamrla. Trenutno mislimo imeti en aktiv za celotno področje občine, pozneje pa glede na število in angažiranost članov lahko sodelujejo z OO ZSMS v svojem kraju.

V tem letu smo si zadali veliko nalog. Če nam uspe realizirati večino, je to že popoln uspeh. Če bomo uspeli navezati trdne vezi med aktivom in OK, ker smatramo, da imajo vsi mladi ne glede na poklicno usmerjenost enake težave, mislim, da tudi uspehi ne morejo izostati.

Za dosego ciljev pa je potrebno dobro poznavanje ruralne sociologije, kmetijske zakonodaje, trenda kmetijske politike v občini in republiki, pravilno poznavanje in tolmačenje politike cen ipd.

Silvo Kotnik

Poglobiti usposabljanje

Spregovoril bi rad nekaj besed o nekaterih dejstvih in razmišljanjih o idejnopolitičnem izobraževanju v ZSMS.

Vsi se zavedamo, da smo s sprejetjem stališč in tudi okvirnega programa tematike za množično idejnopolitično usposabljanje v ZSMS naredili precejšen korak naprej, ker smo s starim načinom izobraževanja usposabljalji le nekatere oziroma v večini le ene in iste ljudi ter s tem avtomatično in mogoče nehoti ustvarjali neko diferenciacijo med mladino. Ob takšnem načinu je več ali manj mladih in tudi drugih ostalo ob strani in z malo možnosti pridobiti si osnove za nadaljnje samoiniciativno izobraževanje, iz česar lahko ugotovimo, da smo samoiniciativnost družbenega izobraževanja v preteklosti celo zanemarjali.

V naši sedanji praksi poznamo več metod oziroma oblik izobraževanja, kot so npr. seminarji, predavanja itd., ki pa so v svoji klasični obliki že precej zastarela.

S takšno obliko izobraževanja že precej časa ne dosegamo tistih rezultatov, ki jih želimo. Dovolj pove že podatek, da poslušalec, ki je najbolj skoncentriran na pre-

davanju, kjer predava najboljši predavatelj, dojemata le 30 % tistega, kar je bilo podanega, in da je predavanje v bistvu le enosmerna informiranost. Sama oblika pa pogojuje, da ne moremo aktivno vključiti v delo večine ali celo vseh udeležencev. Zato si moramo prizadevati za iskanje novih oblik in metod izobraževanja.

Ena od novih, popolnejših oblik je plenarno izobraževanje. Njegovo bistvo je, da neposredno aktivno vključimo v delo oziroma izobraževanje vsakega slušatelja, ker je jedro te oblike delo v skupinah na osnovi pripravljenih tez. V plenarnem delu pa se stališča in mnenja posameznih skupin kontrolirajo in na ta način vsak udeleženec, poleg tega da je aktivno vključen v delo, na kraju sprejema dokazane zaključke.

Vse te faze oziroma bloki morajo trajati čim manj časa, toliko da je lahko vsak slušatelj še koncentriran na določeno temo, ker moramo v naših nadaljnjih izobraževalnih oblikah upoštevati predvsem ta dejavnik.

Seveda poznamo še vrsto drugih oblik, kot so okrogle mize, javna tribuna itd., vendar pa vsako od teh oblik pogojujejo določeni dejavniki oziroma težavnostna stopnja posamezne teme.

Smo v času, ko so klubi samoupravljalcev na občinskem nivoju že marsikje zaživel. Njihovo funkcijo lahko delimo na tri naloge.

Prva je, da si delavci, ki se v njih združujejo, organizirajo neposredno izmenjavo svojih samoupravljalških izkušenj in izkušenj svojih delegatov pri razvijanju vsebine, organizacije in metod samoupravljalcev.

Druga naloga je aktivnost na področju družbenopolitičnega izobraževanja in usposabljanja samoupravljalcev za samoupravne funkcije za uresničevanje samoupravnih pravic, dolžnosti in odgovornosti, in sicer v smislu organizacijskih priprav, program pa se uresničuje prek delavskih univerz in drugih organizacij, ki so za to usposobljene.

Tretja naloga je, da delavci v njih skrbijo za strokovno in svetovalno pomoč samoupravljalcem in njihovim organom pri uresničevanju ustavne vsebine samoupravljanja z zakonom o združenem delu ter da si tako pomoč neposredno tudi organizirajo.

Na osnovi tega moramo voditi koordinirano akcijo z zvezo sindikatov oziroma SZDL, da bo v programih zajetih čim več bistvenih področij tudi za člane ZSM.

Tesno sodelovanje moramo vzpostaviti tudi z organizacijo ZK glede izobraževanja mladih. Tu bi bilo treba izobraževati čim širši krog mladine in na osnovi tega potem predlagati člane ZSM v ZK, ne pa mladino sprejemati v vrste ZK in potem organizirati seminarje za novo sprejete člane ZK oziroma mlade komuniste. Prepričani smo, da bi na ta način pridobili več mladih v vrste ZK, ker bi bili do neke določene meje idejno usposobljeni, vsekakor pa veliko več, kot je to v nekaterih primerih danes. In to bi bila v bistvu tudi ena izmed koordiniranih akcij v okviru kluba samoupravljalcev.

Dejstvo je, da bi lahko ob pravilni kadrovske politiki sistematično in kontinuirano usposabljali vodilne kadre na vseh nivojih predvsem v naši organizaciji. Po možnosti bi morali ti kadri svojo izobrazbo dobiti na eni izmed obstoječih srednjih političnih šol ali pa vsaj na dvomesečnem seminarju, ki ga organizira republiški svet zveze sindikatov in RK ZSMS.

Ob v večini primerov obstoječi kadrovske politiki se nam nujno poraja vprašanje, v kolikšni meri so ti kadri usposobljeni za opravljanje določenih funkcij in kako dolgo je t. i. obdobje uvajanja oziroma spoznavanja z načinom in vsebino dela. Dejstvo je, da bi ob pravilni kadrovske in izobraževalni politiki precej ali pa popolnoma skrajšali to obdobje in bi lahko delo ob kadrovske zamenjavi teklo kontinuirano naprej. Seveda pa je potrebno tu opozoriti predvsem na anomalijo. Ti kadri bi se morali po takšni zaključeni izobraževalni obliki vrniti v tisto sredino, iz katere izhajajo in potem predvsem s svojim delom v bazi oziroma na terenu dokazati in opravičiti zaupanje prevzema določene odgovorne

funkcije. Večkrat se nam je že in se še pojavlja vprašanje, kakšnega mladega človeka pravzaprav dobimo iz šole (osnovne, poklicne, srednje itd.) in koliko je usposobljen predvsem za družbenopolitično aktivnost oziroma za samoupravljanje. V šolah se posveča še premalo pozornosti temu področju izobraževanja.

Na osnovi tega bi se morala vodstva OK ZSMS zavzemati za to, da bi v programe OO ZSMS na osnovnih šolah zajeli določene teme, kot so:

Vloga in pomen družbenopolitičnih organizacij s poudarkom na ZSM, celodnevna šola, MDA, poklicno usmerjanje, SLO in družbena samozaščita itd.

Te teme naj se obravnavajo pri posameznih mladinskih urah, in sicer ne v klasični obliki: predavatelj — učenec, temveč na osnovi že prej omenjenih izobraževalnih oblik. S tem v zvezi pa je treba zagotoviti mentorje osnovnih organizacij ZSM iz vrst prosvetnih delavcev, da tudi ob vseh drugih akcijah mlade praktično usposabljaajo za družbenopolitično delo predvsem na osnovi vzpodbujanja samoiniciativnosti.

Zavedamo se, da je informiranje eden izmed najpomembnejših dejavnikov za samoiniciativno izobraževanje. Vendar pa smo mnenja, da se v sredstvih javnega obveščanja posveča več pozornosti kritiki oziroma se kritizirajo določene stvari, na ta način pa nekako zasenčijo naši doseženi konkretni uspehi, ki nikakor niso majhnega pomena. Ne zavzemamo se za odpravo

Ljubezen

kritike, vendar naj bo podana bolj konstruktivno, naj vsebuje tudi konkretna stališča in ukrepe za odpravo določenih negativnih pojavov.

Mirko Čreslovnik

Misli Edvarda Kardelja

Temelj vseh svoboščin in pravic delovnih ljudi in občanov v naši socialistični družbi je pravica do samoupravljanja. To je nova in neposredna demokratična socialistična pravica, ki je možna edino v razmerah družbene lastnine nad proizvodnimi sredstvi in vladajočega položaja delavskega razreda v družbi. Ta pravica je nedotakljiva in neodtuljiva in kot takšna pripada vsem delovnim ljudem in občanom.

Socialistično samoupravljanje, se pravi pravica do samoupravljanja, je nedvomno velika pravica, toda hkrati tudi velika odgovornost, ker mora v sistemu samoupravne demokracije vsak človek imeti vso odgovornost tudi za usodo drugega človeka.

Bistvo delegatskega sistema ni širok formalni demokratizem, niso stotisoči izvoljenih delegatov niti njihovi pogosti sestanki, ampak neposredno izražanje volje in interesov delovnih ljudi.

1977

Kakor je predvidel Marx, sodobna socialistična družba ne samo da sama po sebi ni brezkonfliktna, ampak tudi odnosi med socialističnimi državami in med narodi na socialistični poti niso avtomatično osvobodjeni deformacij in konfliktov. Danes tega ni treba samo zgodovinsko dokazovati. Sodobna socialistična praksa je dala dovolj potrdil za takšna predvidevanja. Na tleh

takšnih objektivnih spopadov interesov so očitno dani pogoji ne samo za pojav nacionalističnega ekonomskega egoizma, ampak tudi za poskuse enostranskega vsiljevanja svoje volje in svojega socialističnega »modela« drugim narodom, za hegemonizem in za druge podobne tendence. Spopad socialistične Jugoslavije s Stalinom leta 1948 je nastal zaradi tega, ker je Stalin poskušal vsiliti hegemonistične odnose.

1978

Mislím, da lahko nastopimo proti negativnim pojavom na področju kulture edino z borbo za novo socialistično kvaliteto, in sicer na vseh linijah. Tudi na področju kulture in kulturnega razvedrila ljudi velja prav isto, kar velja za vse sektorje naše socialistične graditve. Politična moč socializma ni odvisna samo in celo ne predvsem od naše sposobnosti, da se borimo proti sovražnikom socializma, ampak predvsem od naše ustvarjalne sposobnosti, od tega, kaj lahko socializem novega ustvari in da zbere okoli tega novega čim širše ljudske množice. To vprašanje pa lahko uredimo v bolj dolgotrajnem procesu, v neprestani borbi socialističnih sil z ostanki preteklosti v naši deželi, to se pravi v borbi, v kateri bodo socialistične sile same ideološko in kulturno ustvarjale nove odnose in nove vsebine, v kateri se bodo sa-

me ideološko zmerom bolj razvijale, zbliževale in združevale.

1954

Ena od specifičnih oblik zgodovinskega razvoja v socializmu je nedvomno tudi boj za povezovanje delavskih partij z drugimi demokratičnimi silami ljudstva v okviru parlamentarnega sistema. V resnici je klasični parlament evropskega tipa — kljub določenim progresivnim družbenim reformam, ki jih je dosegel v nekaterih državah — še vedno trdna opora vladavini kapitala nad delavskim razredom. Očitno pa je, da bi si delavsko gibanje zapiralo poti v boju za vpliv nad upravljanjem v družbi, če bi mirno pot zgodovinskega razvoja v socializmu zanemarilo ali celo izključilo. Stvar je v tem, kako naj se delavski razred, še posebej v zahodni Evropi, poveže z vsemi demokratičnimi silami, ki lahko ohranijo in naprej razvijajo pridobitve parlamentarnega sistema in spremenijo parlament v odločilno silo ljudstva. Šele prihodnja praksa pa bo prinesla odgovor na vprašanje, kakšne strukturne spremembe bo ta proces vnesel v sodobno družbeno življenje.

1978

V razmerah socialističnega samoupravljanja sta blagovna proizvodnja in trg ob-

lika svobodne menjave dela med samoupravljalci na podlagi njihove pravice dela z družbenimi sredstvi. Tako delavci hkrati dobivajo možnost in sredstva, da kontrolirajo celoten proces družbene reprodukcije, se pravi vse ekonomske funkcije družbenega kapitala kot tudi delitev celotnega dohodka združenega dela v skladu s potrebnimi takšne družbene reprodukcije. Potemtakem je svobodna menjava dela prek blagovne proizvodnje in svobodnega samoupravnega trga na sedanji stopnji družbenoekonomskega razvoja pogoj za samoupravljanje in vodilno vlogo delavskega razreda v družbi. Ta trg seveda ni svoboden v smislu anarhističnosti kapitalističnega trga, temveč je usmerjen in usklajen z družbenim planom, pač pa je svoboden v tem smislu, da samoupravne organizacije združenega dela svobodno in s čim manj administrativnih intervencij stopajo v odnose svobodne menjave dela.

1977

Katera demokratična pravica in katera svoboda lahko zamenja tiste demokratične pravice in tiste svoboščine človeka, ki mu omogočajo, da — osvobojen sistema razredne eksploatacije in političnega podrejanja v sistem centralistične države — sam odloča o pogojih, sredstvih in plodovih svojega dela in ustvarjanja, s tem pa tudi o

družbenih razmerjih, v katerih živi in dela? Takšna samoupravna svoboda zagotavlja tudi svobodo osebne lastnine, toda takšne, ki izraža pravico vsakega državljana, da svobodno razpolaga s plodovi svojega, ne pa tujega dela.

1977

Zveza komunistov ne vlada s političnim monopolom, ampak izraža specifično, družbenozgodovinsko zelo pomembno obliko interesov delavskega razreda, s tem pa tudi interesov vseh delovnih ljudi in družbe — v sistemu samoupravljanja in oblasti delavskega razreda in delovnega ljudstva, zasnovanem na demokratičnem pluralizmu interesov samoupravnih subjektov. To pa pomeni, da je naš politični sistem prerezal popkovo ne samo s političnim pluralizmom meščanske družbe, ampak tudi z enopartijskim sistemom začetne faze socialistične revolucije, zlasti s tistim, ki je bolj ali manj izraz dominacije tehnobirokratskega aparata nad družbo.

1977

Naši novi Jugoslaviji in novi Sloveniji je do tega, da bi bile naše široke ljudske množice čimbolj pritegnjene k splošnim vprašanjem gospodarske politike, k njihovi pripravi, k izdelovanju plana in k njegovi realizaciji... Ustvariti takega zavednega delovnega človeka in ustvariti močno materialno osnovo pomeni hkrati odpreti širšo pot za razvoj naše kulture, znanosti, književnosti, vseh naših umetnosti. To pa pomeni dalje dati smisel življenju delovnega človeka, nenehno dvigati njegovo gmotno blaginjo in kulturno raven.

1946

Živeli bi v iluziji, če bi mislili, da je mogoče enkrat za vselej dati formulo in recept za idealno samoupravno socialistično družbo ali pa da je zmago samoupravljanja mogoče izbojevati v eni sami bitki. Razvoj samoupravljanja bo bitka in trud cele epohe, boj interesov in prakse delovnega človeka skupaj z ustvarjalnim prizadevanjem najnaprednejše ideologije, znanosti in politike.

1973

KAJ SO REKLI O KARDELJU

»Kardeljevo delo odkriva naše perspektive in vrednote, za katere se je vredno boriti ter žrtvovati.«

France Popit

»Živel je in umrl za dobro človeka.«

Branko Mikulič

»Izpolnjevanje njegovih temeljnih vodil je naša častna obveznost in dolžnost.«

Sergej Kraigher

»Njegovo delo je last vsega človeštva.«

Milan Kučan

»V kulturnem ustvarjanju je videl vizijo komunistične družbe kot carstva svobode.«

Sergej Kraigher

Golota

Gospodarski načrt slovenskih železarn za leto 1979

Ta načrt predstavlja realno izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti. Uresničevanje načrta pa kljub temu še ne pomeni doseganja dinamike proizvodnje, predvidene v srednjeročnem planu za obdobje 1976—1980, zato je treba iskati rezerve za prekoračevanje načrtovane proizvodnje.

SOZD Slovenske železarn mora pri usmerjanju blagovnih tokov strukturalno in količinsko napredovati pri izvozu in znižati zunanjetrgovinski primanjkljaj. Posebno skrb morajo tozdi in delovne organizacije SZ posvetiti načrtovanim investicijskim naložbam in s tem deležu SZ pri izvrševanju družbenega plana SR Slovenije.

Gospodarski načrt Slovenskih železarn za leto 1979 pomeni trasiranje poslovne politike, ki jo bo v četrtletnem srednjeročnem planu za obdobje 1976 do 1980. Poznani so, da je naša SOZD v prvi polovici sedanjega petletnega obdobja zaostala za dinamiko rasti proizvodnje, in sicer v surovem jeklu za 4% in v blagovni proizvodnji za 6%. Tudi do konca tretjega leta srednjeročnega plana se ta zaostanek ni popravil.

Vzroki za tako stanje so objektivni in subjektivni, predvsem pa so posledica nepopolnega prizadevanja za optimalno izkoriščanje obstoječih proizvodnih zmogljivosti ter zaostajanja v posodabljanju tehnologije in investicijskih naložb v sredstva za delo. V prvi polovici srednjeročnega obdobja so delovne organizacije Slovenskih železarn realizirale le 33% predvidenih naložb petletnega plana.

Četrto leto je za doseganje ciljev sedanjega srednjeročnega obdobja 1976—1980 pomembno. Ob prizadevanju vseh zaposlenih je v tem letu možno zmanjšati zaostanek v proizvodnji, s pospešenimi investicijami v stroje in naprave pa izboljšati in razširiti proizvodne zmogljivosti, ki bodo že v letu 1980 in v poznejših letih dajale planirane plodove.

Zbirni gospodarski načrt naše sestavljene organizacije združenega dela za leto 1979 pomeni skupno prizadevanje in odgovornost do obveznosti, ki so jih Slovenske železarne sprejele s podpisom dogovora o temeljnih družbenega plana Slovenije. Pri iz-

vrševanju tega načrta pa bi morali težiti k prekoračitvi predvidene proizvodnje in s tem k dodatnemu približevanju dinamike rasti, predvidene v petletnem planu.

Gospodarski načrt Slovenskih železarn za leto 1979 predvideva:

— **surovega jekla** 815.000 ton, kar je 3% več od dosežka leta 1978. Pet let se že približujemo letni proizvodnji 800.000 ton — najbližji smo bili leta 1975, ko je bilo doseženih 795.000 ton — letos pa naj bi jo končno tudi presegli.

— **Blagovne proizvodnje** je planirane 820.340 ton ali 2% nad dosežkom lanskega leta. Ta načrt še vedno pomeni zaostajanje za 7% od dinamike srednjeročnega plana. Ugotoviti pa je vendar treba, da se popravlja struktura blagovne proizvodnje, kar se delno odraža tudi v načrtu skupne prodaje ali

— **realizacije**. Po načrtu bo ta znašala 13,4 milijarde din, kar je 23% več od dosežka v letu 1978.

— Poseben napredek pa se načrtuje pri **prodaji blaga na tuja tržišča**, saj 65,4 milijona dolarjev pomeni rast za 60%.

— Pri tem naj bi se **število zaposlenih** dvignilo na 18.354 ali za 3,5%.

Verjetno je prav v načrtovanem povečanju poprečnega števila zaposlenih za 638 delavcev največja rezerva načrta, saj bi pri optimalnejšem izkoriščanju delovnega časa najlažje povečevali produktivnost dela.

V gospodarskem načrtu za leto 1979 imajo posamezne delovne organizacije SZ naslednje deleže:

	Jesenice	Ravne	Štore	Predelovalci	Skupaj
Surovo jeklo	61,3	26,2	12,5	—	100
Blagovna proizvodnja	57,2	17,7	20,4	4,7	100
Realizacija	47,8	25,6	17,6	9,0	100
Izvoz	22,1	30,6	34,4	12,9	100
Zaposleni	37,5	28,2	19,1	15,2	100

Struktura blagovne proizvodnje kaže, da je sozd Slovenske železarn kljub svoji vertikalni naravnosti tehnološkega stopnja pretežno proizvajalec reprodukcijskega materiala, saj ta tudi v načrtu za leto 1979 zajema 76,1%, kovinsko predelovalni kompleks pa dobrih 23% blagovne proizvodnje. Razumljivo je, da je ta odnos pri izraku od prodaje blaga drugačen.

Iz načrta se vidi, da se od prodaje jekla predvideva 8,2 milijarde din, kar predstavlja 61,2%

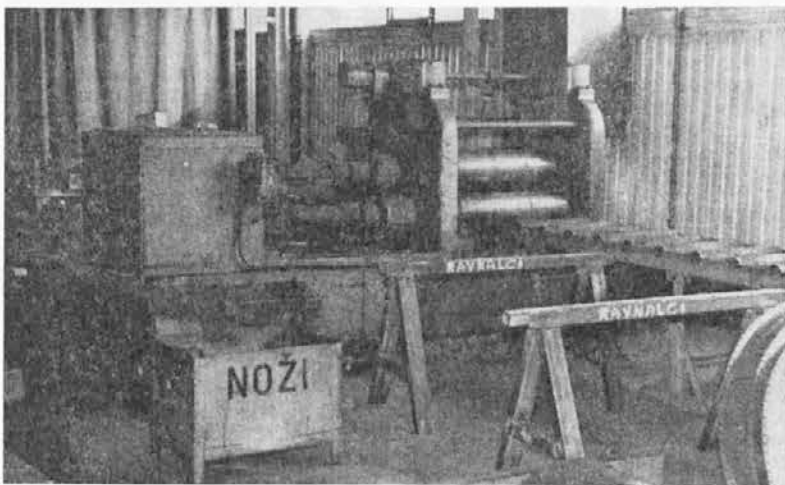
realizacije, in da bodo Slovenske železarn od prodaje predelanih izdelkov iztržile 5,2 milijarde din ali okrog 38% realizacije. Prodaja v smeri predelanih izdelkov pa je najbolj izrazita pri izvozu. Medtem ko bodo v strukturi prodaje doma 64,3% zajemala jekla, bo pri izvozu ta odstotek znašal le 32,5, kar pomeni, da bodo Slovenske železarn dve tretjini izvoza dosegle s prodajo večstopensko predelanih izdelkov.

V gospodarskem načrtu za leto 1979 je torej upoštevana poslov-

na politika sozda SZ, da se z dobavami reprodukcijskega materiala domačim porabnikom nadomesti uvoz jekla, neposredni pritok deviz pa prednostno uresničuje z izvozom večstopensko predelanih vrednejših izdelkov. Kljub velikemu povečanju izvoza pa je vendar treba ugotoviti, da bo ta leta 1979 v predvideni realizaciji še vedno predstavljal le 10% celotne prodaje blaga. Planirana izravnava uvoza reprodukcijskega materiala z izvozom blaga, ki naj bi jo sozd Slovenske železarn dosegel že v začetku naslednjega petletnega obdobja, bo zahtevala še velike napore. Za normalno poslovanje in tekoče oskrbovanje materialna bilanca za leto 1979 predvideva uvoz reprodukcijskega materiala, energije in rezervnih delov v vrednosti okrog 90 milijonov dolarjev. To pomeni, da bomo z izvozom pokrili le 70% uvoza, in to brez upoštevanja opreme, ki

skupno izvršile za 2146 milijonov dinarjev naložb, kar je proti dosežku leta 1978 podvojitev. To je zelo zahtevna naloga, od njene realizacije pa je največ odvisno, kako se bomo leta 1980 približali ciljem srednjeročnega plana. Iz lanskega leta imamo slabe izkušnje, saj smo realizirali le polovico planiranih investicij, letos pa naj bi na podlagi bolj skrbnih priprav in že začeti del v celoti uresničili načrtovani obseg naložb.

Cilj vsake naše samoupravne poslovne dejavnosti je zaposlovanje ter dohodek delavcev, izboljševanje življenjske in družbene ravni prebivalcev ter stalno razširjanje materialnih temeljev — pogoja boljšega življenja jutrišnjega dne. Vse te smotre vsebuje tudi načrt poslovanja sozda SZ v 4. letu srednjeročnega plana. Načrt skupnega prihodka in njegova razdelitev v letu 1979 predvideva:

Red

naj bi jo iz tujine dobili oziroma naročili za okrog 40 milijonov dolarjev. Za uvoz bo pomemben predvsem izvoz na konvertibilno območje.

Osrednji cilj sozda Slovenske železarn kakor vsake podobne organizacije združenega dela v naši republiki mora biti lastno devizno pokrivanje enostavne in razširjene produkcije. Ta cilj je lahko doseči le z enotno in vzajemno medsebojno ekonomsko odvisno politiko, ki jo je možno uresničiti le z usmerjenimi in usklajenimi blagovnimi tokovi ter širjenjem za izvoz zanimive proizvodnje v obstoječih delovnih organizacijah in z združevanjem novih, predelovalnih izvozno naravnanih OZD. Če delovne organizacije ne bodo zasledovale tega cilja, bo sozd Slovenske železarn ostal brez perspektive.

Pri tem bodo pomembnejšo vlogo morali odigravati predelovalni tozdi in delovne organizacije SZ. Ta vloga pa je odvisna od delovanja dohodkovne verige sozda SZ. V gospodarskem načrtu za letošnje leto je že dosežen količinski napredek notranjega oskrbovanja. Železarn sozda SZ bodo dobavile prek 31.000 ton vložka in pokrile 65% vseh potreb predelovalnih delovnih organizacij SZ. Za resnično dobre odnose pa je potrebna disciplina tudi pri uresničevanju načrta. To velja tudi za investicijske naložbe.

Načrt predvideva, da bodo delovne organizacije SZ v letu 1979

	milijarde din
— celotnega prihodka	18,3
— dohodka	4,7
— čistega dohodka	3

Iz čistega dohodka se načrtuje 2,2 milijarde din za osebne dohodke bruto ter 0,8 milijarde din za sklade. Načrt oblikovanja čistega dohodka, ki je glavni interes zaposlenih, zagotavlja realno gibanje osebnih dohodkov s produktivnostjo dela in proizvajalcem jekla primerno oblikovanje sredstev za naložbe v poslovno dejavnost in objekte življenjske ravni. Izgube, ki se v posameznih tozdih predvidevajo tudi v letošnjem letu, naj bi se pokrile iz sredstev delovnih organizacij.

Z izboljšanjem gospodarnosti proizvodnje je možno čisti dohodek pri izvrševanju gospodarskega načrta povečati.

Predloženi gospodarski načrt Slovenskih železarn za leto 1979 je plod priprave gradiva, obravnave in sprejemanja načrtov po tozdi in delovnih organizacijah ter strokovnih telesih sozda SZ.

Skoda

Gospa Blažon, pravi hišni zmaj, zakriči iz kuhinje:

»Miha, ali sediš na novi zofi?«

»Ne, seveda ne. Na tleh.«

»Potem pa odgrni preprogo!«

Gradnja objektov družbenega standarda v letih 1979-1984

Te dni razpravljamo po tozkih in krajevnih skupnostih:

— o osnutku programa referenduma za novi samoprispevek, ki naj bi bil po KS 22. aprila 1979,

— o sprejemu samoupravnega sporazuma o načinu združevanja in porabi sredstev, namenjenih za sofinanciranje programov krajevnih skupnosti.

Nosilci te akcije so osnovne organizacije sindikatov in druge DPO skupaj s samoupravnimi in poslovnimi organi.

Analiza izvajanja samoupravnega sporazuma o načinu združevanja in porabi sredstev za gradnjo objektov družbenega standarda, ki letos preneha veljati, kaže, da sprejete naloge niso bile dosežene v celoti. Vzroki so naslednji:

— preobremenjenost občinskega gospodarstva,

— nepričakovan porast cen gradbenih storitev,

— poostreni ukrepi pri najemanju kreditov za negospodarske investicije.

Vsi objekti, ki jih v prejšnjem obdobju ni bilo mogoče zgraditi, so na vrhu nove prednostne liste.

V skladu z obveznostmi po omenjenem sporazumu bi morale temeljne in druge organizacije združenega dela redno nakazovati

sredstva. Ker pa jih ne, se je do 15. novembra 1978 zbralo le 9.363.100,65 din, namesto predvidenih 18.596.000,00 din.

Do danes so dokončane naslednje investicije:

1. Telovadnica pri osnovni šoli Prežihovega Voranca na Ravnah (dokončana 1976. leta). Celotna vrednost investicije 11.872.604,40 din je poravnana s sredstvi Zelenarne Ravne.

2. Telovadnica — športna dvorana Mežica. Sama telovadnica je že v uporabi, objekt pa še ni v celoti dokončan (zunanjia fasada, okolica). Stvarni stroški investicije znašajo 11.314.085,45 din.

3. Osnovna šola Lokovica (dokončana 1977. leta). Celotna vrednost investicije znaša 3.445.609 din.

4. Osnovna šola Ravne — Javornik (dokončana v letu 1978). Celotna vrednost investicije znaša 59.642.901,65 din (brez komunalne ureditve).

Iz skupnega občinskega vira so bili financirani in končani štirje objekti, ki predstavljajo okoli 70 % vseh potrebnih finančnih sredstev.

Do 15. novembra 1978 je bilo zbranih dohodkov 16.255.976,20 din, izdatkov 15.657.056,40 din, saldo na žiro računu pa je 598.919,80 din.

PREDNOSTNA LISTA S PREDRAČUNSKO VREDNOSTJO OBJEKTOV DRUŽBENEGA STANDARDA V OBČINI RAVNE NA KOROŠKEM ZA OBDOBJE 1979—1984

Naziv objekta	Vrednost v cenah 1978
1. Otroški vrtec Prevalje	8.000.000
2. Kulturni dom Črna na Koroškem	10.950.000
3. Osnovna šola Strojna	6.000.000
4. Otroški vrtec Leše	4.000.000
5. Otroški vrtec — šola Žerjav	3.260.000
6. Osnovna šola Šentanel	6.000.000
7. Razširitev gimnazije — šolskega centra za potrebe usmerjenega izobraževanja	20.000.000
8. Telovadnica pri osnovni šoli »Miloša Ledineka« Črna	16.355.000

Naziv objekta	Vrednost v cenah 1978
9. Osnovna šola »Franca Pasterka-Lenarta« Mežica — razširitev za potrebe celodnevne osnovne šole in vezni trakt za telovadnico	11.000.000
10. Osnovna šola »Prežihov Voranc« Ravne — razširitev za potrebe celodnevne osnovne šole	50.130.000
11. Osnovna šola »Franja Goloba« Prevalje — adaptacija in razširitev za potrebe celodnevne osnovne šole	12.000.000
12. Narodni dom Mežica — preureditev in dozidava	13.540.000
13. Dom kulture Ravne na Koroškem — novogradnja	35.000.000
14. Zgradba skupščine občine, družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih interesnih skupnosti — novogradnja	60.000.000
Skupaj:	256.235.000

V referendumskem obdobju 1979—1984 se iz skupnih sredstev upošteva odplačilo anuitet v višini 7,5 milijona din za Družbeni dom Prevalje.

OPOMBA: Objekta pod zap. št. 13 in 14 po predvidenem dotoku sredstev še nimata kritja finančnih sredstev in se prenašata v naslednje obdobje.

PREDVIDENI DOTOK SREDSTEV, ZBRANIH ZA IZGRADNJO OBJEKTOV DRUŽBENEGA STANDARDA

A. Sredstva, zbrana po samoupravnem sporazumu za izgradnjo objektov družbenega standarda:

Leto	din
1979	21.627.200,00
1980	22.708.700,00
1981	23.844.100,00
1982	25.036.200,00
1983	26.288.500,00
SKUPAJ:	119.504.700,00

B. 50 % zbranih sredstev samoprispevka po krajevnih skupnostih za izgradnjo objektov družbenega standarda:

Leto	din
1979	4.731.475,00
1980	8.777.311,50
1981	9.498.178,50
1982	10.278.770,50
1983	11.124.078,50
SKUPAJ:	44.409.814,00

C. Skupaj zbrana sredstva (A + B):

Leto	din
1979	26.358.675,00
1980	31.486.011,50
1981	33.342.278,50
1982	35.314.970,50
1983	37.412.578,50
SKUPAJ:	163.914.514,00

Manjkajoča finančna sredstva za realizacijo izgradnje objektov družbenega standarda po prednostnem vrstnem redu znašajo 92.320.486,00 din.

Mežiška panorama

MISLI

Kadar so palače zelo razkošne,
so žitnice prazne.

Lao-Tse

Človek je rojen za delo kakor
ptica za let.

Luther

Delati, končati, objaviti.

Faraday

Naša neumnost je tolikšna, da
imamo delo ne le za častno, ampak
celo za sveto, a je v resnici
žalostna potreba.

Gourmont

V mravljišču glasov

Mravljišče glasov je v resnici majhen prostor, delno zvočno izoliran in opremljen z dvema posredovalnima mizama. Na njih se vzpostavljajo telefonske zveze. Na vsaki je deset odhodnih in deset dohodnih linij, dve liniji najave in dve impulzivni številčnici. Polno stikal je in lučk, ki opozarjajo na to, da govorijo ali pa je zasedeno in so še zvočni signali, precej podobni tistim, ki jih pozna vsak, ki je kdaj telefoniral. Mikrofon in zvočnik sta šele nedolgo tega zamenjala slušalko. In v telefonski centrali pravijo, da je to velika olajšava pri delu. S slušalkami je bilo, kot da bi jim kdo ves čas vpil na uho, zdaj pa se glas iz zvočnika porazgubi v prostoru in tako ne udarja naravnost.

V telefonski centrali

Zaradi velike obremenitve posredovalnih miz imajo na tretji mizi še tri telefone, od katerih sta dva upravičena (za vzpostavljane medkrajevnih zvez), eden pa služi za najavo.

Približno tako je s tehnično opremo. A ta ne dela sama, zato so tu Damjan Kavtičnik, Marjana Petelinšek, Maks Vinšek, Franc Praprotnik in Franc Bišup. Prvi dela najdalj (23 let). Delo z ljudmi še nikoli ni bilo posebej prijetno, zato tudi našim v centrali ni lahko. Čeprav je njihov odnos do ljudi praviloma takten in korekten, vendar pogosto prihaja do nervoze.

Največji prispevek k temu pa dajo naročniki. Pogosto se dogaja, da naročnik pogovora že po minuti urgira in sitnari. Ni mu mar, da je morda številka, ki jo želi, zasedena, da telefonist ne utegne dati zveze kar desetim hkrati in da vzpostavljane zveze tudi nekaj časa traja.

»Vsak, ki pride delat v železarno, bi si naj vsaj en mesec skušal, kaj se pravi delati na centrali,« so rekli.

V vsakem telefonskem imeniku lepo piše, kako naj se obnašamo, kadar telefoniramo, toda videti je, da mnogi tega ne vedo ali pa se jim ne zdi vredno upoštevati. Zato po nepotrebnem zamujajo telefoniste, s tem da razlagajo nepotrebne stvari, po važnih pa mora telefonist sam spraševati. To pa ni njegova dolžnost. Vsak bi moral povedati, kaj rabi in kje tisto je. Primer: če kdo želi občino, reče samo — dajte mi tega in tega. Telefonist ga ne pozna in torej ne ve, ali je ta na šoli ali v zdravstvu. Ko se torej domenita, v kateri ustanovi je, se pa zgodi, da sploh ni želel naše občine, ampak neko drugo. Telefonist torej ni nič kriv, razburja pa se naročnik nanj, namesto sam nase.

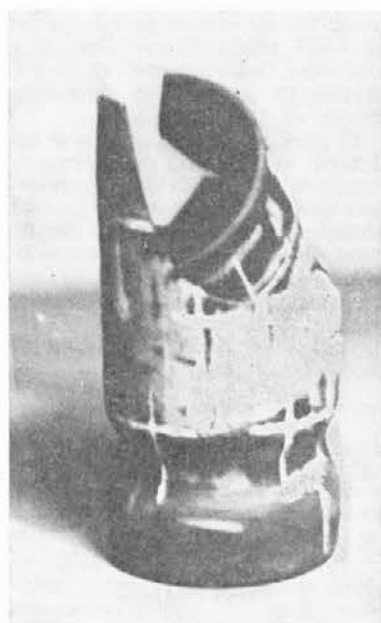
Nekateri vedo o telefoniranju že kar preveč, medtem ko kak preprost delavec še tega ne, če sme klicati bolnico. Zato povemo: vsak delavec je upravičen, da kliče v katerokoli zdravstveno ustanovo v Jugoslaviji. Razen uprave,

kjer je avtomat, lahko vsi dobijo tudi lokalne zasebne pogovore — velja samo za Ravne. Za druge pa je potrebno dovoljenje. Upravičeni pa so seveda tudi vsi službeni pogovori.

Naši telefonisti vzpostavljajo zveze tudi s tujimi deželami, najpogosteje z Nemčijo, Avstrijo, Italijo, Češko. Včasih je tako mednarodno zvezo celo lažje dobiti kot navadno medkrajevno. No, ampak s tujci ni vedno lahko. Morajo jim nekako pojasniti, če človeka, ki ga želijo, ni, kdaj se vrne in podobno. Pa se kar znajdejo.

Ni nobenega pretiravanja v tem, če rečemo, da je telefonska centrala včasih mala norišnica, da je tu zelo naporno delati. Podatek, da imajo štirje zaposleni čir na dvanajsterniku in da trije od teh že delajo skrajšani delovni čas, to potrjuje. Ne bodimo torej nestrpni in ne povzročajmo telefonistom še dodatnih težav s svojimi sitnarjenji, pa upoštevajmo, da niso avtomati, ki govorijo — »prosim, moment, večem, železarna, odložite« — pač pa ljudje, ki reagirajo človeško in imajo do tega pravico še tembolj, ker niso zdravi, kakor mi!

Zlatka Strgar

Za srečo

opreme (30), strokovno izpopolnjevanje in udeležbo na mednarodnih posvetovanjih (27), izvoznouvozne posle ter reklamacije. Vemo, kako pomemben je za nas izvoz, pa tudi, da za modernizacijo potrebujemo precej nove opreme. Zato so takšna potovanja življenjski interes naše OZD in se bo njihovo število v prihodnje prej povečalo kot zmanjšalo.

Posebno važen delež ima navezovanje poslovnih interesov. Vedeti namreč moramo, da klasična trgovina odмира, nadomeščajo pa jo dolgoročne mednarodne kooperacije, dogovori za licence in skupne naložbe. To je zakonitost zadnjih 10 let, ki izvira iz bilateralnih odnosov med državami.

V te tokove se vključuje tudi naša železarna prek svojih poslovalnih organov. Odpiramo nova tržišča na vzhod, zahod in v države v razvoju. Tako je npr. doseženo soglasje s švedsko tovarno Atlas Copco, s katero naj bi v prihodnje združevali interese in sredstva pri pnevmatičnih strojih. Dolgoročno sodelovanje se kaže tudi pri proizvodnji težkih kovaških stiskalnic s češko firmo Šmeralovy zavodi. Za gradnjo tovarne nerjavnih armatur na Muti vemo. Tečejo pa tudi dogovori za dolgoročni plasma naših izdelkov s sovjetskimi in ameriškimi partnerji.

Podobno je na področju metalurgije, kjer se npr. s firmo Uddeholm dogovarjamo o sodelovanju pri izdelavi določenih vrst jekel. Toda o vseh teh in drugih projektih bomo napisali kaj več v takem vrstnem redu, kakor bodo dozorevali.

PARTICIPACIJA OBČANA K ZDRAVSTVENIM STORITVAM

Na vprašanje delavca o tem, kako smo obravnavali in sprejeli sporazum o participaciji, je odgovoril tov. Franc Leskošek, center za razvoj samoupravljanja in informiranje:

»Samoupravni sporazum o pravicah in obveznostih iz zdravstvenega varstva vsebuje tudi listo o participaciji — listo o višini in pogojih denarnega prispevka občana k zdravstvenim storit-

Vprašali ste

PERSPEKTIVNI RAZVOJ ŽELEZARNE

Tovarišica iz komerciale je vprašala, kako je z gradnjo novih obratov in modernizacijo starih. Odgovoril je Jože Borštner, dipl. inž., ravnatelj tozda raziskave in razvoj.

S srednjeročnim programom razvoja temeljnih organizacij oziroma delovne organizacije kot celote smo se dogovorili za modernizacijo jeklarne, kovačnice, livarne, obrata valjev, pnevmatike in orodjarne, za gradnjo tovarne armatur in preusmeritev proizvodnje pil v proizvodnjo orodij. Modernizirali in preusmerili bomo proizvodnjo v TOZD Kovinarstvo Ljubno, obenem pa zgradili rekreacijsko — turistični center »Ivarčko jezero«. Vsi navedeni investicijski projekti zahtevajo precejšnjo lastno udeležbo sredstev. Delavci temeljnih organizacij smo se že odločili, da bomo v ta namen izločali sredstva iz amortizacije in poslovnega sklada. Ker pa ta sredstva ne zadostujejo, moramo nameniti del ostanka nerazporejenega čistega dohodka po zaključnem računu tudi za to investicijsko izgradnjo. Le na ta način bomo ustvarili vse pogoje za pridobivanje bančnih kreditov in sredstev drugih OZD, ki bodo sodelovale pri izgradnji investicijskih objektov.

Skupno potrebujemo za investicije v osnovna in obratna sredstva do leta 1982 330 milijard S din. Ob tem moramo postopoma do leta 1982 zbrati lastnih sredstev 600 milijonov N din.

Najdlje smo napredovali pri kovačnici. Letos bomo pričeli z montažo opreme, poskusno obratovanje pa je predvideno v prvi polovici l. 1980.

Začeli smo z gradbenimi deli za livarno, obenem pa je tudi ste-

kel postopek za naročila opreme iz uvoza za modernizacijo jeklarne. Začeli smo nabavljati stroje za preusmeritev proizvodnje pil v proizvodnjo orodij.

Tečejo pripravljala dela za tovarno armatur na Muti in pri modernizaciji proizvodnje Kovinarstva Ljubno.

TRGOVINA V DOBJI VASI

Na vprašanje, ali bo Dobja vas dobila trgovino, smo na KS Prevalje dobili naslednji odgovor:

»Že dolgo si prizadevamo, da bi naselja Dobja vas, Dobji dvor in Janeče dobila trgovino. Vendar doslej žal nismo uspeli dobiti investitorja. Skupno s izvršnim svetom SO Ravne se bomo še naprej trudili, da bi do realizacije tega potrebnega objekta le prišlo.«

PRIPRAVNIKI

O pripravištvu, smotru, ciljih, rezultatih in mnenjih tu ne kaže pisati. Prvič je bilo za to obilo priložnosti na pravkar zaključenih razpravah o predlogu pravilnika o delovnih razmerjih, drugič pa smo letos v 1. št. Informativnega fužinarja objavili članek »Ali znamo pripravnike zaposliti«.

SLUŽBENA POTOVANJA V INOZEMSTVO

Na vprašanje delavca o tem, koliko je bilo lani službenih potovanj v inozemstvo in kakšno korist je imela od njih železarna, je odgovoril podpredsednik poslovnega sveta inž. Jože Geršak:

»V letu 1978 beležimo 194 službenih potovanj v tujino, vendar so všteti tudi šoferji (22). Po namenu ta potovanja obsegajo ogled naprav zaradi nabave nove

vam. Ta sporazum je bil sprejet na seji obeh zborov skupščine občinske zdravstvene skupnosti Ravne 18. aprila 1978, uporablja pa se od 1. 5. 1978 dalje.

O predlogu sporazuma je v železarni vodil javno razpravo sindikat. V nekaterih temeljnih organizacijah so bili v ta namen sklicani zbori delavcev, v ostalih temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih pa je bila obravnavana o vsebini sporazuma na

delovnih skupinah. Na seji konference delegacij za zdravstveno varstvo železarnice dne 17. aprila 1978 je bilo na osnovi rezultata glasovanja delegatov iz delegacij posameznih tozdov in delovnih skupnosti podano soglasje oziroma sprejeto stališče, da delegati iz železarnice na seji skupščine zdravstvene skupnosti lahko glasujejo za sprejem omenjenega samoupravnega sporazuma.

-k

ZDRAVJE

ŽENE, BODOČE MAMICE

Postati mati je važno poslanstvo vsake žene. Rojstvo otroka je čudovit trenutek, trenutek, ki osvoji vsa družinska srca, srečen trenutek, katerega se veselita oba roditelja.

V svoje naročje prejmete nemotno dete. Ograjte ga s toplino svojega objema, ponudite mu prvo ljubezen in veselje. Ta čudovita pesem, ki jo igrajo strune starševske ljubezni, je skladna in pristna — nikoli izpeta. Iz vaše ljubezni, vaše skrbi za pravilno nego in prehrano boste ustvarili novo bitje. Pokažite in dokažite, koliko ga imate radi! Darujte mu zdravo, brezbržno otroštvo, prepleteno z najlepšimi spomini, kajti vse to bo oblikovalo njegovo osebnost!

Da boste lahko otroku nudile poleg ljubezni tudi pravilno nego in prehrano in da bo tudi porod zanj in za vas, mamice, čim lažji, obiščite materinsko šolo zadnje mesece pred predvidenim rokom poroda!

Materinska šola obsega pet tečajev po dve uri. V prvih treh sestankih se pripravi žena telesno in duševno na porod. Seznanimo vas z zgradbo in delovanjem ženskih spolnih organov, z znamenji, ki kažejo bližajoči se porod, s pripravo za odhod v porodnišnico in s sprejemom v porodnišnico. Nadalje vam razložimo potek poroda, kako je treba pri porodu sodelovati in način za lajšanje ali preprečevanje porodne bolečine.

Zadnji del tečaja je namenjen ženi po porodu, pravilni negi dojenčka, pomenu dojenja za mater in otroka in sodobni ter zdravi umetni prehrani.

Vsakemu sestanku so priključene vaje za krepitev sklepov medenice, mišic medeničnega dna, trebušne stene in hrbtenice, nadalje vaje vseh načinov dihanja med porodom in sprostitevne vaje.

Statistično je dokazano, da se tistim ženskam, ki tečaj redno obiskujejo, porod skrajša za približno eno uro in da je manj porodnih poškodb novorojenčkov.

Tečaj je vsak petek ob 11. uri dopoldne v zdravstvenem domu na Prevaljah v prostorih fizioterapije. Prvi sestanek je vedno prvi petek v mesecu.

Mamice, pridružite se nam tudi vi! Pravilna rast in razvoj vašega malčka vam bo največja nagrada!

Nada Kadiš, višja med. sestra,
referat za zdravstveno vzgojo
KZD Ravne na Koroškem

BOLEZNI PREBAVIL

Prebavila so organi, ki prebavljajo zaužito hrano. Kadar so ti organi zdravi, je prebava v redu in tudi odvajanje. Naloga teh organov je predvsem, da zaužito hrano s pomočjo fermentov (encimov) »predelajo«, tako da se snovi lahko porabijo za vsakdanje telesno delo in rast organizma.

Simptomi bolezni prebavil

Bolečina: je lahko glodajoča, žgoča, podobna krču. Važno je,

da pravilno opišemo bolečino (mesto — kje?), njeno izžarevanje (kam?), narava (kdaj?) in odvisnost od zaužite hrane in odvajanja.

Občutek napetosti, »teže« in napihnjenosti 2 do 3 ure po jedi. Spahuje se nam, peče zgaga, v usta se vrača že pogoltnjena hrana. Največkrat smo zaprti, apetit je slab.

Zgaga: občutek pekoče bolečine. Ta je pogosto povezana s povečano količino kisline želodčnega soka, lahko pa nastane tudi pri zmanjšani količini kisline v želodčnem soku. Javlja se lahko tudi pri obilnem kosilu, pitju alkoholnih pijač in kajenju.

Bljuvanje: za ugotavljanje bolezni je pomemben opis izbljuvane vsebine.

Zaprtje — zapeka: pogosto se pojavi zaradi pretežno sedečega dela, nepravilne prehrane, bolezni prebavnega trakta.

Driska: iztrebljenje tekočega blata.

Slab tek: pogosto spremlja obolenje prebavnega sistema. Apetit je toliko bolj prizadet, kolikor bliže je obolenje želodcu.

Hujšanje: spremlja zlasti kronična obolenja prebavnega sistema.

Bolezni prebavnega trakta so bolezni današnjega časa. Vendar je najbolj pogosta bolezen, ki nam je vsem več ali manj znana — to je ulkus — rana na želodcu oziroma na dvanajsterniku.

Ulkus je defekt (čir) v notranjem sloju želodčne ali dvanajsternikove stene. Čir na dvanajsterniku se pojavlja v vsaki starosti, pogostejše pri moških, najpogostejše okoli 33 leta starosti.

Značilni bolezenski znak je bolečina: glodajoča, žgoča, po-

Naša babica

Bodoče mamice pri fizioterapiji

dobna krču ali zgagi. Bolečina tiči v predelu epigastrija (tik pod prsnico, kjer se končujeta oba rebrna loka). Včasih se pojavi slabost in bruhanje malo želodčnega soka. Bolečina se začne 2 do 3 ure po jedi in popusti po zaužitju hrane. Bolečina se javlja tudi ponoči. Epizode ulkusnih (čirskih) težav so najbolj pogoste v jeseni in spomladi.

Vzrok za začetek ulkusnih težav je navadno konflikt (pogosti prepri, nezadovoljstvo), čezmerno delo, uživanje alkohola, nepravilna prehrana, kajenje. Obolenost za čir na želodcu je manj pogosta. Pojavi se največkrat med 45 in 55 letom.

Značilni bolezenski znak je bolečina, ki je podobna bolečini dvanajsternikovega čira. Hrana včasih poveča bolečino. Nočne bolečine navadno ni. Pogostejše pa se pojavi izguba apetita, slabost in bruhanje.

Zaradi naštetih težav je potrebno, da se oglasimo pri zdravniku. Za potrditev diagnoze — bolezni je potrebna rentgenska preiskava.

Vsekakor pa je nujno da opišemo vse težave, tudi tiste, za katere smo prepričani, da nas ne prizadenejo (duševne stiske). Zdravnik bo predpisal ustrezno zdravljenje in dietno hrano. Namen diete je predvsem, da uživamo hrano, primerno zdravstvenemu stanju. Načelo dietne hrane pri čiru na želodcu in dvanajsterniku je: vedno naj bo nekaj hrane v želodcu, zato priporočajo manjše obroke čez dan in pred spanjem. Iz prehrane črtamo vse, kar draži želodec (papricirano, preveč slano, preveč kislo, sladko hrano, pravo kavo, alkohol, nikotin). Velja pa, naj bi sami ugotovili škodljivo živilo in ga izločili iz prehrane.

-ts-

DIRIGENTU JOŽKU HERMANU

Sree in um
sta vztrajno roko mu vodila,
ko prevzgajal
gručo vaških muzikantov
je v orkester,
ki svetu je zapel:

UMETNOST LAHKO JE VSAKOGAR POSEST,
kdor klicu njenemu
z ljubeznijo je zvest.

Nagrajencu zlate Prežihove plakete

čestitamo vresovci.

S KNJIŽNE POLICE

Domača dela

Vida Tomšič, Komunistična partija Jugoslavije v boju za emancipacijo žensk. ČZDO Komunist, Lj., 84 str. 40 din.

Avtorica je svojo študijo zasnovala na marksističnih teoretičnih izhodiščih, ob zgledni dokumentaciji in z lastnim poznavanjem procesa. Predvojnemu ženskemu boju je posvečena skoraj polovica sestavka, medtem ko se drugi del nanaša na udeležbo žensk v NOB.

Jože Martinčič, Beg iz Gonarsa, dokumentarno delo, Lj., ZB. 180 str. 135 din.

Taborišče Gonars sodi med pomembne in nepozabne pomnike iz časa zadnje vojne; v njem je trpelo in izhiral veliko število zavednih Slovencev.

Avtor je v tem delu popisal organizacijo taborišča, življenjske razmere, trpljenje internirancev ter priprave in beg, ki so ga organizirali internirani komunisti.

Preteklost

Severna in Južna Amerika, mladinska enciklopedija, MK, Lj., 315 str. 388 din.

Knjiga je posvečena obema Amerikama, na kratko pa obravnava tudi Arktiko in Antarktiko. V tukajšnji knjigi so predstavljene vse ameriške države. Slikovito so prikazane tudi prestolnice in opisani ljudski običaji, noše, rastlinski in živalski svet, zgodovinske znamenitosti itn.

Pavel Rožnik, Zlato mesto, pravljice, MK, Lj., 140 str. 158 din.

Avtor je eden redkih sodobnih pravljicarjev, ki s svojimi pravljicami še vedno ostajajo na poti klasičnega pravljicarstva. Motive je zajel iz ljudskih izročil, vendar jih je po svoje obdelal in preoblikoval v docela izvirne pravljicne stvaritve.

Prevodi

Boris Piljnjak, Golo leto, roman, MK, Lj., 230 str. 179 din.

Roman Golo leto, ki ga je Piljnjak objavil leta 1921, pomeni vrh njegove ustvarjalnosti. Prav tedaj pa se je znašel v kolesu Stalinovih čistk in je bil leta 1938 kot »japonski vohun« ustreljen. Uradno še ni bil rehabilitiran, zato ga bolj poznajo zunaj domovine. V romanu pa ima glavno besedo revolucija.

Emile Ajar, Življenje pred seboj, roman, ZO, Mb., 154 str. 140 din.

Roman opisuje tragikomične dogodke v vsakdanjem življenju Moma, (ki naj bi bil pisatelj sam) in madame Roze, življenju njene spremenljive družine, pa o čudnih prebivalcih nekega predmestja.

Krojim in šivam z Burdo, priročnik, CZ, Lj., 192 str. 260 din.

Burdina knjiga o krojenju in šivanju ni le koristen pripomoček za začetnice, ženske in dekleta, ki bi se rade hitro naučile šivati. Po njem bodo rade segale tudi ženske, ki večino krojenja in šivanja že obvladajo, saj bodo našle obilico uporabnih nasvetov in napotkov.

(Po Knjigi 78)

Neki okus

75-letnica prve številke Politike

Ob proslavi 75-letnice izida prve številke »Politike« izdaja skupnost jugoslovanskih PTT priložnostno pošto znamko za 2,00 dinarja.

Januarja je poteklo 75 let od izida prve številke »Politike«, oktobra pa bo poteklo 35 let od izida lista v socialistični Jugoslaviji. Vsestranski razvoj je list, zlasti pa časopisna organizacija »Politika«, doživela v socialistični Jugoslaviji.

Prežeta s socialistično vsebino, opredeljena za program in politiko Zveze komunistov Jugoslavije, se razvoj samoupravnih socialističnih odnosov, za bratstvo in enotnost, enakopravnost narodov in narodnosti Jugoslavije, je »Politika« v tem petinidesetletnem revolucionarnem obdobju naše države zrasla v enega pomembnejših politično — informativnih listov pri nas.

V tem obdobju je »Politika« dosegla skupaj z drugimi izdajami te časnikarske hiše celotno naklado 270 milijonov izvodov na leto.

Kot motiv za znamko je bila uporabljena naslovna stran prve številke »Politike«, medtem ko je grafična rešitev delo Dušana Lučiča. Znamke so bile natisnjene v zavodu za izdelavo bankovcev v Beogradu v tehniki dvobarvnega ofseta v polah po 25. V prodajo so prišle 25. januarja 1979. Istega dne je dal biro za poštne znamke in tisk v prodajo prilož-

nostni ovitek za 2,50 dinarja oziroma ovitek prvega dne FDC za 4,50 dinarja.

10-letnica srečanj samoupravljalcev

Ob proslavi 10-letnice srečanj samoupravljalcev v Kragujevcu izdaja skupnost jugoslovanskih PTT priložnostno pošto znamko za 2,00 dinarja.

15. februarja 1876 so kragujevski delavci organizirali prvo bojno akcijo, v kateri so na svoji rdeči zastavi izrazili zahteve za uvedbo samouprave.

Zato so v Kragujevcu od leta 1969 dalje vsako leto srečanja samoupravljalcev z imenom »Rdeči prapor«, letos pa je 10-letnica njihove uvedbe. Enajsto srečanje samoupravljalcev je bilo 15. in 16. februarja 1979.

Na znamki je prikazan znak samoupravljalcev in stilizirane zastave. Likovna obdelava je delo Andreja Milenkovića.

Znamke so bile natisnjene v zavodu za izdelavo bankovcev v Beogradu v tehniki večbarvnega ofseta v polah po 25. Istega dne je dal biro za poštne znamke in tisk v prodajo priložnostni ovitek za 2,50 dinarja oziroma ovitek prvega dne FDC za 4,50 dinarja.

f. u.

O ZAKONU

V zakonu so srečni samo tisti, ki nimajo domišljije.

Mencken

Poroči se na hitro, kesal se boš na obroke.

Jugoslovanski pregovor

Od vseh resnih stvari je zakon najbolj smešen.

Beaumarchais

Boljše je biti dobro obešen kot slabo oženjen.

Kierkegaard

Življenje je umetnost, zakonsko življenje pa najtežji del te umetnosti.

Weber

Zakon je pogosto prava mrzlilca: pred sklenitvijo drhtavica, na začetku vročina, pozneje glavobol.

Fáy

Tudi najpametnejši ljudje bolj pazljivo kupujejo čevlje kot izbirajo svojega zakonskega tovariša.

Leskov

Zene so mladim moškim ljubice, v srednjih letih prijateljice, v starosti pestunje. Tako ima moški razlog, da se ženi v vsakem starostnem obdobju.

Bacon

Majhne skrbi govorijo, velike molčijo.

Seneca

Če začenjamo prepir med preteklostjo in sedanostjo, bomo uvideli, da izgublamo prihodnost.

Churchill

SPORED KOROŠKIH KINEMATOGRAFOV V MARCU

V kinematografih Črna, Žerjav, Mežica, Prevalje, Ravne, Kotlje, Dravograd, Slovenj Gradec in Podgorje bomo predvidoma predvajali naslednje filme:

Amazonke — ameriški barvni pustolovski film — do 14. 3. 1979.

Smešna ljubezen v New Yorku — ameriška barvna komedija — do 11. 3. 1979.

Da, da za zdaj — ameriška barvna komedija — do 4. 3. 1979.

Profesionalci — ameriški barvni vestern — do 11. 3. 1979.

Vojna zvezd — ameriški barvni fantastični film — do 8. 3. 1979.

Abba — švedski barvni glasbeni film — Fest 78 — 1.—19. 3. 1979.

Bitka za Muret — italijanska barvna vojna drama — 3.—20. 3. 1979.

Ni, ampak — jugoslovanska barvna komedija — 1.—15. 3. 1979.

Pod Muhamedovo zastavo — libijsko—kuvajtska barvna drama — Fest 78 1.—18. 3. 1979.

Psiho — ameriška črnobela srhljivka — 15. 3.—1. 4. 1979.

Manaja — italijanski barvni vestern — 13.—29. 3. 1979.

Vročica sobotne noči — ameriški barvni glasbeni film 2.—18. marca 1979.

Pest velikega zmaja — hongkonški pustolovski film — 21. 3.—8. 4. 1979.

Zakaj ne prideš v mojo posteljo — danska barvna erotična komedija — 20. 3.—8. 4. 1979.

Trije neustrašni — angleški barvni pustolovski film — 10.—27. 3. 1979.

Zmaji težko umirajo — hongkonški pustolovski barvni film 20. 3.—8. 4. 1979.

Aleja prekletstva — ameriški barvni znanstveno fantastični film 13.—30. 3. 1979.

L'animal — francoski barvni avanturistični film — 22. 3.—8. 4. 1979.

Modra ptica — ameriško sovjetska barvna pravljica — Fest 77 15.—31. 3. 1979.

V prireditve ob dnevu štafete mladosti se želimo vključiti tudi delavci TOZD Kinematografi, zato bomo za tiste dni pripravili poseben program izbranih filmov, ki jih bomo predvajali v vseh naših kinematografih. O tem vas bomo obvestili v 5. št. Informativnega fužinarja, ki izide 15. marca.

KINEGRAF Prevalje
TOZD KINEMATOGRAFI

drtimi keglji pred mehanično 1721 in upravo 1627. Med posamezniki je imel največ podrtih kegljev Rebernik 221, drugi Čepelnik A. 210 in tretji Golob 209. Med ženskami je zmagala Poročnik 183, druga je bila Sabler 166 in tretja Ozimic 143.

Udeležili smo se tudi akcije »V zdravju je moč«, ki naj bi na široko potekala v železarni, a zaradi časovne stiske ni šlo. Vseeno so se naši rekreatorji potrudili in smo bili edina TOZD v železarni, ki smo imeli kompletno ekipo za trening. V ekipi za tekmovanje z Muro smo imeli dva predstavnika in dve rezervi. Kakor pa že vsi vemo, se je vsa ekipa več kot odlično izkazala.

V začetku februarja smo organizirali prvenstvo v veleslalomu in sankanju. Tu je padlo pred tekmovanjem nekaj pikrih pripomb na sindikat, ker niso nabavili nekaj vozovnic za žičnico za tekmovalce, pa tudi, ker niso pri postavitvi proge upoštevali rekreacijskih smučarjev, za katere naj bi bila proga pretežka. Boji med posamezniki so bili vredni ogleda in navijanja, saj so se borili za praktična darila, zadnji pa za suhe klobase. Na smučišču pri Klemenju se je zbralo 45 udeležencev, da navijačev ne štejemo. Škoda pa je, da ni bilo več žensk.

Rezultati:

ženske: 1. Ela Čepelnik, moški do 25 let: 1. Pečovnik, moški do 35 let: 1. Sekavčnik, moški do 45 let: 1. Pudgar.

Pri sankanju je med ženskami zmagala Fajmutova, med moškimi pa Kaker.

Še na nekaj bi opozoril delavce v železarni. V občini so ustanovili rekreacijsko ligo v kegljanju. Prijavljenih je bilo 16 ekip. Iz železarne se je prijavila le ekipa iz

REKREACIJA IN ŠPORT

SINDIKALNO PRVENSTVO ŽELEZARJEV V SANKANJU

Na progi od Ivarčkega jezera do Rimskega vrelca so se pomerili najboljši posamezniki iz tozdov za naslove prvakov. Tokrat so imeli sankarji idealne pogoje. Proga je bila hitra in ledena, promet pa zaradi varnosti zaprt. Najprej so tekmovalce ženske. Z naskokom 11 sekund je zmagala Marija Zagernik iz DS za finance z rezultatom 1 minuta 34 sekund. Drugo mesto si delita Berta Gostenčnik iz priprave proizvodnje in Jožica Laznik iz kontrole kakovosti. V reprezentančno ekipo sta se še uvrstili Jožica Kotnik in Majda Bavče. V moški konkurenci je uspelo Evgenu Korinšku iz livarne obraniti lanskoletni naslov prvaka. Zmagal je s prednostjo treh sekund pred Tonetom Zdovcem iz kontrole kakovosti. Bronasto kolajno si je prisankal Zmago Breznik iz strojno gradbenih storitev, četrti je bil Martin Pepevnik, peti pa Marjan Gorenšek. Vsi navedeni bodo sodelovali na prvenstvu slovenskih železarn, ki bo 10. marca na Jesenicah.

PRVENSTVO ŽELEZARNE V SMUČARSKEM TEKU

V parku telesne kulture so se tekmovalke pomerile na 2 km dolgi progi. Največ kondicije je imela Jožica Taks iz DS za finance, ki je zmagala s časom štiri minute in 21 sekund. Srebrno kolajno je osvojila Majda Bavče, bronasto pa Berta Vidovšič. Pri starejših članih je zmagal Mirko Bavče iz TOZD razvoj in raziskave, drugi je bil Tomo Stefanovič, tretji pa Tone Godec. Pri mlajših članih je z več kot minuto prednosti zmagal Mirko Kranjčan iz transporta pred Antonom Vogrincem in Otom Šumerjem.

PRVENSTVO ŽELEZARNE V VELESALOMU

14. februarja je bilo na Ošvenovem travniku prvenstvo železarne v veleslalomu. Snežne razmere so

bile ugodne, proga odlično pripravljena, le megla bi lahko pokvarila prireditev, če ne bi ekipa Jože Ravnjak, Mirko Lečnik, Ivan Sekavčnik in Zvonko Venek prisrebno opravila elektronskih meritev.

Pri mlajših članicah je postala prvakinja Jožica Taks iz DS za finance, pri starejših pa Ela Čepelnik iz TOZD rezalno orodje. Pri moških nad 45 let je zmagal Alojz Golob, DS za gospodarjenje, pred Florjanom Kotnikom in Jožetom Tevžem. V konkurenci od 35—45 let je osvojil prvo mesto Ivan Videmšek, elektrotehnične storitve, drugi je bil Ivan Ivartnik, tretji pa Tomo Stefanovič. Pri moških od 25 do 35 let je zmagal Danilo Golob, kontrola kakovosti, drugo mesto je osvojil Lojz Potočnik, tretje pa Jakob Ivartnik.

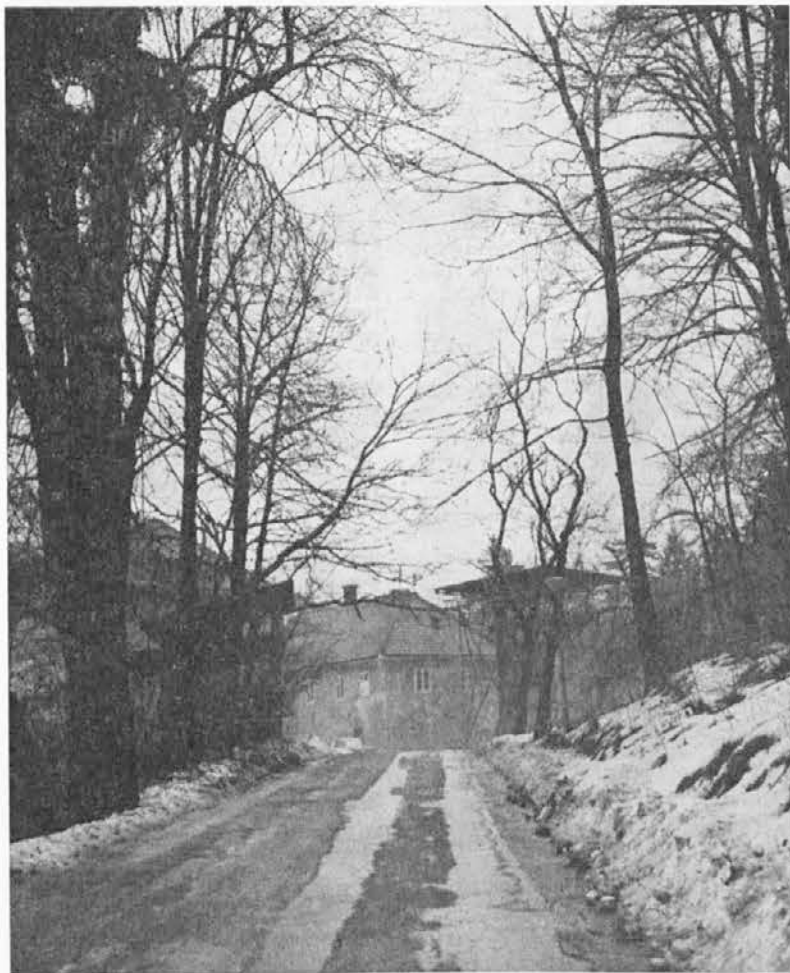
Med najmlajšimi moškimi je dosegel Andrej Höcl daleč najboljši čas, a je tekmoval izven konkurence, ker je še vedno v JLA. Zmagal je Anton Krejan, elektrotehnične storitve, drugi je bil Danilo Krevh, tretji pa Sandi Planko. Kolajne sta podelila predsednik sindikata Edo Kričej in vodja prireditve Martin Pšeničnik.

REKREACIJA V TOZD REZALNO ORODJE

Zopet se je nabralo nekaj rekreacijskih novic iz TOZD RO, ki so vredne objave. Naši rekreatorji so zelo prizadevni in se trudijo, da bi nam omogočili čim več sprostitve in zabave po delu. Vendar opažamo, da se delavci, posebej vodilni, vedno težje odločajo za vođeno rekreacijo. Ljudi je treba skoraj prositi, da pridejo na kakšno prireditev. Nobeden se ne vpraša, koliko prostega časa odvzame organizacija kakšnega rekreacijskega tekmovanja. Na tekmovanjih in po njih se slišijo pikre pripombe in pritožbe, a noben ne pomisli na priznanje. Ne gre toliko za pohvale, ampak radi bi videli, da bi jim pomagali pri prireditvah, da bi se rekreacije

udeleževali vsi po vrsti, ne vedno eni in isti.

Pred novim letom smo organizirali tekmovanje v kegljanju, ki je potekalo še ves januar. Med seboj so se borili mehanična, pilarna in uprava. Vsaka ekipa je morala imeti 10 tekmovalcev, od katerih so bile po 3 ženske. Ekipa so lahko izbirale med boljšimi rezultati, vseh udeležencev pa je bilo 70. Po hudih in izenačenih bojih je zmagala pilarna s 1758 po-

Na cesti

TOZD RO. V predtekmovalstvu in v polfinalu smo bili prvi, v finalu pa tretji. A začelo se je zatikati pri denarju. Tekmovalci seveda ne morejo vsega sami financirati. Svet sindikata je menda obljubil pred tekmovalstvom, da bo železarna financirala ekipo, sedaj pa so na to kar pozabili. Fantje so zelo razočarani, saj so se trudili in trenirali. Ne hvalijo se, a so resni od boljših v občinski ligi in bodo morali zaradi denarja oziroma nič denarja opustiti tekmovalstva — oziroma rekreacije.

Navsezadnje le zastopajo celo železarno, pa čeprav so le iz TOZD RO. C. H.

ODBOJKARSKI TURNIR V POČASTITEV FRANJA MALGAJA

Letos mineva 60 let, odkar se je nad Dobrijami smrtno ponesrečil borec za severno mejo, osvoboditelj Mežiške doline Franjo Malgaj (1894—1919). Le njemu se imamo zahvaliti, da je ostala naša dolina priključena Jugoslaviji, čeprav smo s plebiscitom leta 1920 izgubili vso Koroško, razen naše doline in Jezerskega. Njemu v čast stoji ob glavni cesti v Dobrihah novi spomenik (starega so leta 1941 podrli nacisti) in povezuje njegovo žrtev z žrtvami NOV.

Po njem se je poimenovalo na novo ustanovljeno športno društvo v Dobrihah, njemu v počastitev pa je bil 10. februarja 1979 organiziran turnir v odbojki, ki naj bi postal tradicionalen. Poleg domače ekipe OK Dobrije so se turnirja udeležile še ekipe Reke, Korotana in Vuzenice. Po hudih bojih je prvo mesto in s tem tudi pokal Franja Malgaja osvojila ekipa Vuzenice.

Rezultati: OK Dobrije—Korotan 1:2, Vuzenica—Reka 2:1. Za III. mesto OK Dobrije—Reka 1:2, za I. mesto Vuzenica—Korotan 2:1.

Ekipe so prikazale zelo dobro, borbeno, predvsem pa fer igro. Zelo dobro je sodil tov. Marjan Mlakar. Da smo lahko tako dobro organizirali ta turnir, gre zahvala strokovni komisiji za odbojko, ki nas je denarno podprla.

Srečko Nabernik

VELESALOM V TOZD TRANSPORT

Osnovna organizacija sindikata transport je na Holmcu organizirala interno prvenstvo v veleslalomu. Tekmovali so samo moški, ki so imeli tri teke, dva najboljša rezultata pa sta štela za konkurenco. Zmagal je Valentin Sonjak, drugi je bil Janez Božank, tretji pa Silvo Levar.

ODBOJKA

Na članskem prvenstvu Slovenije, ki je bilo v Zalcu, je sodelovalo 21 ekip. Po pričakovanju so se v zaključni del uvrstile ekipe druge zvezne lige: Bled, Maribor, Salonit in Fužinar. Naši igralci so pokazali največ in prepričljivo premagali vse finaliste z 2:0. Mežičani so tokrat razočarali. V svoji skupini so bili še le tretji.

OBE EKIPI FUŽINARJA REPUBLIŠKI POKALNI

PRVAKI ZA LETO 1979

V zaključnem delu prvenstva, ki je bil na Brezovici je za presenečenje poskrbela ekipa Radne

iz Ljubljane, ki je premagala Branik z 2:1. Naše tekmovalke so izgubile z Branikom z 2:1 pa čeprav so v tretjem nizu že vodile s 14:7. S prepričljivima zmagama nad Merkurjem in Radno z 2:0 so ravska dekleta osvojila naslov prvakinja Slovenije z enakim številom točk, kot jih imata Branik in Radna, ker so dosegle najboljšo razliko v nizih.

Tempo : Fužinar 1:3. V zaostali prvenstveni tekmi jesenskega dela sta se v Zagrebu pomerila Tempo in Fužinar. Naša moška ekipa je z zmago 2:1 ostala še naprej kandidat za osvojitev naslova. V vodstvu je Metalac, ki je izgubil samo eno srečanje. Sledita Fužinar in Karlovac z dvema porazoma. Maribor pa je četrti, ker je izgubil zaostalo tekmo z Metalcem s 3:0.

NAMIZNI TENIS

V Ljubljani je bilo 32. republiško prvenstvo za posameznike in dvojice. V članski konkurenci je naš tekmovalac Bojan Pavič v osmini finala izločil favorita prvenstva, mladinskega državnega prvaka Štefana Kovača s 3:2. V četrtfinalu pa je izgubil z mnogo slabšim Rakom.

V ženski konkurenci so se v osmini finala uvrstile štiri igralke Fužinarja: Trbižan, Logar, Horvat in Ačko. Uspešni sta bili Ačkova z zmago nad Bitenčevo iz Ljubljane in Logarjeva, ki je premagala Udovičovo iz Ptuja. Obe sta bili uspešni v četrtfinalu: Ačkova z zmago nad Meščevo in Logarjeva, ki je s 3:0 premagala igralko republiške selekcije Džankičevo. V polfinalu pa sta naši igralke izgubili proti Ojstrškovi oz. Čadeževi.

Pri ženskih dvojicah sta bili zelo uspešni Ačkova in Logarjeva, ki sta izgubili samo finalno srečanje. Par Horvat — Trbižan pa si deli tretje mesto.

Pri mešanih dvojicah sta se naša para Ačko — Pavič in Logar — Günter uvrstila med osem najboljših.

V tolažilni skupini članov je naš najmlajši Riki Günter osvojil prvo mesto.

MLADINCI FUŽINARJA DRUGI V REPUBLIKI

V Murski Soboti se je osem najboljših slovenskih namiznoteniskih ekip potegovalo za naslov republiškega prvaka. Po pričakovanju je prvo mesto ponovno osvojila ekipa Sobote, vendar šele po težkem boju z ravskega mladinci. Fužinar je izgubil samo srečanje s Soboto, in to s 5:4. Za ta veliki uspeh so poleg trenerjev zaslužni naši marljivi mladinci: Pavič, Leš, Janežič in Günter. Z osvojitvijo drugega mesta se je mladinska ekipa Fužinarja uvrstila na državno prvenstvo.

MLADINKE FUŽINARJA NEPRIČAKOVANO SELE TRETJE

Na Ravnah pa se je pomerilo osem ženskih ekip za naslov republiškega prvaka v namiznem tenisu. Mladinke Fužinarja so igrane neodločeno z novimi prvakinjami Olimpijo 5:5, nepričakovano pa so izgubile z Ilirijo s 6:4 in osvojile tretje mesto pred petimi ostalimi ekipami.

Predah med treningom

Neuspehu je botrovala tudi odsotnost naše igralka Logarjeve, ki zaradi bolezni ni nastopila.

ALPSKO SMUČANJE — ZMAGA STEFANOVIČA V ROŽU

V Sentjanžu v Rožu je bilo mednarodno tekmovalstvo v veleslalomu. Pri maljših mladinkah je bila Mateja Koren šesta, pri maljših mladincih Rajko Piko deveti. Pri starejših mladincih je osvojil Miran Stefanović tretje mesto. V članski konkurenci je Andrej Stefanović potrdil, da je v odlični formi in osvojil prvo mesto.

TEKMOVANJE CICIBANOV

Na Rogli na Pohorju je bilo kategorizacijsko tekmovalstvo cicanov v veleslalomu. Pri dekletih je nastopilo 35 tekmovalk. Prvo mesto je osvojila Vanja Napotnik iz Mežice, četrta pa je bila Katja Skrinjar, Fužinar. Med 70 pionirji so večino najboljših mest osvojili Fužinarjevi smučarji. Zmagal je Tomaž Kostanjevec pred Darjanom Čekonom, četrto mesto je osvojil Igor Kasnik iz Mežice, 6., 7. in 8. mesto pa Simon Kordež, Aleš Pongerc in Jani Maklin.

DRŽAVNO ČLANSKO PRVENSTVO V SLALOMU IN VELESALOMU

V Kranjski gori so se pomerili vsi najboljši jugoslovanski smučarji za naslov državnih prvakov. Naš tekmovalac Andrej Stefanović se je odlično uvrstil: v veleslalomu je bil peti, v slalomu pa osmi. Andrej Högl, ki je tekmoval za ekipo JLA, je v veleslalomu osvojil 13. mesto.

ATLETIKA

V Celju je bilo dvoransko prvenstvo za posameznike od koroških tekmovalcev je nastopil samo Dušan Strmčnik, ki je v močni konkurenci pri skoku v višino osvojil odlično tretje mesto z novim koroškim rekordom 196 cm.

PLAVANJE TEKMOVANJE ZA JUGOKUP

V Zagrebu, Beogradu in Ljubljani so bile polfinalne tekme za jugokup.

V Ljubljani so nastopili plavalci vseh slovenskih klubov. Značilnost jugokupa je, da lahko v vsaki disciplini plava le po en član(ica) in pionir(ka) za posamezne klube. Po pričakovanju je v Ljubljani zmagal Kranjski Triglav z rekordnim številom točk 33.276. Drugo mesto so osvojili naši plavalci z dobrimi rezultati in solidnim številom točk: 31.569, kar jim bo zadoščalo za uvrstitev med šest finalistov. Tretjeuvrščena Ljubljana je zaostala za Fužinarjem za 1000 točk.

Fužinarjevi plavalci so osvojili naslednja prva mesta:

Miran Kos 100 in 200 m hrbtno pri članih,

Andreja Cesnik 100 in 200 m hrbtno pri članicah,

Maja Rodič 100 in 200 m prsno pri članicah,

Dimitar Vočko 100 in 200 m delfin pri članih,

Tomaž Rodič 200 m prsno pri članih,

Vlasta Pisnik 100 m delfin pri članicah.

Ženska članska štafeta 4×100 metrov kravl v postavi Pisnik, Levar, Rodič in Kolmančič.

Moška štafeta 4×100 m mešana: M. Kos, Rodič, Vočko in D. Kos.

Ženska štafeta 4×100 m mešana: Levar, Brumen, Pisnik in Kolmančič.

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem delavcem v oddelku pnevmatičnih strojev ter sindikatu za prejeta darila.

Želim vam še mnogo delovnih uspehov.

Marija Jazbec

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše mame **Neže Trebove** se zahvaljujem sosedom za pomoč. Zahvalo dolgujemo tudi orodjarjem, prijateljem, pevskemu društvu »Fužinar«, gospodu župniku, darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki ste jo spremljali na zadnji poti.

Zalujoči sin in hčerka

HUMORESKA:

JANUSZ OSEKA: PROŠNJE

»Beda sega v nebo«, pravi poljski pregovor. Tovariš Majarenski je pričakoval neprijetnosti, ker je zapeljeval eno svojih podrejenih delavk.

Bal se je posledic, zato je šel v cerkev, da bi pomolil.

»Bog milostljivi,« je šepetal goreče, »naredi, da ta idiotska afeta ne pride na ušesa pokrajinskemu komiteju, ker mi bo ves neoporečni dolgoletni partijski staž šel k vragu, kar ti, bog vsemogočni, nikakor ne želiš. Naredi, ljubi bog, da me bo ta nora baba nehala tožariti pokrajinskemu komiteju. Prosim te, bog, da tako obrneš to mojo stvar, da nihče ne bo pomislil na mojo krivdo, ker ti, vsemogočni, moreš vse, amen.«

Tovariš Majarenski je imel srečo, ker se je gospod bog ravno ta dan odločil, da bo pregledal prošnje, ki so se kar kopičile, zato je poklical angela-referenta. Ta je poročal:

»Prošnje o življenjskih vprašanjih,« reče angel, »v katerih prosijo za premije, povišice, na-

predovanja, službena potovanja v zanimiva mesta — vse to sem rešil po lastnem preudarku, kakor si mi ti, Gospod, ukazal.«

»Dobro,« pravi Stvaritelj. »Je še kaj zanimivega?«

»Nekaj prošenj za vsak primer...«

»Kaj naj to pomeni?« se začudi Vsevedni.

»To pomeni,« pojasnjuje angel, »da molitlji niso prepričani, da bog res je, pa za vsak primer izgovarjajo Očenaše.«

»Vrag naj jih vzame!« se razjezi gospod bog. »Ali v tem času moli kak tak?«

»Seveda, nekaj jih je takih.«

»Jim že pokažem,« reče Vse-mogočni, malo poškilil izza oblaka in krikuje:

»Boste že videli, vsi po vrsti, ko vam pošljem protestno poslanico, da se boste prepričali o mojem obstoju!«

Ko je bog tako ozmerjal nevernike, je dejal:

»Zdaj bom osebno uslišal nekoliko prošenj. Ker sem kratkoviden, pogledj, če še kdo moli.«

Angel pogleda na Zemljo.

»Direktor proizvodne zadruge moli, da bi mu rodila sladkorna pesa.«

Gospod bog vzame lornjon in pogleda v pokazano smer.

»Kaj,« je ves zaprepaden, »pesa na taki zemlji? Zakaj lenobe niso posejale koruze? He, he, ne berejo časopisov?«

No, potem je ukazal angelu:

»Pošlji mu kmetijskega strokovnjaka, da bo drugič vedel, kaj mora sejati.«

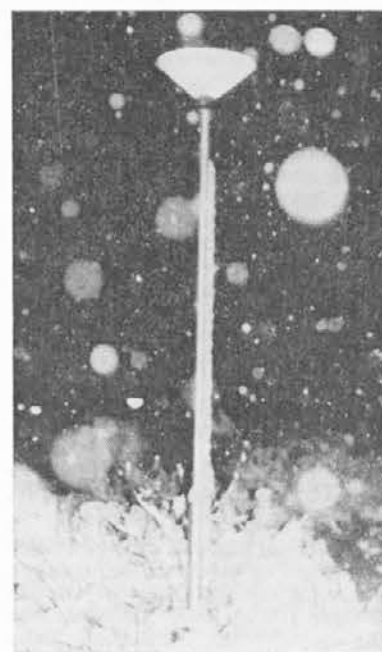
Ta hip pa pride do njega goreča molitev tov. Majarenskega.

»Kaj pa ta hoče?« zakliče gospod bog.

»To je tovariš Majarenski z dolgoletnim stažem. Nemoralno je zapeljal sebi podrejeno delavko, zdaj pa gre stvar v raziskavo. Moli Vsemogočnega, da bi mu »zamutil« dokaze in ga osvobodil obtožbe.«

»Nesramnež!« vzklikne gospod bog in v jezi udari po nebeškem prestolu. »Kaj si pa misli? Da bom jaz namakal svoje svete prste v to svinjarijo in ga branil pred kaznijo. Takoj ga prijavi pokrajinskemu komiteju! Naj ga vržejo!«

Angel referent je izvršil nalog Prevzvišenega. Tovariš Majaren-

Nočne snežinke

ski pa, ki je bil kmalu zatem izključen iz partije, meni, da boga ni, ker ni uslišal njegove prošnje.

(Prev.: ar)

O DOBRI RAZSVETLJAVI

Gotovo ste že razmišljali o tem, kakšna mora biti žarnica — svetlobno telo v stanovanju ali drugem prostoru, pa tudi o razporedu žarnic — svetlobnih virov, da bi bila osvetljenost pravilna in zdrava. Zato nekaj osnovnih in praktičnih pravil o principu moderne razsvetljave ne bo škodilo. Seveda je težko dati univerzalno rešitev, ker ima vsak prostor svojo specifičnost.

Nenadni glavobol, nerazpoloženje in podobno je lahko posledica dejstva, da je pri delu nepravilna razsvetljava ali napačno postavljena žarnica. Strokovnjaki za razsvetljavo priporočajo najmanj 20 W nazivne moči za razsvetljavo na 1 m² nastanjene površine kot minimalno potrebno moč, da bi se oči ne utrudile. Za prostor z 10 m² torej žarnica z 200 W. Poleg tega mora imeti razsvetljava tudi ustrezno harvo od svetila. Samo tako lahko dosežemo dober psihološki občutek, kar je posebno važno pri uporabi fluorescentne razsvetljave. Na ta način se bomo počutili v prostoru prijetno.

Razsvetljava se ne sme bleščati! Zato ne smemo uporabljati nezasenčenih izvorov svetlobe. Če svetilka ali lestenec nista zaščitena, moramo uporabiti opalizirane ali matirane žarnice. Z njimi dosežemo razpršeno svetlobo in mehke sence. Za pravilno senčnost bi morali v enem prostoru imeti več svetlobnih virov. Kombinacija običajnih žarnic in fluorescenčnih cevi je posebno ugodna, ker daje mešano difuzno in direktno svetlobo.

Prozorne žarnice se uporabljajo v svetilkah, ki jih popolnoma zakrijemo, matirane pa v svetilkah, ki imajo senčnik, odprt v obliki lijaka, polkroga in druge oblike.

Opalizirane žarnice se lahko uporabljajo za direktno razsvetljavo tudi brez senčnika. Žarnica v obliki sveče se uporablja v klasičnih in modernih lestencih, za zidne in dekorativne svetilke, žarnice v obliki kroglice se uporabljajo v modernih lestencih in zidnih svetilkah. Vsaka trajno povišana napetost skrajša dobo trajanja žarnice.

Žarnice in svetila so izdelane po JUS standardu, tokovni krog za razsvetljavo pa mora biti varovan z varovalko 6A.

Avgust Knez

ISKRE

Bogastvo in revščina imata skupno prekletstvo, da človeka zasužnjata.

Graf

Bogastvo je kot morska voda: bolj piješ, bolj si žejen.

Schopenhauer

Mnogo načinov je, da človek obogati in večinoma so vsi grdi.

Bacon

Ljudje višjega razreda so otredeli za potrebe in nesreče človeštva kot zdravniki za bolečine svojih pacientov.

Chesterfield

Fotografije za to številko so prispevali: M. Dolinšek, A. Krivograd, F. Rotar in služba za informiranje.

Belež se lušči